

3 1761 06611906 6

Purchased From
Funds Donated

by

**The Andrew W. Mellon
Foundation**

Československý

ZPĚVNÍK.

Hojná sbírka .

pisní vlasteneckých, společenských,
milostných, žertovných, i některých
zpěvoherních.

Šesté, valně rozmnožené vydání
„Českého zpěvníčku“.

V Praze.

Nákladem Jarosl. Pospíšila.

1873.

LIBRARY

AUG 13 1991

UNIVERSITY OF TORONTO

Knihtiskárna: J. Otto v Praze.

1. Mé písně.

(Písek.)

Písně, dcery ducha mého,
plody srdce slovanského,
vás posílám do světa;
jděte, milé, tiché dítky,
sbírejte si citů kvítky,
jimiž vlast je poseta.

Jděte k hájům, jděte k sadům,
jděte k chyžkám, jděte k hradům,
zapějte tam v pokoře;
a kde se vám pyšní zdají
a před vámi zavírají,
zapějte jim na dvoře.

Zaklepejte u všech dveří,
někdo vám přec ucha svěří,
vždyť jste v české otčině;
poslechne vás kmet i dítě,
jinoch, v nadrech lásku cítě,
dívka v sladké hodině.

2. Povzbuzení k zpěvu.
(Jablonský.)

Pějme písně liboplynné,
písně české, druhové!
Dokud český zpěv nezhyne,
nezhynou též Čechové!
Ohlédněm se po okrsku,
po luzích a hájích všech
neuzříme místa v Česku,
kde by nebyl zpíval Čech.

Sám lev český písně bájl,
písně vroucně miloval,
a když vlast svou chrabře hájil,
písněmi též bojoval.
Vyšehradem pohyboval
slavný předek Záboje,
když co Orfej prozpěvoval,
zova bratry do boje.
Pročež pějme písně plynné,
písně české, druhové! atd.

3. Domov můj.
(Tyl.)

Kde domov můj? —
Voda hučí po lučinách,
bory šumí po skalinách,

v sadě skví se jara květ,
zemský ráj to na pohled;
a to je ta krásná země,
země *Česká*, domov můj!

Kde domov můj? —
V kraji znáš-li bohumilém
duše outlé v těle čilém,
mysl jasnou, znik a zdar,
a tu sílu, vzdoru zmar:
to je *Čechů* slavné plémě,
mezi *Čechy* domov můj!

4.

(Tatěž chorvatsky.)

Gdě stanak moj?
Sava teče po ravninah,
kupa šumi po pečinah,
z gore zvira grozda med,
zemaljski raj na pogled;
a to je ta krasna zemlja,
hrvatska je stanak moj!

Gdě stanak moj?
Znaš u miru bogomilom
duše něžne s těla silom,

misô krěpku svaki čas,
 dušmaninu na užas :
 to Hrvatah slavno pleme,
 meď Hrvati stanak moj!

5. Kde vlast je má? (I.)
 (Tichý.)

Kde vlast je má?

Znáš ten věnec z hor a lesů,
 plný krásy, pluý plesů,
 plný rolí, hájů, luk,
 a ty zdobí toků zvuk?

Tam v tom věnci čarokrásném —
 v onom ráji vlast je má!

Kde vlast je má?

Znáš-li zem tu, kde se lila
 krev pradědů ušlechtilá
 pro vrch každý, každý les,
 každý údol, každou mez?

Tam v té zemi chrabrých reků —
 v zemi krásné vlast je má!

Kde vlast je má?

Znáš té země hory, doly,
 kde byl vítěz nad Mongoly,

když se vrátil z bitvy k nim,
 věncem vítán bobkovým?
 Tam v těch horách, tam v těch dolích
 věčně drahá vlast je má!

Kde vlast je má?
 Znáš té země svaté kraje,
 znáš ty nivy, znáš ty háje,
 kde proléval chrabrý lev
 pro jich blaho svoji krev?
 Tam v té zemi trpkých citů —
 v zemi České vlast je má!

6. Kde vlast je má? (II.)

Kde vlast je má, kde domov můj?
 Tam kde Praha stověžatá
 vlastenců svých těla svatá
 chová zbožně v lůnu svém,
 v chrámu Páně velebném:
 tam, o tam je zbožná vlast má,
 tam v tom ráji domov můj!

Kde vlast je má, kde domov můj?
 Tam kde Labe stříbrošedé
 hučící své proudy vede,

s hor spěchajíc chvátavě
 od Vrchlabí k Vltavě :
 tam, o tam je krásná vlast má,
 tam v tom ráji domov můj!

Kde vlast je má, kde domov můj?
 Tam kde révy Žernosecké
 kraje zdobí vlastenecké,
 tam kde Mělník nad Labem
 vinným kmenem šatí zem:
 tam jest požehnaná vlast má,
 tam v tom ráji domov můj!

Kde vlast je má, kde domov můj?
 Tam kde Karlovy jsou Vary,
 tam kde vítěz nad Tatary,
 jemuž patří všecka čest,
 mezi bratry zrozen jest:
 tam, o tam je slavná vlast má,
 tam v tom ráji domov můj!

Kde vlast je má, kde domov můj?
 Tam kde slyšet zpěvy české,
 dívenky kde vidět hezké,
 tam kde Blaník s lesem svým
 k drahým hledí dolům mým:

tam, o tam je drahá vlast má,
tam v tom ráji domov můj!

7. Píseň Čecha.

Kde můj je kraj, kde má je vlast ?
To jméno má největší slast!

Není to blud, není to klam,
zem Českou za svou vlast že mám :
není mi země jako země,
hlas přírody volá to ve mně,
a srdce mé volá s plesem,
v Čechách že já jen doma jsem.

Zde jsem zrozen a pěstován,
od matky české odchován ;
ta pod srdcem mne nosila,
slzami lásky zrosila.

Zde léta jsem prožil mladosti,
zde rajske jsem zažil blahosti ;
protož volám polem, lesem :
V Čechách, tu já jen doma jsem !

Zde jsem se učil Boha znát,
co dítě otcem svým ho zvat ;
zde můj vzděláván byl rozum —
a zde je můj otcovský dům :

na něj mé oko rádo patří,
 zde sestry mé, tu moji bratři —
 mne touha lásky táhne sem,
 u nich tu já jen doma jsem.

K nim stejný mrav a stejný zvyk,
 k nim stejný mne volá jazyk,
 jazyk to Jana, Václava,
 jejich odkaz a oslava;
 řeč, již Lumír a Záboj zpíval,
 až Vyšehrad se tím ozýval,
 ta jest posud i mým hlasem —
 jen mezi Čechy doma jsem.

Zde jsou hroby praotců mých,
 a v těchto svatý prach jejich!
 Mne duch jejich obletuje,
 v snách libých se mi zjevuje;
 a v lůně té posvátné země
 i já, jejich chci ležet plémě.
 Protož není mi zem co zem,
 a já v Čechách jen doma jsem!

8. Gdě je slavska domovina?
 (Kukuljević.)

Gdě je slavska domovina?
 Dal je zemlja Poljskog sina,

gdě junacki narod stoji,
 za slobodu ljubav goji?
 Poljsku zove Slavjan svom,
 al je širji slavski dom.

Gdě je slavska domovina?
 Dal je veća njoj širina,
 il zar tamo kraj svoj ima,
 Čech gdě vlada s Moravcima?
 Česku zove Slavjan svom,
 al je širji slavski dom.

Gdě je slavska domovina?
 Dal je gola tam visina,
 gdě Tatranski Slovak chodi,
 k novom žitju bratju vodi?
 Tatriu zove Slavjan svom,
 al je širji slavski dom.

Il je slavska domovina?
 Stan pomorskog Dalmatina,
 Gorlivoga i Harvata,
 i Sarbskoga njegvog brata?
 Tu stan slove Slavjan svom,
 al je širji slavski dom.

Gdě je slavská domovina?
 Čellog světa okružina,
 gdě slavjanska narav prosta,
 gdě duch pravi ljudski osta,
 široki je světi dom,
 sviuh granah Slavnajom.

Gdě god slavski jezik vlada,
 od sjevera do zapada,
 i sva zemlja preširoka,
 sve od juga do iztoka,
 Slavjanski je mili dom
 na velikom světu tom.

9.

(Picek.)

O vlasti má, ty krásná země,
 ty ráji v světě jediný,
 jen pro tě bije srdce ve mně
 a pro tvůj národ milený.

Já tobě žiji a umírám
 co vděčný a upřímný syn,
 jen v tobě časné nebe zírám,
 blahý že chová mě tvůj klín.

Radosti tvé jsou mé radosti,
 s tebou plesám, jsa dítě tvé —
 žalosti tvé jsou mé žalosti,
 s tebou též oko pláče mé.

Na půdè tvé vše vroucně líbám,
 místečko každé, každý květ,
 k tvorům se tvým důvěrně shýbám,
 neb tys pro mne celinký svět.

I slyš mé drahé, svaté heslo,
 jež jedině Čech věrný zná,
 co vzhůru vznáší mne a vzneslo:
 tvůj jsem celý, o vlasti má!

10. Píseň společná.

(Čelakovský.)

Za dnů mladosti kdo radostné
 modlám cizím se nekoříš
 a k dceři nevinné, milostné
 z rodu českého zahoříš,
 hotov s ní životem se brátí,
 dar zdárných dítek vlasti přátí:
 tys bratr náš,
 tys bratr náš,
 ty v blahu svém se nesklamáš!

Kdo pamětliv praotců slavných
 Čechem se býti honosíš,
 zvyků a práv jsa přítel dávných,
 znak porobenců nenosíš;
 kdo mělnické a žernosecké
 nad vlaské ctíš a nad německé:
 tys bratr náš,
 tys bratr náš,
 ty v lásce naší potrváš!

Kdo jazyk ten, co mocně hřímá,
 nebeskou dýše svohodou,
 a spolu sluch i srdce jímá,
 že rozplývá se lahodou —
 kdo jazyk *český* od mladictví
 za nejdražší vážíš dědictví:
 tys bratr náš,
 tys bratr náš,
 ty čistým ohněm plápoláš!

Kdo předků zápasy hrdinské
 zpěvem potomkům zvěstuješ,
 a v sady nehledě cizinské
 domácí krásy pěstuješ;
 radost a žel a sladkou tíseň
 kdo znáš vylíti v *českou* píseň:

tys bratr náš,
 tys bratr náš,
 pravý ty poklad v duši máš!

Kdo darů svých, kdo sily, statku
 přinášíš hojně v oběti,
 drahou by ozdobil tu matku,
 ji zvěčnil v lidstva paměti;
 kdo české louky, české háje
 za žádné nesměnil by ráje:
 tys bratr náš,
 tys vlastenec,
 sem tobě kvítí na věnec!

11. Český sbor.

(Pichl.)

Zpěv a píseň milujem,
 blahé jsou nám české zvuky;
 píseň dívkám věnujem,
 ní boříme vrahů pluky;
 jsmeť my bodří Čechové,
 zpěvné vlasti synové!

My své dívky milujem,
 srdce naše láskou planou,

a když rádi celujem
 dívku českou milovanou:
 tu jsme opět Čechové,
 věrní vlasti synové.

Vlast a národ milujem,
 heslo naše sláva jesti,
 a když s vrahy bojujem
 pod praporci, meče v pěsti:
 tu jsme praví Čechové,
 statných otců synové!

12. Má otčina.

(Picek.)

Tam kde věnčí modré hory
 tisíc hradů svými bory,
 s Krkonošem Šumava,
 s Labem jása Vltava:
 tam je otců země krásná,
 vlast rekovná, domov můj!

Kde vltavská pne se skála,
 na níž matka králů stála,
 Vyšehrad se v zlatě skvěl,
 pod nímž Lumír písně pěl:

ona země slávohlásná
 má je vlast a domov můj!

Tam kde v chrámě Svatovíta
 Čech své krále svaté sčítá,
 Václava ctí, Karla má,
 „pomiluj ny“ zazpívá:
 tam je moje půda spasná,
 půda svatá, domov můj!

13. Píseň Slovanů.

Hej Slované, ještě naše
 slovanská řeč žije,
 pokud naše věrné srdce
 pro náš národ bije.
 Žije, žije duch slovanský,
 bude žít na věky;
 hrom a peklo! marné vaše
 proti nám jsou vzteky.

Jazyka dar svěřil nám Bůh,
 Bůh náš hromovládny,
 nesmí nám ho tedy vyrvat
 na tom světě žádný;

i nechať je kolik lidí,
 tolik čertů v světě:
 Bůh je s námi — kdo proti nám,
 toho Perun smete.

Nechať také se nad námi
 hrozná bouře vznese,
 skála puká, dub se láme,
 země ať se třese:
 my stojíme stále pevně,
 tak jako zdi hradné;
 černá zem pohltí toho,
 kdo odstoupí zrádně.

14. Vlastenecká.

(Jako: „Hej Slované.“)

Vlasti své buď, Čechu, věrný!
 je to zákon boží;
 vlast co matka tebe kojí,
 v lůně svém i složí;
 darmo na tom světě širém
 hledáš jiné vlasti:
 zde ti žítí, zde umřítí
 v rozkoši i strasti!

To ta země, kde tvých otců
 tekla krev pramenem,
 to ta země oslavená
 mnohým svatým jmenem;
 za národ tu slavní předci
 vedli slavné boje,
 za pravdu tu zvítězili
 českých duchů voje.

Národ se náš od Šumavy
 k Tatrám rozprostírá,
 k Moravanům Čechy víže
 jazyk, mrav a víra;
 Čech má Karla, otce vlasti,
 má i Otakara,
 velikého Svatopluka
 má Morava jará.

Svobodo, zde prapory tvé
 záhy zašuměly,
 zde v mučení z nás nejlepší
 za vlast utrpěli;
 tolikerým protivenstvím
 hynul syn té země,
 avšak ještě nezlomeno
 žije naše plémě.

K tobě, světe, k budoucímu
 národů bratřenství,
 o život neb o zmar volá
 dlouhé utrpenství.
 Nazmar tolik srdcí za vlast
 nelilo krev valem,
 nazmar tolik vroucích ňader
 nepuklo tu žalem.

Nelze, aby kletby jarmem
 bez své viny spjata
 chřadla síla, chřad' i rozum,
 chřadla vůle svatá;
 vzejde doba, těch dob lepší,
 o které duch snívá,
 o kterou se touha vroucí
 k nebesům modlívá. —

Vlasti své buď, Čechu, věrný!
 je to zákon boží,
 vlast tě kojí, a zhyneš-li,
 v lůně svém tě složí;
 darmo na tom světě šírém
 hledáš jiné vlasti:
 zde ti žíti, zde umříti
 v rozkoši a strasti.

15. Píseň Jinochů.

Hoj, mládenci, pějme písně,
 písně české veselé!
 pryč zapuďme trudné tísně,
 vždyť jsme všickni přátelé!

Bujarý kde život plane,
 hodrá mysl přebývá,
 tam i veselý duch vane,
 píseň hlučná zaznívá.

A kde slyšíš písně pěti,
 tam obývej, bratře můj!
 Písně není tam slyšeti,
 kde surovců tajná sluj.

Zpěvem srdce pookřeje,
 cítí jemně blahou slast,
 zpěv na bolest balsám leje,
 zhojí všecku tajnou strast.

Aj nedleme, bratří milí,
 ať se hlas náš rozlíhá,
 zpěv nás blaží každou chvíli,
 zpěv i duše spojívá.

16. Pro krále a pro vlast.

(Filípek.)

Česká krev a srdce české
 pro svou vlast vždy plamená ;
 to nám dary jsou nebeské,
 chloubu naše milená.

Vlasti právo
 ať je zdrávo!

Stále naše heslo jest:
 Čechem být, to naše čest!

Národ český po vše časy
 v lidstva cnostech pevně stál,
 svaté byly mu vždy hlasy:

čest a právo, vlast a král!

Otců dávných,
 mocných, slavných
 my jsme zdární vnukové,
 tělem, duší Čechové.

Český lev, ten slavně hřímal,
 mocně hýbal Evropou,
 otrás' světem, jenžto dřímal,
 najařil ho osvětou.

K zhoubě klamu,
 bludu, mamu
 Čech svůj život nasadil,
 národ svůj tak oslavil.

17. Novonárodní.

(Peška.)

Nechť velebí Vlach své ráje,
 dubové ať Němec háje:
 my chválíme s láskou pravou
 vlasti naše nad Vltavou,
 slavná jesti Česká zem!

Českým zpěvem Balt pohanský
 zákon uslyšel křesťanský;
 českým mečem před Tatary
 obhájen byl rozkvět jarý
 osvěty a svobody.

Dotud stojí pomník slávy
 nad Baltem i u Vltavy:
 tamto Čech své voje čítal,
 zde domácí Umky vítal —
 Otakar a Karel náš.

My strážníci na západě,
 věrni vlasti, věrni vládě,
 jen se směle k svému mějme,
 na zlost nepřátel nedbejme,
 nemineť nás blahý čas!

18. Poděbradská.
 (Hanka.)

Moravo, Moravo,
 Moravičko milá,
 co z tebe pochází
 chasa ušlechtilá!

Chasa ušlechtilá,
 žádostiva boje;
 a jaké to koňstvo
 rodí půda tvoje!

Moravo, Moravo,
 Moravičko drahá!
 proč se přidržuješ
 úhlavního vraha?

Úhlavního vraha;
 Pánbůh na to patří,
 že jsme my Čechové
 tvoji vlastní bratří.

Moravo, Moravo!
 tvá orlice pestrá
 byla našeho lva
 vždy upřímná sestra,

Vždy upřímná sestra,
 budiž jí i dále;
 máme hrdinského
 i dobrého krále.

Moravo, Moravo,
 vždyckys při nás byla;
 ty jsi s námi první
 kalich Páně pila.

Kalich Páně pila,
 slávu vojny nesla;
 proč bys teď krkavci
 v dravé spáry klesla?

Moravo, Moravo!
 neodkládej dále:
 máme hrdinského
 i dobrého krále.

19. Píseň Moravana.
(Kamenický.)

Přicházím přímo z Moravy
sem k vám do České země,
do vlasti síly, oslavy,
milé její mi plémě!
Milé mi jest! a Moravan
i od Čecha jest milován.

Jednoho těla oudové
od dávné jsme památky;
jsme bratři, jsouce synové
naší slovanské matky!
Čech Slávy syn i Moravan,
od jedné matky pěstován!

Ano, my národ jsme jeden
a jedno plémě silné;
jeden kořen, jeden i kmen —
my větve nerozdílné;
ten strom slovanský národ jest,
z nás každý — jeho ratolest.

Svatou my jednu máme řeč,
jeden jazyk mluvíme;
pro něj my rádi půjdem v seč,
život pro něj ztratíme;

nás jedna krásná řeč pojí,
my jsme a zůstanem svoji!

Kde zápasil kdy český lev
pro víru, vlast a krále,
moravská vlála korouhev,
byli jsme s vámi stále!
Nám král jeden a jedna vlast,
a stejný bol a stejná slast!

Kdy zazněl k bitvě Čechů zpěv,
i nás se vojska lekla;
kde Čech pro vlast vylíval krev,
i krev Moravce tekla.
„Milujme se; jsmeť jedna krev!“
to heslo mé a můj to zpěv.

20. Vlastenka.

(Kamenický.)

V Čechách tam já jsem zrozena,
vlast má, ta krásná země,
milá mi jest i vážena,
milé její mi plémě;
a můj milý, mi souzený,
v Čechách musí být zrozený.

Matička mne vychovala
 jen pro Čecha švarného
 a chce, bych jen milovala
 vlastence horlivého:
 kdo můj chce býti milenec,
 Čech musí být a vlastenec.

Za Čechů řeč se nestydím,
 ta bývala jich sláva,
 a každého nenávidím,
 kdo Čechem být přestává;
 kdo můj chce líbat růměnec,
 Čech být musí a vlastenec.

Já mezi Čechy zrůstala,
 sestra mezi bratřími,
 a věrna jsem jim zůstala,
 chci žít, umřítí s nimi;
 protož i můj oblíbenec
 Čech musí být a vlastenec!

21. Na vlast.

(Kamenický.)

Vlast! jaké to sladké jméno,
 ústy lásky vysloveno!

To svaté slovíčko vlast!
heslo mé a má je slast.

Vlasti má, drahá ty máti!
tím jmenem chci já tě zváti;
vlasti, ty jsi matka má!
matka — a já dcera tvá!

Tvou dcerou chlubím se slouti,
k tobě chci co k matce lnouti;
láska mne s tebou pojí,
rány osudné hojí.

Tvou chci láskou věčně pláti,
k tobě před světem se znáti,
všude tebe zastati,
tobě věrna zůstati.

K tobě se co dcera míti
a co matku svou tě ctíti.
Pro tě borlit, o tě dbát,
vše co mám, v obět ti dát.

Krev, co mé probíhá žíly,
duševní, tělesné síly
tobě dám, i čela pot,
své zdraví a svůj život.

Přijmi pak v poslední době
 dceru svou do hrobu k sobě ;
 nás ni smrt nerozdvojí,
 chci i mrtva být tvojí!

22.

(Langer.)

Bratři, píme, ať to zvíme,
 zdali péče vypudíme?

Kdo chce Čechem býti,
 má po česku píti ;
 mysl česká veselá
 zlého prej nic nedělá.

Čech za krále v bitvu stále
 k západu jde, ba i dále ;
 kdo svou krev vylívá,
 ať ji zas dolívá ;

Češi když se napijou,
 ha, jak statně bojujou!

Na svém stůjme, cnost milujme,
 děvče české jen milujme ;
 české je vždy hezké,
 hezké je vždy české ;

příslaví nám takové
dali slavní předkové.

Písně mějme, mužně hřejme,
hrdlo žíznivé prolejme!

České děvče míti,
české pivo píti,
hoj! radosti takové
mají jenom Čechové.

23.

(Nebeský.)

Ještě na těch našich horách
planou purpurové révy,
ještě vrou i v našich nádrách
v zpěvném proudu české zpěvy;
naše nádra, naše zpěvy
hřejme ohněm naší révy.

[Ještě jsme to staré plémě,
a ten ráj kol naše země!]

Ještě skrze česká nádra
a ty naše jaré oudy
pnou se hrdě, pnou se statně
oné síly svaté proudy;

ještě v našich nádrách pálá
Břetislava ocel stálá.

[Ještě jsme to silné atd.]

Ještě strmí v naše časy
staré Slávy svaté hroby,
a ty strmí a již září
jasné slunce příští doby;
ještě pnou se naše hory
a v nich svatých reků sbory.

[Ještě jsme to slavné atd.]

24. Čechoslovan.

(Picek.)

Tážete se, proč jsem Slovan,
proč mi bratrem každý Čech,
proč plesám, jsa česky chován,
jako v lůně rájů všech? —
Český otec, česká máti
učili mne *vlast* mou znáti.

Tážete se, české hlasy
proč se proudí z lyry mé,
a proč míním na vše časy
věren zůstat řeči své? —

Český otec, česká máti
učili mne *jazyk* znáti.

Tážete se, rád proč Boha
českou písní opěvám,
a kam kročí moje noha,
city lásky vylévám? —
Český otec, česká máti
učili mne *Boha* znáti.

Tážete se, proč své Čechy
víc než sebe miluju
a proč poslední své vzdechy
jim a jim jen věnuju? —
Český otec, česká máti
učili mne *národ* znáti.

25. Čechové.

(Mácha.)

Čechové jsou národ dobrý!
Nešťastný, jenž v nouzi lká,
necht se k Čechovi obrátí,
ten mu rychlou pomoc dá;
byť i Čecha nepřitelem,
nešetří Čech jeho vin,

) (

Čechové jsou národ dobrý,
a tys Čechů věrný syn.

S b o r :

Věrný syn i bratr náš,
dobré Čechů srdce máš!

Čechové jsou národ statný,
nepřemožen český voj;
nechť se s vítězstvím rozloučí,
proti němuž český boj.
Čech kde stojí, krutá bitva,
tamť i mnohý slavný čin.
Čechové jsou národ statný,
a tys Čechů věrný syn!

S b o r :

Věrný syn i bratr náš,
statné Čechů srdce máš!

Čechové jsou národ věrný,
věrnost jejich první čest:
vlasti své i svému králi
Čech i v smrti věrný jest;
„Bůh můj — král můj — vlasti moje!“
poslední je Čecha vzdech.

Čechové jsou národ věrný,
a ty syn jich — věrný Čech!

S b o r:

Věrný Čech i bratr náš,
věrné Čechů srdce máš!

Věrný syn jsi Čechů kmene,
věrný bratr bratřím svým;
jazyk český jest i tobě
otců drahým dědictvím.
České hory, české doly,
české luhy, český háj,
šírá vlast — ta Česká země
nejmilejší tobě ráj.

S b o r:

Věrný Čech jsi a vlastenec,
protož vděčný u věnc
květ ti vije Čecha máj!

26. Společenská.
(Filípek.)

Svornost je ta mocná páska,
poutá vazbou růžovou,
z ní se přátelství a láska
prýští moci obrovou;

svornost buď zde v obcování,
ve plesu a radování!

S b o r: Svornost v našem obcování,
ve plesu a radování!

Srdce jedno, duše jedna —
budiž stálým heslem nám;
stavme upřímnosti ze dna
v hovoru si lásky chrám;
na obloze společnosti
sviř nám hvězda upřímnosti.

S b o r: Na obloze a t. d.

Česká zem — to naše máti,
chlouba naše — český zpěv;
kdo chce vlasti poctu vzdáti,
zpěvem českým jí to zjev.
Vlast je naše, my jsme její,
v zpěvu ať jí chvály znějí.

S b o r: Vlast je a t. d.

Kdo zde s námi plesu přeje,
svornost nad vše miluje,
českým slovem písně pje,
život vlasti věnuje:

tomu číši podáváme,
zdráv buď přítel! zaplesáme.

S b o r: Tomu číši a t. d.

Srdce na rty, v ruce číše,
v zraky rozkoš pro věčnost —
ať proniká nebes výše
v hlasu vřelá upřímnost:
Zdráv buď, Čechovi kdo přeje!
zdráv buď, kdo tu s námi pěje!

S b o r: Zdráv buď, Čechovi kdo přeje!
zdráv buď, kdo tu s námi pěje!

27. Svorný duch.

(Písek.)

„Svorný duch!“ buď vaše heslo,
tak to káže vlast a Bůh;
co je plavci pevné veslo,
by ho k břehu moře neslo,
to je Čechům — svorný duch.

„Svorný duch!“ to slovo krásné
chová v sobě cností kruh,

jím jen vzejde žití spasné,
sláva Čechů neuhasne;
proto, bratří — „svorný duch!“

„Svorný duch!“ tu cnost ať píše
v české srdce každý ruch;
tou dosáhnem jasné výše,
naše bude slávy říše,
když povládne — svorný duch.

„Svorný duch!“ tak již doznejte
onen dávný Slávů dluh,
v lásce ruce si podejte,
z plné duše vyvolejte:
„Pro vlast, krále — svorný duch!“

28. Slovo české.

(Šír.)

Krásně slovo české zní!
Slov líbeznost slovenčiných
vezdy v závisti jest jiných;
krásně slovo české zní!

Sladce slovo české zní!
z úst dívky když se rozvine,

sladkosti jen co med plyne;
sladce slovo české zní!

Mocně slovo české zní!
při zvučném harfy mé znění
pohne srdcem čilým v pěni;
mocně slovo české zní!

Slavně slovo české zní!
když se hlásá v shromáždění
božské mravné naučení;
slavně slovo české zní!

Strašně slovo české zní!
slavný vítěz kdy Čech stojí,
smrt jen hlásá v krutém boji;
strašně slovo české zní!

Měkce slovo české zní!
v sličném skladu, v blahoznění
lehko splývá v řeči, v pěni;
měkce slovo české zní!

Ten s námi neobcuj víc,
kdo se snad být Čechem stydí;
ať se z našich besed klidí —
ten s námi neobcuj víc!

29. *Píseň česká.*

(Jan z Hvězdy.)

Píseň česká *slavně* znívá,
 v chrámu Páně když se zpívá,
 kde duch, prost vši pozemskosti,
 na perutěch pobožnosti
 k vyšším stanům zalétá;
 píseň česká *slavně* znívá,
 když lid „Svatý, svatý!“ zpívá.

Píseň česká *sladce* plyne,
 z úst děvinky když se vine,
 jako mezi květinami
 když potůček lučinami
 ke své řece pospíchá.
 Píseň česká *sladce* znívá,
 dívka když o lásce zpívá.

Píseň česká *libě* znívá,
 když společně se zazpívá:
 jako když větérce máje
 laškuje s větvemi háje,
 tak tu rozmar s námi hrá.
 Libě česká píseň znívá,
 když ve spolku se ozývá.

Píseň česká srdce jímá,
 brzy proudí, brzy hřímá;
 někdy lahodou oplývá,
 jindy žalem se odívá,
 tu zas frašně štěbetá;
nejvřeleji ale znívá,
 lásku k vlasti když rozhřívá.

30. Husitská.

Těšme se blahou nadějí,
 že se vrátí zlaté časy,
 že se nám zas vyjasní
 české hory, české hlasy.
 Ať jen český šat se nese,
 mužně hájí mravy dávné,
 nade všecko ono slavné,
 pravočeské:
 Milujme se, nedejme se,
 vybíme se, napíme se,
 milujme, napíme se,
 a pak vybíme se. —
 Amen! rač to Bože dáti!
 Oroduj za nás, svatý Václave,
 vojvodo české země!

Milujme se, nedejme se,
 vybíme se, napíme se,
 milujme, napíme se,
 a pak vybíme se.

Dokud v nás krev otců plyne,
 hrud' zahřívá, ruce silí:
 sláva česká nezahyne,
 hlavu vztýčí lev náš bílý.
 Tak jako medvědům v lese,
 nepřátelům budem hráti,
 oni budou tancovati,
 až zapějeme:
 Milujme se atd.

31. Češata.

(Uhl.)

(Jako: „Jsou, jsou na potoce račata.“)

Jsou, jsou,
 po Slovanech Češata,
 jsou, jsou
 hanba rodu svého;
 stydno jim je Čechy slouti,
 češtinou jen zašpetnouti,
 srdce nevděčného.

Řeč, řeč
 potupujou materskou,
 řeč, řeč
 jako ranní rosu;
 cizo-ústně papouškují,
 ckají, šepcí, pokvakují
 mudrlanti z nosu.

Hle, hle,
 smějou se i Nečeši,
 hle, hle,
 mluvolomcům marným;
 poločeská hařmatilka
 řeže uši jako pilka
 Čechům v srdci švarným.

Nám, nám
 bleptavé ty nerudy,
 nám, nám
 jsou k politování;
 vlastní řeč jen zohyzďují,
 v cizí s vejry kulichují,
 když se prou na báni.

32. Vlastenec.

(Šír.)

Že mne Češka zrodila,
země Česká zplodila,
že mne Čechem nazývají:
prsa rozkoš nabývají.

Kdyby král šel ke mně sám
řka mi: „já ti zlata dám,
učiním tě velikého,
opustíš-li domu svého.“ —

„Zlata nech si,“ jemu dím,
„z Čech se nikdy nepustím;
důstojnosti nechci míti,
chci jen věrným Čechem býti.“

Kdyby přišla družička,
rozmilá co růžička,
v cizině chtějí se mnou žíti,
vábila mne s sebou jíti:

„já si v Čechách,“ na to dím,
„pannu českou vyvolím;
té chci srdce, ruku dáti,
ta mne můž' jen milovati.“

Každý vlast svou mile chraň,
 proti nepříteli braň;
 milerád dobudu meče,
 když jen pro ni krev má teče.

Život obětuji svůj
 tobě, vlasti, a jsem tvůj,
 strast neb radost požívaje,
 v lásce žije — umíraje!

33. Vlasti a Tobě.

(Jablonský.)

Jako krajina nebeská
 skví se krásná moje vlast,
 vlast a Ty, ctná dcero česká,
 jediná jste moje slast.
 Vás co duši svou miluju,
 vám život svůj zasvěcuju,
 heslem mým je v každé době:
 vlasti své a Tobě!

Kamkoli mne v širé zemi
 povolá kdy osud můj,
 pod nebem i mezi zděmi,
 vlasti syn a přítel Tvůj!

Váš jsem všudy s tělem, s duší,
 jak čestnému Čechu sluší,
 všude žít chci ku ozdobě
 vlasti své a Tobě!

Byť i krutost losu mého
 srdce moje trhala,
 byť i zbraně všeho zlého
 na hlavu mou vrhala;
 prapor této lásky dvojí
 všechny ve mně síly spojí,
 bych neklesnul v této zlobě
 vlasti své a Tobě!

Až pak někdy mně též máti
 chladné lůžko ustele,
 až budu již objímati
 posledního přítele!
 až se zrak můj trhat bude,
 až můj jazyk vlády zbude,
 ještě vzdychnu ve své mdlobě
 vlasti své a Tobě.

Až i v zemi nejmilejší
 budu klidně spočívati,
 až i druh můj nejvěrnější
 nebude můj kámen znát;

až tam na mé hrobce prosté
 polní kvílí s travou zroste:
 ještě budu žehnat v hrobě
 vlasti své a Tobě.

34. Na Prahu.

Praho, Praho, máti měst,
 srdce České země!
 tobě naše plémě
 věčně bude věnce plést.

Ty se's v slávě zaskvěla,
 neb tě na Petříně
 v příštích věků klíně
 matka Čechů viděla.

Národové klekali
 před tvou mocnou tváří,
 a v tvé jasné záři
 reci čeští jásali.

Ti sic dávno zesnuli,
 prapor nezachvívá,
 vnuk však o nich snívá,
 jak by z hrobu kynuli.

Kdyby někdy vrahové
tobě, Praho máti!
srdce chtěli kláti,
zakryjou tě synové.

Ty pak v nové oslavě
počneš zase žíti,
zpěv ti bude zníti
na Labi i Vltavě.

Praho, Praho, máti měst,
jásej v blahé době!
České plémě tobě
věčně bude věnce plést.

35. Praho má.

(Tyl.)

Praho má! Praho má!
hezké holky rodíváš;
v pěkný spolek
českých holek
statné hochy vodíváš.
Prahu ctěme jako matku
šťastných svateb, blahých sňatků,
zdráva budiž! volejme.

Po Čechách, po Čechách
 samá láska rozkvítá;
 lest a klamy,
 podvod, mamy
 české srdce zamítá.

Prahu ctěme a t. d.

36. Sláva vlasti.

Sláva ti, vlasti má!
 ty's rekův otčina,
 sláva vám, vojíni,
 i práporům!

Zavzněte bubny,
 prápory zavějte,
 válečné písně,
 bratři, zapějte!
 Po staročesku
 buď zazpíváno,
 po taboritsku
 buď bojováno!

Sláva ti, vlasti má!
 ty's pravdu hájila,
 i teď jí věrna buď,
 vzdor návalům.

Zavzněte bubny atd.

Aj, nelkej, vlasti má,
 cizotou mučená,
 tvůj dokud nezhyne
 duch národní!

Zavzněte bubny atd.

Jen dále, vlasti má,
 spása tě nemine,
 kdo stále setrvá,
 svůj dojde cíl.

Zavzněte bubny atd.

37. Půda vlastenská.

(Písek.)

Kdyby mi tak osud kázal,
 bych se loučil s vlastí svou,
 hrstku půdy bych si svázal
 v roušku slzou skropenou.
 Půdu tu bych zbožně sháněl
 s hrobů Čechů věnčených,
 duch by jich se ke mně skláněl
 v končinách i vzdálených.

V půdu tu bych sázel růže
 ze Sionu vlasti své,
 vedle růží dal bych lůže
 pro lilie bělavé;

aj, tu měl bych barvy české,
 barvy vlasti milené,
 matky drahé slávoleské,
 matky věčně vznešené.

A tu půdu a ty kvítky
 vzal bych s sebou v širý svět,
 pěstil je co otec dítky,
 s nimiž nesmí domů zpět.
 Když bych smutně dále kráčet,
 ke mně by se shýbaly,
 a když tvář bych slzou smáčel,
 ony by ji slíbaly.

A když jednou žití záře
 mizely by ode mne,
 sklonil bych své bledé tváře
 na hrst země svěcené!
 Zašeptal bych: Bože, vzdávám
 vřelé díky lásce tvé,
 že pod růžemi skonávám
 na vlastenské půdě své!

38. Vltava.
(Písek.)

Vltavo, Vltavo,
řeko Čechů, řeko síly!
kam se děly tvoje Vily,
kam ti ladní slavíkové,
kam ti zpěvní Lumírové?
„Slavíkové odletěli,
Lumírové povymřeli!“

Vltavo, Vltavo,
řeko Čechů, řeko síly,
vrátí se ti tvoje Vily?
přilnou k tobě slavíkové,
vstanou z mrtvých Lumírové,
bude nám zas zpěvu dáno?
„Bude dáno — ano — ano!“

39. Bratři, rozveselme se!
(Píseň.)

Bratři, rozveselme se,
vespolek milujme se!
[My jsme jedna rodina,
na nás hledí otčina.]
Otčina Čechie, otčina Čechie,
bratři zhůru, ať žije!

Máme v ústech jeden zpěv,
 máme v žilách jednu krev;
 v životě cíl jediný
 blahodrahé otčiny,
 máme cíl ten jediný
 blahodrahé otčiny.

Otčina Čechie atd.

Nuže rozveselme se,
 vespolek celujme se,
 zrodila nás jedna vlast,
 spojila nás jedna vlast:
 všickni jsme tu Čechové,
 jedné vlasti synové.

Otčina Čechie atd.

Svatá matko Čechie,
 tobě srdce mé bije,
 a v něm věčné lásky cit
 probudil nebeský svit.
 Bože! slyš tu rodinu,
 žehnej drahou otčinu!

Otčina Čechie atd.

40. Pozdravení pěvcovo.

(V. Šmilovský.)

Komu Bůh dal k zpěvu sílu,
 vlast kdo slavit písni zná,
 ruku dej nám k ctnému dílu,
 jež nad hroby potrvá.
 Byť i zkázy vichr divý
 v srdcích českých mrazil krev,
 národ dotud bude živý,
 dokud znít mu bude zpěv!

Ptej se háje, ptej se kraje,
 srdce v teskném tlukotu,
 led a sníh *kdy* v slunci taje,
kdo je volá k životu? —
 Hoj slavíků klokotání,
 skřivanů pod nebem ples
 smrti stíny pryč odhání,
 život vlévá v háj i les.

V prsou svých kdo skrýváš zpěvy,
 pravici dej věrnou nám,
 a života jaré zjevy
 vstoupí v zpustlý vlasti chrám.

Boží štít zpěv pravý chrání
 pro blaho budoucích dob,
 a národu požehnání
 někdy náš ověncí hrob.

41. Čeština.

(Uhl.)

(Jako: „Kdybys měla, má panenka, sto ovec.“)

Nuže, nuže, milí bratři,
 zpívejme!
 křivý hled nás neodstraší,
 nedbejme!
 ať si huknou,
 kývnou, fuknou,
 my se držíme řeči naší,
 třeba puknou!

Čeština má líbeznosti
 zděděné,
 lepotou a spanilostí
 zplněné:
 nehuhňavé,
 neříhavé,
 ani samou sladičností
 nešeplové.

Naše není filenice
 strakatá
 ani žádná tajtrlice
 hubatá ;
 naše měrná
 není sběrná,
 od věků je milovnice
 slávy věruá.

Latíuu a francouzštinu
 s vlaštinou,
 němčinu a židovinu
 s turčinou
 neokrádá,
 v svém je ráda,
 ani pustou maďařinu
 nezapřádá.

Proč se tedy ostýcháme
 češtiny?
 proč svou matku zapíráme
 jediní ?
 Není zpěvná ?
 není zjevná ?
 Proti hancům slova máme
 hrdohněvuá !

42. „Komu zazpíváme.“

(Písek.)

Komu, bratři, zazpíváme?

Kdo již v mládí svoje síly
 k šlechetnému spojí cíli,
 aby kvetla vlast milá,
 vlast překrásná, spanilá:
 tomu rádi zazpíváme.

Komu stejně zazpíváme?

Kdo svůj národ nezapírá,
 ač ho cizí ráj zavírá,
 jazyk otců v lásce má,
 a cizincům úctu dá:
 tomu věrně zazpíváme.

Komu ještě zazpíváme?

Komu věčnost není bájí,
 kdo rád právo, pravdu hájí,
 nevinnosti pomáhá,
 zničit klam se nezdráhá:
 tomu hlučně zazpíváme.

Komu posléz zazpíváme?

Kdo ve hvězdách hledá více
 nežli pouhé noci svíce,

)(

má je za svůj příští stan,
 jež mu chystá světů Pán:
 tomu slavně zazpíváme.

43. České dělostřelstvo.

(Hanka.)

Čechy, Čechy! klenot drahý
 v císařově koruně!
 české udatnosti snahy
 jsou uznány na trůně.
 A hrdinských Čechů sláva
 buď náš příklad, buď náš zpěv:
 Hajme vlast a hajme práva,
 pro vlast a pro krále krev!
 To náš příklad, to náš zpěv:
 pro vlast a pro krále krev!

Dávno dělostřelstvo naše
 v národech má dobrou věst;
 bratři! to buď starost vaše,
 hájit jeho slávu, čest.
 Umělost a vlídné mravy,
 smělá mysl, správná zbroj,
 to vojáka všude slaví,
 ať je pokoj, ať je boj!

Smělá mysl, správná zbroj,
ať je pokoj, ať je boj!

Takové jim heslo znělo,
kdo nám to vše vysloví?
„Čech a dělo — jedno tělo“
bylo české přísloví.
Kde praporce české vlály,
kde z děl českých zahřměl prach,
tam se nepřátelé báli,
vrahy honil s pole strach.
Kde z děl českých zahřměl prach,
vrahy honil s pole strach.

Čechy, Čechy! klenot drahý
v císařově koruně!
české udatnosti snahy
jsou uznány na trůně.
A hrdinských Čechů sláva
buď náš příklad, buď náš zpěv:
Hajme vlast a hajme práva,
pro vlast a pro krále krev!
To náš příklad, to náš zpěv:
pro vlast a pro krále krev!

44. Pěvcovo loučení.

(Picek.)

Z českých hor zaznívá zpěv
 tak lahodně v údolí,
 že jak divumilý zjev
 z říše duchů hlaholí.
 Jsou to louky, jsou to háje,
 kde se ctíval Svantovít,
 a to nebe a ty ráje
 nemám nikdy — nikdy zřít!
 O tak ještě jednou k vám,
 české hory, zalétám,
 obraz váš do srdce zvu,
 a pak dále — dále jdu.
 A mé oko hořem hasne,
 že mám hledat jinou vlast;
 neb kde plyne Labe krásné,
 tam jen věčná kyne slast!

45. Pěvec v cizině.

(Jablonský.)

Zpívej, zpívej, tak voláte
 stále, moji přátelé!
 stále k zpěvu vyzýváte
 dálky obyvatele.

Ale ach! jak těžko zpívat,
 jsou-li nádra stísněna!
 jak přetěžko se ozývat
 tam, kde duše sklíčena!

Vraťte mi otcovské nivy,
 vraťte mi rodinou zem,
 odkryjte mi její divy
 s jejím sterým obrazem —
 a mé srdce hned své tísně
 jako kouzlem pozbude,
 a já budu zpívat písně,
 jimžto rovných nebude!

Až zočím zas ony hory,
 z nichžto vidět světa půl,
 až zočím ty svaté bory,
 posetý ten kvítím důl:
 pak se srdce mé rozšíří
 jak po rose svadlý květ,
 duše má se s losem smíří,
 ústa počnou sladce pět.

Až mi zas ty města, hrady
 před oči se postaví,
 až ty háje, luhy, sady
 zprahlou duši zotaví:

pak mé srdce žalem spiaté
rozkoší se rozplyne,
z úst mých zazní hymny svaté
o bohu i otčině.

Až mne zas, ó vlasti moje!
ve své přijmeš náručí,
až ty písňe, žalmy tvoje,
vůkol mne se rozzvučí —
ó v té rajske, slastné chvíli,
v té nadzemské útěše
vyzpívám vše ducha síly —
a pak umru z rozkoše!

46. Staročeská.
(Písek.)

Bývali Čechové
statní jonáci,
bývali rekové,
muži co květ;
bývali, bývali,
válčili, zpívali,
tak je znal svět.

Čechové, Čechové,
jak se měníte!

Budte zas rekové,
 jak vás znal svět:
 rekové v smejšlení,
 v lásce a dychtění
 pro vlasti květ.

47. **Cikánova písťalka.**
 (Čelakovský.)

Naš tatíček nebožtíček
 ledacos věděl,
 nám ubohým cikánatům
 nic nepověděl:
 uměl pít, uměl hrát,
 měkce dělat, tvrdě spát,
 za pět prstů pěkné věci kupovat.

Náš tatíček nebožtíček
 o nás málo dbal:
 měl podivnou písťaličku,
 nám ji nenechal;
 kde však ho uctili,
 dobře mu zaplatili,
 div divoucí na své oči spatřili.

Z kapsy vyndal písťalička,
 oheň rozdělal,

jak zapískal, všecky šváby
 z domů vyvolal;
 musil šváb ze vrátek,
 napřed nebo nazpátek,
 potom dostal červeňoučký kabátek.

Jak zapískal na píšťalku
 po vsi, po městě,
 hned za ním německé myši
 byly na cestě:
 musely vandrovat,
 podle něho tancovat,
 s hráze chutě do rybníka hopcovat.

Ach tatíčku nebožtíčku,
 kam jsi rozum dal!
 kdybys nám byl píšťaličku
 aspoň odkázal!
 Máme teď nouzi třít,
 mohli jsme se dobře mít,
 v Čechách též i na Moravě panský žít.

48. Píseň Sokolů.
 (K. Tůma.)

Hoj, Sokolíci, mužně vpřed,
 tu praporek náš, tu síly střed,
 tu tábor českých bratří!

Nuž ajta, vziřru bystrý hled,
 a smělý, volný buď náš let,
 vždyť na nás národ patří!

Hurrá, jen chutě do skoku,
 pak tamo v bujném útoku,
 kde cíl nám kyne, bratří!
 A byť i cesta daleká,
 tož Sokolíky neleká,
 vždyť na nás národ patří!

Teď v pěstech „činky“ držíme jen,
 než kdy zasvitne činů den,
 tu statně k dílu, bratří!
 Tu nikdo nevěř náhodě,
 jen svornou silou k svobodě,
 vždyť na nás národ patří!

Ba tužme, tužme, tužme se!
 Jen vlastní síla povznese,
 jen ta nás v pravdě sbratří!
 Jen před tou ztrne mdloby zrak,
 a neztrne-li, nuže pak:
 [ať na nás národ patří!]

49. Sokolská.

Zhurta, bratři, k tělocviku!
 zapomeň svou každý strast!
 Výhost malátnému zvyku
 dej, kdo rád máš sebe, vlast.
 Zmužilost a oudů pružnost
 poskytně chuť k práci nám;
 jasnou mysl, pevnou mužnost
 tělocvik nám dává sám.

50. Složno.

Složno, složuo, bratjo mila,
 po Slaviji slavnoj,
 nek nas vodi naša vila
 k zori obečanoj.
 Korak, korak za korakom,
 Slavjan žurno za Slovjakom.
 Na bojište za dom mili
 ajdmo, ajdmo proti sili,
 na bojište za dom mili
 ajdmo, ajdmo do boje.

Napred, napred, ajd Slavjane,
 iz duboke tmine,

danak namo bjeli svane,
 sva opakost mine.
 Korak, korak za korakom atd.

51. Naprej!

Naprej zastava slave!
 na boj junaška kri!
 za blagor očetnjave,
 naj puška govori.

Z orožjem in desnico,
 nesimo vragu grom,
 zapisat v kri pravico,
 Ki tirjajo naš dom.
 Naprej atd.

Drum, drum, drum, drum,
 draga mati je prosila,
 roke okol vrata vila,
 je plakala moja mila:
 Tu ostani ljubi moj!

S Bogem mati, ljubca zdrava,
 mati mi je očetnjava,

ljubca moja čast i slava,
ajdmo, ajdmo za nje v boj!
Naprej atd.

52. S Bohem, vlasti má!

(Picek.)

Buď s Bohem, krásná vlasti má,
k níž jen mé srdce lásku zná,
buď s Bohem! Tvůj mateřský klín
navždy opouští smutný syn.

Vy hory české, milené,
nebeskou září věnčené,
jen vy se pněte výš a výš,
bych z dálky vás uzíral spíš.

Vy klidná, rajská údolí,
kde sbor slaviček šveholí,
jen vy se zelenejte zde,
váš obraz vábuý se mnou jde.

Ty Vltavinko spanilá,
vlastenci řeko rozmilá,
mé slzy v svoje lůno skrej
a na věky se dobře měj.

Vy dèvy české, chloubu má,
 pro něž ni míry žel nemá —
 ač v cizině duch s vámi jest,
 jak z jara vidím růže kvést.

Ty národe můj, s Bohem buď
 a z paměti mě nevypuď;
 já tobě žiju do těch dob,
 dokud neklesnu v chladný hrob.

53. Vystěhovanec.

(Villani.)

Zasviť mi ty slunko zlaté
 na poslední z vlasti krok,
 zahřej v prsou city svaté,
 usuš v očích slzí tok.
 Nezazli mi, drahá máti,
 požehnání své mi dej,
 ač ti musím s Bohem dáti,
 za syna mne vždycky měj.

Květné luhy, hvozdy černé,
 vás již nikdy nespatriím,
 nikdy víc své děvče věrné.
 věrné druhy neuzřím.

Český hlahol, české zpěvy
 nebudu víc v duši ssát;
 toužit budu bez úlevy,
 v cizině pro vlast svou lkát.

54. Slovanská.

Širá vlasti Slovanů
 věrných chová vždy synů.
 Tento pohár pěňavý
 všem Slovanům na zdraví!
 Sláva mu, sláva mu,
 sláva rodu našemu!

Krkonoští Čechové
 věčně věrní Slávové;
 tento pohár pěňavý
 všem Slovanům na zdraví!
 Sláva mu, sláva mu,
 sláva rodu našemu!

Již již zlatá dennice
 nade Sněžkou blýská se;
 nuže, bratři, poďte k nám,
 ale ještě zazpívám:
 Sláva jim, sláva jim,
 sláva všem Slávům věrným!

55. **Kovářská.**
(F. L. Rieger.)

Není muže nad kováře!
muž on celý přímě tváře!
on zná státi na svých nohou,
on též tuhé rámě má,
díla věčná, krásu mnohou
rukou, hlavou vykoná.

U nás, u nás
jde ráz na ráz —

tu rána na ránu co hrom dopadá,
nadarmo nižádnou kovář nezadá.

Kovář rád má všecko rázné,
řeč ni rány nechce prázné,
slovo mužné, rány hrotné,
statný čin pro dobrou věc;
a tak ohne, zmlátí, protne
každý odpor našinec.

U nás, u nás atd.

Kovář je vždy muž od rány,
jako doma tak před pány;
křivé rovná, vzdorné zlomí,

přítel práv, ne lichých slov,
 buší kov neb zrádce hromí,
 jak co přijde na nákov.

U nás, u nás atd.

Kovář nezná hluky marné,
 vyčká času k ráně zdárné;
 prv než železo je žhavé,
 nechá hučet prázdný měch.
 Znáť se z rány v době pravé
 pravý kovář — pravý Čech.

U nás, u nás atd.

Česká vlast nám Bohem dána,
 uhlím, rudou požehnána:
 uhlí dává světlo, plamen,
 železo zas sílu dá.
 Ohni srdcí, síle ramen,
 světlu hlav se svět podá.

U nás, u nás atd.

Čech vždy kovář býval řádný,
 bystrý duchem, ranou pádný:
 znal kont ruchadla i stroje,

ostrý meč i dobrý mlat ;
 nechcem hanbit předky svoje :
 svoji na svém chceme stát !

U nás, u nás
 jde ráz na ráz —
 tu rána na ránu co brom dopadá,
 nadarmo nižádnou kovář nezádá !

56. Píseň českého dělníka.
 (Züngel.)

Jsem český dělník, dělník Čech,
 a znám a vítán v krajích všech ;
 kde síla jiných chabne již,
 tam rekovně já zvednu tíž ;
 nebť česká ruka, česká pěst,
 ta dělá všemu světu čest.

Já pracovat a zpívat znám,
 žeť plesá nad mnou Pánbůh sám
 a posměchu a vzdoru v zmar
 sám dává mému dílu zdar ;
 mne žádná práce neleká,
 a byť k ní cesta daleká.

Co rámě české zdělalo,
 to dlouhé věky přečkalo ;

co zbudoval praotec Čech,
to pevně stálo v dobách všech,
a jeho vnuk co vystaví,
to vlast i národ oslaví.

Ač dělník jsem a chudás jen,
přec doma chci být svoboděn:
jest milejší mi chudoba,
než bídná, mrzká poroba,
a proto největší můj vrah,
kdo v otroctví mne šlape prach.

Já nad vše vlast svou miluji,
jí život svůj jen věnuji,
jí přeju v každý okamžik
jen volnost, mír a blaha zůik ;
a kdo by mi ji hanět chtěl,
ten pravdy by se dověděl!

Jsem hrdý na svůj český rod
a cizích neznám měř ni mod ;
kdo jazyk můj mi hanobí,
ten rve mi duše útroby ;
jsem český dělník, dělník Čech
a to až na poslední vzdech.

Co započali otcové,
to dokonají synové,
a ti-li zemdlí docela,
pak potomstvo to dodělá;
i bude stát přec jednou sám
té naší budoucnosti chrám.

Jen svorně k bratru bratr stůj
a v dobrém všem jej podporuj,
jen páže k páži již se druž
a svaté naší věci služ;
nechť jedna mysl, jeden duch
nás pojí ve bratrský kruh.

Bůh žehnej české práci již
a znik a zdar nám uděliž,
by po tak dlouhém trápení
nám vzešlo světlo spasení
a ubohá ta naše vlast
nalezla volnost, mír a slast!

57. Buďme veselí!

(Jablonský.)

Hej bratři! buďme veselí,
i když je osud kyselý
a oči všech jak slepé!

Ať s námi co chce se děje,
 nám svítí hvězda naděje —
 ó bude, bude lépe!

Jen svorně všichni obcujme,
 jak včely pilně pracujme,
 o drazí kamarádi!
 Čím hůře ten svět vladaří,
 čím více nám se nedaří,
 tím víc se mějme rádi!

Jen při svých každý věrně stůj,
 druh za druhu se obětuj —
 o bratři, milujme se!
 Vždyť jsme my praví Čechové,
 statečných otců synové —
 o bratři, nedejme se!

Jen stále mužně bojujme,
 jen síly své vždy spojujme,
 a dojdem ctného cíle!
 Co zloba lidská buduje,
 nad čím jen blud se raduje,
 to zboří jedna chvíle!

- O budme tedy veselí,
 i když je osud kyšělý
 a oči všech jak slepé!

At s námi co chce se děje,
 nám svítí hvězda naděje —
 ó bude, bude lépe!

58. Touha po vlasti.

Tam pod těmi Krkonoši,
 tam je Čechů milá vlast;
 tam má touha, tam má radost,
 tam má jediná je slast.
 Kýž je možná tam přijíti!
 dal bych za to živobyťi!
 Jak jsi krásná, vlasti má!
 ty jsi Čechův otčina.

Ještě jednou dřív než umru
 Prahu chtěl bych viděti,
 tam po mostě nad Vltavou
 tiše chtěl bych kráčet; —
 blahá doba by to byla,
 a ta by mně ulehčila.
 Jak jsi krásná vlasti má atd.

Ještě jednou chtěl bych vidět
 tam v tom háji Múzy chrám,
 kde se láska k lásce vine,
 s Múzou hovořiti sám;

tu bych, věřte, se radoval,
tu bych sobě prozpěvoval:

Jak jsi krásná vlasti má atd.

Ještě jednou dřív než umru
Čechy chtěl bych viděti,
české zpěvy českých dívek
ještě jednou slyšeti;

o jak blaze by mně bylo,
jak by se mi ulehčilo! —

Jak jsi krásná vlasti má atd.

59. Podskalská.

Ti jonáci z Podskalí,

jaký je to statný rod,

český a zachovalý,

bez cizoty a bez mód:

ať to jak chce v Čechách chodí,

Podskalák

vlasti své se neodrodí

nikterak.

Jako stará Vltava

nezměnila posud běh,

Podskalák vždy zůstává

starý, vlasti věrný Čech:

jak se proti bouři brání
Vyšehrad,
Podskalák národnost chrání
dosavad.

Český jazyk, český zpěv
nikdo nám nenahradí,
pro ně statek, pro ně krev
každý mile nasadí:
co nám slavní zachovali
otcové,
hodno, aby zastávali
synové.

Dokud máme silnou pěst,
nedejme si pouta klást,
braňme svého rodu čest,
nezrazujme českou vlast:
pakliže se kdo z nás, bratří,
odrodí,
toho hoďme, jak se patří,
do vody!

60. Šumavan. *)

(V. Seidl.)

My jsme bratři od Šumavy,
od Šumavy, Chodů**) statný rod,
Chodů statný rod!

Slyšte, slyšte vy tam od Vltavy,
od Vltavy, že jsme našim vhod,
že jsme našim vhod.

Ať to v Čechách jak chce chodí,
Šumavan se neodrodí,
[Šumavan, Šumavan se neodrodí.]

My jsme bratři od Šumavy,
od Šumavy, pevná vlasti hráz,
pevná vlasti hráz;
častěj, častěji nepřítel dravý
před námi se, před námi se třás'.
Ať to v Čechách atd.

My jsme bratři od Šumavy,
od Šumavy, k vlasti chceme stát,
k vlasti chceme stát,

*) Na Moravě zpívá se na místě „Šumavan“ „Moravan“ a na místě „od Šumavy“ „od Moravy“.

***) Na Moravě „Slávů“.

byfby, byfby hrozil nám hrob tmavý
 hrob nám tmavý, chceme setrvat,
 chceme setrvat.

Ať to v Čechách atd.

61. U Havlíčkova hrobu.

Spi Havlíčku v svém hrobečku,
 národ zpívá tvou věrnou písničku.

[Odpočívej v pokoji!]

Kdybys mohl z hrobu hledět,
 viděl bysi národ pro tě želet.

[Odpočívej v pokoji!]

Tvoje tělo v hrobce hnije,
 ale duch tvůj posud v Čechách žije.

[Odpočívej v pokoji!]

Chtěl jsi vlasti blaho přátí,
 za to musel's na věčnost se brátí.

[Odpočívej v pokoji!]

Nuže bratři České vlasti,
 zazpívejme k Havlíčkově slasti:

[Odpočívej v pokoji!]

Naše stará ctěme práva —
 na zdar vlasti! Havlíčkovi sláva!
 [sláva buď mu na věky!]

62. Česká milenka.
 (Bedřich.)

Má milenka
 je dívenka
 přeupřímná,
 ke všem vlídná,
 zbožná, hezká,
 zdárná Češka,
 hodna České vlasti;
 jaký div, že nepokoje
 zakotvila v srdce moje.
 To se souží,
 darmo touží
 však po její lásce.
 [Děvinko, mé srdínko,
 jak tě miluju!]

Má milenka
 je dívenka
 černooká,
 outloboká,

čarokrásná,
hvězda spasná
mého živobyčí.

Záři skvoucí sic vydává —
chladná při tom však ostává.

Vydej teplo,
nejen světlo,
hvězdo žití mého!

[Děvinko, má hvězdinko,
jak tě miluju!]

Má milenka
je dívenka
k milování,
k ulíbání,
růže skvostná,
přemilostná
z ráje srdce mého.

Vnadnou vůni sic prostírá —
srdce přede mnou zavírá.

Rozkvitni se
v plné kráse,
růže z ráje mého!

[Děvinko, má hvězdinko,
jak tě miluju!]

Ach děvinko,
 mé srdínko,
 ukonejši
 nejvřelejší
 touhu moji
 láskou svojí,
 spas mě, můj audílku!
 Ty jsi cherub žití mého,
 obraz blaha nebeského —
 neb bez tebe
 jest mi nebe
 pouze trapné snění!
 [Děvinko, mé srdínko,
 jak tě miluju!]

63. Zastaveníčko. I.
 (Hanka.)

Luna jasně svítí,
 pojd' milenko ven,
 hvězdičky se třpytí,
 opusť plachý sen.

Poslechni, jak tobě
 má kytara zní
 v tiché noční době,
 když vše vůkol spí.

Pojď, já čekám na tebe
 sám jediný zde —
 bez mráčku je nebe —
 jsi-li pak tam kde?

Pojď, a hoch tvůj tobě
 v náruč poletí,
 přivine tě k sobě
 v sladkém objetí.

Luna jasně svítí,
 opusť plachý sen,
 hvězdičky se třpytí,
 pojď, pojď dívče ven!

64. Zastaveníčko. II.
 (Hanka.)

Všecko an už spočívá
 v tiché noční době,
 jde hoch tvůj a zazpívá
 pod okénkem tobě:
 Dobrou noc, spi dívčinko!
 spi má milá Růžinko!

Usni libě, libě spi,
 hajej boubelatá!

O kýž se ti o mně sní,
 o dívčinko zlatá!
 Spí má milá Růžinko,
 dobrou noc, spí dívčinko!

65. Zastaveničko. III.
 (Jan z Hvězdy.)

Nespí, nespí, dívko krásná,
 ostav měkké lůžko své;
 lile, jak hoch i luna jasná
 ven tě teď ve spolku zve!

Neslyšíš-li strun mých znění?
 již-li tě objímá sen?
 či tebou mé nehne pěnění?
 Ó vyhlédni z okna ven!

Zde stojím! Není tma hustá,
 a nežádám věru moc,
 jen by tvá zašeptla ústa:
 „Hochu drahý, dobrou noc!“

Jak by zněla slova z ráje,
 proniknou mé duše noc;
 zazní struny, zazní háje,
 zazní: „Milko, dobrou noc!“

Pak mé oči ještě jednou,
 jevíce mé lásky moc,
 vzhůru k okenečku vzhlédnou,
 vzkazjíce: „Dobrou noc!“

66. **Dívčino pozdravení.**

Aj, bledý měsíčku,
 ty rychlý poslíčku,
 pluj a pluj a pluj!
 Pluj tam za ty hory,
 za modravé bory,
 kde bydlí druh můj.

U okna-li stává,
 po mně-li vzdychává,
 svět, ó svět, ó svět!
 Potěšuj smutného
 a do srdce jeho
 vsej mé lásky květ.

Ach, milý větríčku,
 ty rychlý poslíčku,
 věj, ó věj, ó věj!
 mému potěšení
 sladké políbení
 v libém vánku dej.

67. České děvče.
(Tyl.)

Vane větřík po lučinách,
kvítka políbá ;
a ti naši mladí páni
po hubinkách jen se shání,
české děvče se jim ale
pilně uhýbá.

České děvče, věrné děvče
lásku neruší ;
ať se za ní blázní, fantí,
melou, perou, derou, rantí :
české děvče hochu svému
zadalo duši !

68. Tys mi udála.
(Šnaidr.)

Pověz pak mi, roztomilá,
co to se mnou je ?
Honí mne to pořád sem tam,
nemám pokoje ;
sednice mi brzo velká,
brzo zas malá,
ve dne v noci tebe vidím —
tys mi udála ?

Chci-li za stolečkem *psáti*,
 sedíš na péře;
 čtu-li, vidím jenom tebe
 v každé litéře;
 sáhnu k houslím: ty mi zavzní,
 jak by ses smála.
 Ty jsi péro, kniha, hudba — —
 tys mi udála!

Chci-li pryč od tebe jíti,
 nemohu se hnout;
 pakli na mne zaškaredíš,
 mním hned zahynout!
 Podepřeš-li kdy se o mne,
 stojím jak skála;
 v jitro, v soumrak na tě myslím —
 tys mi udála!

Což to asi dále bude? —
 Jak to zamezit?
 Musím já tvé svodné čáry
 záhy předejít;
 neb, nechci-li uschnout, mám již
 vrchovatý čas,
 a když jsi ty *mně* udála —
 udělám ti *zas*!

69. Vyprovázení.

(Hanka.)

Když jsem svou Lidušku
 vyprovázel domů,
 sed' jsem si s ní na drn;
 co je po tom komu?

Však my jsme zlého nic
 spolu nedělali,
 my jsme jen upřímně
 spolu rozmlouvali.

Já jí stisk' ručinku,
 zajíká se v řeči:
 „Kdybys ty Liduško
 byla trochu větší!“

Sklopila očinky,
 a od jejích lící,
 jak byly zardělé,
 moh' by rozžít svíci.

Já zas k ní: „Dívčinko,
 co pak tě to mrzí?“
 V tom na mne kanuly
 její horké slzy.

„Neplač, ach zlatinká!
 co pak se ti stalo?
 Vždyť pak ti srdce mé
 vždycky plápolalo.“

V tom jsem jí milostně
 k srdci svému vinul,
 celý jsa opojen,
 v rozkoši jsem plynul.

Tichounký měsíček
 vystupoval bledě,
 když jsem ji políbil,
 smál se na nás hledě.

„Zejtra se sejdeme,“
 svatě jsme si řekli;
 v tom se cos zašustlo --
 ach, jak jsme se lekli!

Pak jsem jí teprva
 doprovodil domů,
 ještě ji políbil;
 co je po tom komu?

70. Společní.

(Jan z Hvězdy.)

Sedněme si k stolu,
 bratři, přátelé!
 Píme a pak spolu
 pějme vesele!
 Hle, jak vínko perly hází!
 to nás sprostí všech nesnází!
 České víno, český zpěv
 matnou nám rozproudí krev.

Proč bychom na světě
 byli sloupové,
 když kolem nás květe
 kvítí májové?
 Vždyť se po nás rády točí
 českých dívek modré oči;
 pějme chválu českých děv,
 ať slaví je český zpěv!

Aj, ty naše vlasti,
 matko rozmilá!
 tys do věnce slasti
 všecky vevila:

zpěv a víno, děvče hezké,
 to jsou dary země České;
 Česká zem a český zpěv,
 toť jest rajske krásy zjev!

71. Dívka ze mlejna.

(Trojan.)

Já jsem švarná dívka z mlejna,
 všem hochům se líbím;
 ale žádrému své srdce
 přece nezaslíbím.

Z Čáslavi a ze Chrudími,
 z Tábora i z Písku
 přicházejí námluvníci
 v Zápotockou vísku.

Jeden ústa obdivuje,
 druhý chválí oči,
 a třetí se jako holub
 po mé nožce točí.

Čtvrtý ptá se pana otce:
 co as chystá pro mne?
 Pátý ptá se panímámy:
 jak jsem správná v domě?

Deset jich po celém mlýně
 po mých cnostech bádá —
 ale žádný se mě neptá,
 mám-li já ho ráda.

Přijďte, milí hoši, přijďte,
 z celé České země,
 dostanete všichni prázdné
 košíčky ode mne.

Jsem já švarná dívka z mlejna,
 všem hochům se libím ;
 ale žádnému své srdce
 přece nezaslibím.

72. Píseň českého sedláka.

(Jako: Dívka ze mlejna.)

Já jsem švarný jonák český
 z (berounského) kraje,
 na mém poli pro každého
 dárek boží zraje.

Zraje, roste pro každého
 Čecha upřímného,
 jeuz si podle zásluh váží
 stavu rolnického.

Hej ty pole, nadarmo by
 tobě rovné hledal,
 a já bych tě za tisíce
 jiných polí nedal.

Políčko mé drahé, tě můj
 praděd ovorával,
 když jsi ještě prababičku
 moji namlouval.

Tebe mé políčko zlaté
 dědek můj osíval,
 a když sil tu nebožtíček,
 vždycky sobě zpíval.

A můj otec, když o matky
 ruku se ucházel,
 přes ty louky, přes ty pole
 drahou doprovázel.

Já pak jsem, toť každý víte,
 otcův synek zdárný,
 pravý Čech a mé Andulky
 věrný hoch a švarný.

Rád si vážím rodu svého
 a své holky hezké,

svého stavu rolnického
a své vlasti České.

Sedlák jsem a zůstanu též
věrným vlasti synem;
mějme se jen rádi, bratři,
a pak nezahynem.

73. S e n.

(Hanka.)

Poslechněte sestřínky,
poslechněte málo,
co se mně to oněhdy
radostného zdálo.

Usnula jsem na sadě
pod zelenou třešňí,
kde ve snách mne chladili
větérkové spěšní.

Přišel ke mně můj milý
polehounku zticha
poslouchat, zdaž milenka
jeho spí, jak dýchá.

Odestřel mi s ramena
 zlehka roušku sněžnou,
 a tu s tváří zardělou
 dal mi růži něžnou.

Sám pak k sobě hovořil:
 „Zdaž to býti může?
 Jistě, její tvářinky
 zahanbujou růže.“

Nemoha se udržet
 vroucností už více,
 klek' a líbal poprvé
 ústa má i líce.

Protrhnu se ze spaní —
 co se ještě dalo,
 roztomilé sestřinky,
 to se mi jen zdálo.

74. Lízinka.

(Jan z Hvězdy.)

Lízinka — ach, to je děvče!
 to je růže rozvitá!
 Mléko, krev jsou její tváře,
 z očka plane nebes záře;

kdo ji spatřil, kdo ji zná,
hned se mu o ráji zdá.

Lízinka — ach, to je děvče!
to je rajske stvoření;
promluví-li neb zazpívá,
jako stříbro to zvonívá;
dech její jest — koření,
ústa kvítků spojení.

Lízinka — ach, to je děvče!
jako z větrů utkané!
V chůzi, v tanci jen se vznáší,
vděky, kam se hne, roznáší,
a to vděky neznané,
půvaby nehledané.

Lízinka — ach, to je děvče!
to je anděl vtělený:
dobrá, vlídná ku každému,
a pobožná k Bohu svému;
když poklekne k modlení,
každý by se modlil s ní.

Lízinka — ach, to je děvče!
to je Češka upřímná:

nestydí se mluvit česky,
 ach, jak jí to sluší hezky!
 „Oni“ nikdy neříká,
 každému hned zavyká.

Lízinka — ach, to je děvče!
 to je blaženosti chrám!
 To-li děvče nedostanu,
 radši mládencem zůstanu,
 ve věnci se pohřbit dám,
 sám a sám — ach, sám a sám!

75. Kozák.

(Hanka.)

Krásná Minko, musím jíti,
 ach mé srdce bolest cítí,
 daleko od tebe býti,
 Minko rozmilá!
 Smutný den, až odtud půjdu,
 smutně pro tě plakat budu,
 v hájích, roklích volat budu:
 Kde jsi, Minko má?

Nikdy se ti neodvrátí,
 srdce vždycky plápolati,

pozdravení posílati
 z boje, Minko má!
 Kolik měsíců as mine,
 než tě hoch tvůj k srdci vine;
 ach, slyš, jak teď hořem hyne,
 zůstaň upřímná!

Mám svou Minku opustiti,
 a své líce bledé míti,
 radost všecku zapuditi,
 Minko upřímná!
 Ve dne v noci budu lkáti,
 a jim žel svůj žalovati,
 lidí všech se budu ptáti:
 Kdo mou Minku zná?

Hlubě umlknou mé písně,
 oči mé se zamknou svisně;
 vrátím-li se však z té tísně,
 Minko, v slibu stůj.
 Přijdu-li s jizvami v tváři,
 necht' i květoucí pleť září
 mladosti tvé trudnost maří,
 budu věčně tvůj!

76. **Děvče, já ti udělám.**
(Čelakovský.)

Bětulinko boubelatá,
darmo se mne vzdaluješ,
darmo ústa růžovatá
zlibati mi zbraňuješ:
známť já čarovati,
dívky skrocovati,
děvče, já ti udělám!

Čtverolístky v jeteličku
dva si schválně vyhledám,
ty ti do nových střevičků,
Bětulinko, tajně dám.
Za tvé upejpání
nebudeš mít stání;
děvče, já ti udělám!

Za klobouček mezi kvítí
laskavec si zavěším,
tvá jak na mne pozasvítí
očka, ním je poděším:
budou po mně číhat,
zdaleka mne stíhat;
děče, já ti udělám!

Tu kdys v noci při měsíčku
nastíral jsem s kapradí
kapky rosné do hrníčku,
ty mé bdění nahradí:
tèmi tebe skropím,
bouři v tobě stropím;
děvče, já ti udělám!

V mraveništi žabku chovám;
až jen dobře vysmahne,
háček z ní u sebe schovám,
ten tě ke mně přitáhne:
rádo, děvče, půjdeš,
lahodit mi budeš;
děvče, já ti udělám!

Tvému nyní usmívání
potom já se budu smát;
bez milosti, bez podání
na oko se budu zdát:
pak tě teprv zpile
zlíbám, roztomilé
děvče, to ti udělám!

77. **Co jsem chtěla, Bůh mi dal.**
(Jos. Brejšl.)

Co jsem chtěla, Bůh mi dal:
hocha upřímného;
pro mne on by do moře
skočil bezedného.
[Ach to je vám klučina]
jako dobrá hodina.

Jestliže se zasměju,
usmívá se taky;
smutna-li jsem, hned vidím
v tváři jeho mraky.
[Ach to je vám klučina] atd.

Vedu-li své kravičky
za les přes kopeček,
jistě on tam stádečko
pase svých oveček.
[Ach to je vám klučina] atd.

Ondyno jsme k večeru
s matkou v háji stály;
větérkové od něho
z křoví na mne váli.
[Ach to je vám klučina] atd.

V kostele když růženec
 zbožně se modlívám,
 u stolice na levo
 vždycky ho vidívám.
 [Ach to je vám klučina] atd.

Víru sice s nadějí
 za sebe říkává,
 pro mne však, což větší jest —
 lásku zanechává.
 [Ach to je vám klučina] atd.

Nech si štěstí kol kolem
 vyhledává jiné,
 nech i radost všeliká
 příbytek můj mine:
 [jen když já mám klučinu]
 jako dobrou hodinu.

78. Pocestný.

(Čelakovský.)

Je to chůze po tom světě,
 kam se noha šine:
 sotva přejdeš jedny hory,
 hned se najdou jiné.

svítí jen do háje,
 na hrob mého ráje,
 ach, můj žal víc necítí!

80. Tři slova.

(Jablonský.)

O hvězdo má! o slunce mé!
 o blaho mé ty jediné!
 Čím prudčí jest můj k tobě cit,
 čím víc ti říci usiluji,
 tím méně mi lze vyslovit,
 jak horoucně tě miluji!

O hvězdo má! o slunce mé!
 o blaho mé ty jediné!
 Vše skvosty, jež Bůh zemi dal,
 vše na nebes tom klenutí —
 ó celý svět bych daroval
 za jedno jen tvé vyřknutí.

O hvězdo má! o slunce mé!
 o blaho mé ty jediné!
 Ztiš v srdci mém ty nářeky —
 já žití své ti věnuji!
 O spas mě, spas až na věky —
 o vyřkni: „Já tě miluji!“

81. Růže Tetínská.

(Chmelenský.)

Nad Berouňkou pod Tetínem
 růže již se červená ;
 vedle stráně tam s vojínem
 dlí panenka blažená.

„Jak nad námi tam ta skála,“
 dí vojín roztouženě,
 „tak i má je láska stálá,
 věř mi, děvče růžené.“

„Nevěř, nevěř, slib klamává,“
 ptáček s lípy zapěje ;
 „skála též se rozpadává,
 vírou roste naděje.“

Však hlavičkou děvče kroutí,
 ptáčka smíchem odbývá :
 „Můj milý mě nezarmoutí,
 tvoje píseň je lživá.“

Ptáček přece pravdu zpíval :
 skála v stráně se rozpadá,
 květ do proudu snáší příval,
 kvapně hyne stráně mladá.

Je to chůze po tom světě,
 žeby člověk utek':
 ještě nezažil jsi jeden,
 máš tu druhý smutek.

Což je pánům! ti ve voze
 sedí pěkně v suše;
 ale chudý, ten za nimi
 v dešti, blátě kluše.

Ej, což já dbám na té cestě
 na psoty a sloty,
 jen když já mám zdravé nohy,
 k tomu dobré boty.

Však na pány v krytém voze
 také někdy trhne:
 jednou se jim kolo zláme,
 jindy vůz se zvrhne.

A krom toho — až své pouti
 přejedem a přejdem,
 v jedné hospodě na nocleh
 pán nepán se sejdem.

79. **Chodníček lásky.**

(Chmelenaský.)

Pěkně na chodníček
svítil mi měsíček,
když jsem šel za svou milou;
jasně on mi svítil,
jakoby byl cítil
blaženost a lásku mou.

Kradu se k okénku,
klepu na mlíčenku —
ach, milá neotvírá!
Klepu ještě jednou,
strachy tváře blednou,
strachy duše umírá.

Oči, oči černé,
což jste mi nevěrné?
Mne jste aspoň zklamaly,
že mne i jiného
jste do ráje svého
jednou dobou lákaly.

Smutně domů kráčím,
chodník slzou máčím,
měsíc naň víc nesvíí;

83. Slovičko „Ty“.

(Žitek.)

Čim as to je, že u milosti
slovičko *ty* tak sladce zní?

To musí plodit blaženosti,
když láska lidi upevní.

To *ty*, jak se zdá sprosté být,
musí přec ve!kou cenu mít.

Když bratr s bratrem srdce dělí
a sestra sestru miluje,

když cnost se v jejich prsa vtělí,
je ouže k sobě spojuje,

jak libě zní to slovičko:

Ty bratříčku, *ty* sestřičko!

Když stejné duše přízeň spojí
a nvádí je v bratrstvo,

když nejsladší se láskou kojí,
má *ty* to první přátelstvo;

neb kdo s kým upřímně míní,
ten poklony mu nečiní.

Když libá matka svoje dítky,
slovičkem *ty* je jmenuje,

pro manžela když trhá kvítky,
je stálou láskou spojuje:

jak pochopí tak brzičko
i děcko prosté slovičko!

Před časy pán i kníže nešli
na oulisných slov lahodnost,
necht' oni v chrám neb domek vešli,
tu pokory se skvěla cnost;
a každý, kdo je miloval,
slovičkem *ty* je jmenoval.

Zdaž nevoláme do výsosti,
kde duch se kochá ve plesích,
co dítky plné důvěrnosti:
Náš otče, *Tys* na nebesích! —
To *ty*, jak se zdá sprosté být,
musí přec velkou cenu mít.

84. Panna.

(Furch.)

Krásnější mi v světě
není podívaná,
nežli vedle sebe
děfátko a panna.
Panna studem rdělá
v tajném nepokoji

Svadla růže pod Tetínem ;
 kdož se ujme poupěte ?
 Svadne poupě chladným slínem,
 škoda ho i děvčete !

82. Nevěrná.

(Polák.)

Sil jsem proso na souvrati,
 nebudu ho žíti ;
 krásné děvče miloval jsem,
 nebudu ho míti ;
 síti, nežíti,
 milovati, nevzíti ;
 sil jsem, nežal jsem,
 miloval jsem, nevzal jsem.

Tam nad mlejnem pod jesenem,
 na vysoké stráni,
 slíbila mně má panenka
 věrné milování ;
 věnec uvitý,
 prsten skvostně vyrytý
 od ní dostal jsem —
 přece děvče nevzal jsem.

Ustům jako z máku kvítí
 hubičky jsem dával,
 v tílku jako labuť bílém
 s věterky jsem hrával;
 láskou plesal jsem,
 kudy chodil, vzdychal jsem —
 v noci nespal jsem —
 přece děvče nevzal jsem.

Ráno dřív než zvonek ciukal
 časně na klekání,
 šel jsem, abych ptáků slyšel
 ranní radování;
 šel jsem za lesem —
 ať ach, co spatřil jsem!
 celý ztrnul jsem,
 více děvče nechtěl jsem.

V rostlinách tam, střepechách hustých
 děvče s jiným stálo;
 on ji vinul, líbal, tisknul,
 děvče se jen smálo;
 já pak zvolal jsem:
 Darmo v noci nespal jsem!
 Šel jsem, nežal jsem,
 miloval jsem, nevzal jsem!

sladké slovo „ditě“
vyslovit se bojí.

Panno, jak jsi krásná
ve své nevinnosti,
posvátným jsi chrámem
sladkých tajemností.
Jasnou perut svoji
anděl na tě sklání,
anděl studu tebe
bleskem nebes chrání!

Panno, prostá vady,
plná's rajské vnady!
cože vyrovná se
nevinné tvé kráse?
Tajnost vyšších tužeb
v těle tvém se skryla,
ze všech ideálů
tys jen světu zbyla!

85. Ženuška.
(Jelen.)

Má tys láska jediná,
ženuško ty předrahá,

jížto srdce jsem věnoval,
 s ní se těšil a radoval;
 má tys láska jediná,
 ženuško ty předrahá!

Zahrádenku krásnou mám,
 sil a sázel já v ní sám;
 nebe mi tam požehovalo,
 české kvítí rozkvetalo;
 zahrádenku krásnou mám,
 sil a sázel já v ní sám.

Což já o peníze dbám,
 jen když tebe, ženo, mám!
 Můj poklad je láska tvoje,
 blaho vlasti, děti moje;
 což já o peníze dbám,
 jen když tebe, ženo, mám!

Ženo má, ty jsi můj ráj,
 ať jsem stár, mně kvete máj,
 ať šedivější mé vlasy,
 s tebou žiju mladé časy;
 ženo má, ty jsi můj ráj,
 ať jsem stár, mně kvete máj.

Vše, co já od Boha mám,
 věrně vlasti zanechám,
 ale, ženuško má, tebe
 vezmu já s sebou do nebe :
 v jedno spojil nás Bůh sám,
 samou tě zde nenechám.

86. Jonák z Miletína.
 (Kamenický.)

Já jsem jonák z Miletína,
 nevěstu si hledám,
 sem a tam dívky znám,
 každé ruku nedám.

Ač nenosím jako páni
 v městech skvostné šaty,
 plátěná halena
 přec mne dobře šatí.

Mnohá slečna urozená
 po mně se ohlídá :
 kdo že jsem, odkud jsem,
 všetečně vyzvídá.

Děd i otec Češi byli,
 což i chlouba moje :

honosím se, nestydím se
já za plémě svoje.

Nemám zlata ani stříbra,
pole mám a louky,
stodolu na dolu,
dva velké palouky.

A k tomu jsem z Miletína,
nevěstu si hledám;
Růženě, jiné ne,
jiné ruky nedám.

87. Tlukot srdce.

Se srdcem divno hrát —
tu jde a tu chce stát,
tu sladce zaťuká,
pak zas div nepuká,
a bol a žal jest v jeho jádru.
[A proto se mi zdá,
že člověk něco má
živého v nádru, živého v nádru.]

I mluvit srdce zná,
a vždycky pravdu má;

a když naú málo dbáš,
hned připomínku máš:
tu počne tlouct a zve k pokání;
lidská to není řeč,
však rozumíš jí přec,
a v tom klepání je varování.

Mnohý si nevšímá,
když srdce bouřivá:
ten má je z ocela,
neb žádné docela;
a když se stářím k hrobu sklání,
tu na něj lehne tíž,
tu má se srdcem kříž,
pak to klepání je potrestání.

Odkud klepání to,
je posud ukryto;
nejspíše víru dáš,
že je to anděl náš,
jenž křídlama tam potřepává;
a když tu konec nám,
tu nese duši tam,
kde věčná sláva nás očekává.

88. Lidka.

(Hanka.)

Lidko, kdy pak řeč žádosti
 bude splněna?
 kdy budu smět říci s radostí:
 Lidko, ty jsi má?

Žádný den a žádná chvíle
 není zmařena,
 abych si nemyslel mile:
 Lidko, budeš má.

Jak tě spatřím, milost hoří
 v srdci nevinná,
 a ve mně tu radost tvoří:
 kýž jsi Lidko má!

Jak jen usnu drobet mile
 hnedle se mi zdá,
 bych byl třeba vzdál na míle:
 že jsi Lidko má.

Pohled tvůj a tvou podobu
 mám před očima,
 kde jen jsem a každou dobu,
 všude Lidko má.

Překážky snad musí míti
 každé stvoření,
 co však osud bude chtíti,
 žádný nezmění.

Pročež Lidko doufám silně,
 že jsi upřímná,
 a že také neomylně
 vždy zůstaneš má.

89. Ukolíavka.

(Nejedlý.)

Spi má zlatá,
 boubelatá,
 spi má Růžinko !
 Noc se blíží,
 oči tíží
 sen — spi, dívčinko !

Pán se žere,
 po cti dere,
 nespí starostí ;
 panna bledá
 hochu hledá,
 vzdychá milostí.

Lichvár sedí,
 zlata hledí
 před zlým zlodějem;
 na daň brouká,
 strachy kouká
 za svým kročejem.

Zrádné syny
 pro jich viny
 píchá v srdci had;
 bez ouzkosti
 spějí cnosti,
 byť jim hrozil kat.
 Spi má zlatá a t. d.

90. Děvče jako lusk.
 (Kamenický.)

Já jsem děvče jako lusk,
 ráda bych se vdala;
 však neráda leckomu
 srdce své bych dala.

Nejsem — ať to každý ví —
 z šlechtického rodu;
 sprosté šaty nosívám,
 nepiju než vodu.

To vodičku studenou —
 proto jsem vždy zdráva;
 víno mozek pomate,
 voda rozum dává!

Mám dva vínky červené,
 šněrování troje,
 pantoflíčky zelené
 a střevíčky dvoje.

Bílé jsou co padlý sníh
 náramečky moje,
 kanafaska s faldama
 dle českého kroje.

Jako labuť bílý krk,
 růžové mám líce,
 vlasy bělavé co len,
 oči — co dvě svíce.

Dobrého jsem chování —
 vlast má je zem Česká!
 zrostlá jako jedle jsem,
 poctivá a hezká.

Aniž jsem kdy ospalá
 časně ráno vstávám;

než kohoutek kokrhá,
po dvoře běhávám.

Pracovité ruce mám,
umím len vyplíti,
jde to samo, počnu-li
srpem trávu žíti.

Já jsem děvče jako lusk,
ráda bych se vdala! —
Jeníček je švarný hoch,
toho bych si vzala!

91. Tam v dáli.

(Dle Mosena R.)

Tam v dáli, tam za hájem
ples ptáčka zaznívá,
tam v dáli nad potůčkem
tichá laň chodívá.

Tam v dáli!

A tam kde ptáček zpívá,
a laň jde spanilá,
tam v dáli pod tím borkem
chaloupka má milá.

Tam v dáli!

S tím ptáčkem rád bych zpíval,
 s tou laňkou rád bych šel,
 tam v dáli tajně slouchal,
 okénkem k ní hleděl.
 Tam v dáli!

92. Divné věci.

(Kamenický.)

Když mne má matička chovávala,
 milostně se na mne usmívala ;
 divná věc, že nyní
 zle mne z toho viní,
 směje-li se na mne někdo jiný.

Když mne na vodítkách vodívala,
 tu co stín za mnou jen chodívala ;
 divná věc, že nyní
 zle mne z toho viní,
 když za mnou chodívá někdo jiný.

Když jsem bez vodítek chodívala,
 sama mne za ručku vodívala ;
 divná věc, že nyní
 zle mne z toho viní,
 vede-li se mnou se někdo jiný.

Když jest si mne na klín posadila,
co se mých tvářiček nahladila!

Divná věc, že nyní
zle mne z toho vini,
jestli mne pohladí někdo jiný.

93. Modré oči.

(Hanka.)

Ach, vy oči, oči,
modrojasné oči!
Na vás jak jen pomuim,
svět se mnou se točí.

Kdeže moje bodrost,
utěšení milé?
Ach! co jsem vás spatřil,
zmizla od té chvíle.

Zmizela, ach, rychle,
jako střela s luku,
vryvši v moje srdce
neukojuou muku.

A kam se jen vrhnu,
kam má noha kročí.

ach, všudy jen vidím
modrojasné oči.

Ach, vy oči, oči,
oči modrojasné!
trapte, dokud moje
žití neuhasne.

94. Čím to je?

(Kamenický.)

Jak pokojně měsíček
po obloze plyne!
hvězdy jak sestry své
kolem sebo vine:
čím, o srdce! čím to je,
ty že nemáš pokoje?

Po jezerní hladině
klidně labuť plove,
podřimujou v osikách
hraví větéřkové:
čím, o srdce! čím to je,
že ty nemáš pokoje?

Vlídne holub celuje
holubičku milou,

vlašťovička ukojí
 svou rodinu čilou:
 čím, o srdce! čím to je,
 že ty nemáš pokoje?

Dnem i nocí zápasíš
 v neustálém boji;
 co tě jindy těšilo,
 to tě nepokojí;
 čím, o srdce, čím to je,
 že ty nemáš pokoje?

Slavík v naší olšině
 sobě nařikává,
 ztrátu drahé samičky
 tamo oplakává:
 tím, o srdce! tím to je,
 že ty nemáš pokoje!

95. Peníze.

(J. Marek.)

Že peníze světem vládnou,
 staré přísloví;
 že se jimi divy stanou,
 každý chlapec ví;

s chudšasem je nyní amen,
ten jen aby lámal kámen;

nuzota,

žebrota,

patří do kouta.

„Jen kdo peníze má,

ať si na pána hrá,

jen ten, jen ten

ať si na pána hrá!“

Přijde-li kdo do hospody,

třeba tulipán,

ať se nenosí dle mody,

vidět, je-li pán:

šenkýř hned sejme čepičku,

vítá hosta, dá hubičku;

poručte,

co chcete,

vše dostanete.

Jen kdo peníze má atd.

Boháč žádá-li o ruku

děvčete jak květ,

třeba již nosil paruku,

hned je -přípověd;

matka mu hned pochlebuje
dceři dědka vychvaluje:

Toničko,

dceruško,

to je terničko!

Jen kdo peníze má atd.

Proto mi vždy dával radu
starý kmotr Vít:

Kdo chce zhůru nosit bradu,
žoldy musí mít;

ale který pána dělá,

v kapse při tom soucotě má,
tomu dát

kolikrát

za den baštonát!

Jen kdo peníze má atd.

96. Ž e n a.

(Furch.)

Blahý dům, kde řídí,

stará se a klidí

v cnosti neproměnná

jemnoruká žena:

ve všech dobách stejné
 slunce blahodějně
 domácího nitra,
 včera, dnes a zítra.

97. Chaloupka.
 (Hanka.)

Vystavím si skrovnou chaloupku,
 všecko čistě jako na sloupku;
 stromoví a křoví vůkol ní
 budou dávat chládek k hovění
 Odtud nedaleko v hájí
 besídku si spletu z májí.
 Až to všecko řádně dovedu,
 pak tě, dívčinko, tam povedu.

V chlívků bude s kozou kravička,
 a u sroubku z drnu lavička,
 stáj a ovčín v jednom pořadí,
 pod kolnou pak orní nářadí;
 stodůlka šest kroků záze,
 vůkol plot a kousek hráze.
 Až to tak vše řádně vyvedu,
 pak si tě tam samu přivedu.

Na dvorečku v kurník kulatý
 pro svou radost kvočně s kuřaty,
 kachnám, husám i vši drůbeži
 sama budeš sypat večeri!

Něco pro dům, něco v Praze
 na trhu se prodá draze.

Až jen já to všecko dovedu,
 pak si tě tam zrovna přivedu.

Na zahrádce mimo zeliny
 budou také vonné květiny.

V podzim rozličného ovoce
 bude víc a víc rok po roce.

Ptactvo bude v houští cvrčet
 a potůček veskrz hrčēt.

Jen až já to všecko vyvedu,
 pak si tě tam do ní přivedu.

Jizbu prostou, sklípek klenutý
 pro mléko a soudek přepnutý,
 z něhož, když k nám známý doskočí,
 žbáuek čerstvého se natočí;

a v komůrce bude lůže,
 v kterém se dvě směstnat může.

Až to všecko řádně dovedu,
 pak tě do něho tam povedu.

Jestli se ti to tak zalíbí,
 pak tě hoch tvůj vroucně políbí,
 pak se zeptá: budeš-li jej chtít?
 byt i o vše přišel, ráda mít?
 A tak potom budem svoji,
 pak nás žádný nerozdvojí.
 Až to na tobě též dovedu,
 pak si tě tam směle povedu.

98. V l a s t a.

Vlasta ze růží uvila věnce,
 [chtíc zbraň okrášlit svého milence.]
 Přijde ku vojsku, sklopí očinky:
 „Řekněte vy mně, dobré lidinky,
 zdaž mezi vámi není milého,
 najdu-li, mluďte, Milvoje svého?
 On s pluky táh', kam Jasoň se chýlí;
 ach! co nemám ho, má duše kvílí.
 Vadněte růže kolem ve věnci —
 svadne i Vlasta svému milenci.
 Chvíle bolestná, plna žalosti,
 tys zkazila květ mé blaženosti.“ —
 „Aj, ty nenajdeš u nás milého,
 v bitvě probodli Milvoje tvého.
 Rád pro tě dívko a vlast umíral,
 pak se do věčné slávy ubíral.“

99. Přemysl.
(Chmelenský.)

Doorávám, dokonávám,
moje práce skončena;
snad i mé to rádlo
zde posledně vládlo,
moje půdo vážená!

Doorávám, dokonávám,
moje čaka žeň čeká.
Blaho vlasti dáno,
Libuši posláno,
tak i žeň mne nezleká.

Doorávám, dokonávám,
k Praze tam větěrku věj!
zapolet ku kuěžně
a za ňadra něžně
blaho jí milosti chvěj.

100. Božena.
(Chmelenský.)

Zvolna vodičko
plyň lučinou,
můj bol i blaho
taj krajinou;

pláč a plesání,
slasti a žal
v svém kolotání
krej i zahal.

Pěkně vodičko
v zátoce hraj,
ach, i věterku,
mé žaly taj,
k tobě měsíček
důvěru má,
tobě slaviček
své boly lká.

Rychle vodičko
přes šaty plyň,
šátky běkými
hladce se viň.
Ach kamo pádíš?
Vrať mi radost!
Ty mne zavádíš,
mou i mladost.

101. Břetislav.

(Hukal.)

Když měsíček spanile svítil,
 vévoda Břetislav vstal;
 neb oheň, jež k Juditě cítil,
 již se v něm dávno byl zůal,
 k Juditě dávno byl zůal.

Řka: „Kdyby i za Rejnem byla
 přede mnou ustraněna,
 a kdyby ji nebesa kryla:
 Judita musí být má,
 konečně musí být má!“

Tak pravil a zabodnuv oře,
 s panoši ku Brodu jel,
 kde císař ve klášterním sboře
 dceru svou ukrytou měl,
 před ním ji schovanou měl.

Blíž kláštera v zeleném křoví
 skryl kníže panoše své,
 a přes hory, doly a rovy
 pospíchal k milence své,
 zabodal k Juditě své,

A ráno, když panny jsou pěly,
 Břetislav v klášteře stál,
 a s kůru když jíti se měly,
 přiskočil, Juditu jal,
 milenku na koně vzal.

Tu panny se do křiku daly,
 strážníci pádili ven,
 a dva za ním ve zbrani hualí,
 křičíce: „Nepusťte ven;
 zavřete, nepusťte ven!“

A nato hned zatáhli bránu
 řetězem přenáramným,
 a hradní již chtěl mu dát ránu
 mečem svým napřaženým,
 na hlavu napřaženým.

A hradnímu rozrazil ledví
 s Jitkou se ku bráně hnal,
 a řetězy přeraziv ve dví,
 s Jitkou se ku Praze bral,
 s milenkou ku Praze hnal.

Řka jí: „A teď, milenko drabá,
 nyní jsi na věky má!“

A Jitka jsouc radostí blahá
pravila: „Na věky tvá,
nyní jsem na věky tvá!“

A nežli se severní záře
po druhé ukázala,
již Pražanů vesclá tváře
Juditu uvítala,
vládkyni uvítala.

102. **Poustevník.**
(Šnaidr.)

V borovém na skále háji
stála někdy poušť,
za ní malinká zahrádka,
vedle tmavá houst.
Před okýnkem bublal potok
skrze kvítečka,
asi třicet kroků dále
stála kaplička.

Na té lesní poušti bydlel
smutný mládenec,
zíněný na těle rubáš,
na hlavě věnec;

v jedné svadlé ruce žaltář,
 v druhé růženec,
 v samotě jsa jenom doma,
 světa cizinec.

Ráno když odzvonil v kapli,
 šel k zahrádce rýt,
 modliti se mezi růže,
 tvář svou slzy mýt;
 v poledne po druhé zvonil,
 večer po třetí,
 na večer pak počal k harfě
 přesmутně pětí.

Žádný k němu přijít nesměl,
 neb se lidí bál;
 zvláště ale sličným dívkám
 těm se vyhýbal,
 snažně prose, na pokoji
 by ho nechaly
 a k té lesní poušti nikdy
 neputovaly.

Vida slze v jeho očích
 nikdo tam nešel,
 tak že samotěn dvě léta
 v té poušti bydlel;

a když třikrát za den zavzněl
 z kapličky zvonec,
 říkali: „Ach, to zvoní
 smutný mládenec!“

Jednou ale skrze tři dni
 zvoneček nezněl,
 tu se ulek' lid pod skalou:
 „Snad pak neumřel!“
 Strachem bledý k poušti lezl —
 však bez naděje,
 kam by se poustevník poděl,
 smutně hledaje.

A hle, v kapli před oltářem
 leží mládenec,
 zíněný na těle rubáš,
 na hlavě věnec;
 ve studených rukou drží
 žaltář, růženec —
 pryč se odtud odstěhoval,
 světa cizinec.

List na harfě leží malý,
 hrubým to písmem:

„Ten, jenž tady odpočívá,
 umřel jest hořem ;
 černá nevěrnost milenky
 sem ho zahnala,
 urputnost jeho panenky
 srdce užrala.“

„Mládenci, co světem nyní
 blaze kráčíte,
 v srdci o bolestech lásky
 ještě nevíte :
 utíkejte před dívkami
 jako rychlý chrt,
 neboť vám, ach, za upřímnou
 lásku dají smrt!“

103. Dívčina jak dobrá hodina.
 (Čelakovský.)

Oč jsem prosil, Bůh mi dal
 milou přeupřímnou,
 z pouhé lásky srdce by
 rozdělila se mnou :
 ach, to je vám dívčina
 jako dobrá hodina!

Dám-li se do skákání,
 hupky za mnou skáče;
 uroním-li slzičku,
 hned mi k vůli pláče;
 ach, to je vám dívčina
 jako dobrá hodina!

Jestliže ji požádám
 někdy o hubičku —
 říká: „Vem si třeba pět;
 jsou tvoje, Jeničku!“
 Ach, to je vám dívčina
 jako dobrá hodina!

Ondyno jsme v poledne
 pod lesíčkem stáli,
 modráčkové oči se
 sladce na mne smály;
 ach, to je vám dívčina
 jako dobrá hodina!

Já řku: „Ille, již měsíček
 skryl se mezi mraky“ —
 ona hned přisvědčila:
 „A hvězdičky taky.“
 Ach, to je vám dívčina
 jako dobrá hodina!

Otčenášek v kostele
 za mne odříkává,
 a teprva zdrávasek
 pro sebe nechává;
 ach, to je vám dívčina
 jako dobrá hodina!

Nech moje štěstí mine,
 kudy noha kráčí,
 nech mi v poli se rodí
 trní a bodláčí:
 opustím-li dívčinu
 jako dobrou hodinu!

104. O d p l a t a.

(Picek.)

Pod bezem za jezem
 s Hanou Jeníček;
 Hanička sčítala,
 co je hvězdiček;
 Jeník hvězd si nevšimal,
 potichounku ale vzal
 na tisíc, ne-li víc,
 Haně hubiček.

Hanička Jeníčka
 z toho plísnila,
 pokutu velikou
 na něj složila ;
 z náručí se vinula,
 z očka slzu vymnula,
 na to se v rákose
 hněvem ukryla.

Janeček holeček
 toho lituje,
 pokutu velikou
 splnit slibuje :
 nemešká i vrátí hned
 hubinky co sladký med :
 za to ho na novo
 Hana miluje.

105. Český sedlák.
 (Čelakovský.)

Ty český sedláčku,
 vychytralý ptáčku
 po zpěvu, po peři!
 Blázen kdo ti věři!

Sedlák jde z hospody,
cesta mu nestačí;
když přijde před pána,
což je hned jinačí!

Škrábe se za uchem,
potírá si čelo,
jakby půl dušičky
z něho vyletělo.

„Jemnost pan-tatínku!
letos není loni —
já řku toto vono —
bída nouzi honí.“

Před pánem stejská si,
za vraty vejská si —
strčil urozenost
s rozumem do kapsy.

106. Č e k á n í.
(Hanka.)

Jak se ten měsíček
za lesíčkem bělá!
kdybych jen věděla,
co můj milý dělá?

Vždyť pak mně přislíbil,
 měsíček než vyjde,
 abych jen čekala,
 že sem ke mně přijde.

Já pak již kravičky
 dávno podojila,
 nabravši květinek
 loubí ozdobila.

Jak sem jen přistoupí,
 vůně libá vzejde,
 já pak jej políbím —
 ale že pak nejde!

Teď snad jde, třesou se
 klokočové hustí —
 Božíčku! ach to jen
 vítr listím šustí.

Co ho dues zdržuje?
 snad zpěv naší chasy?
 vždyť pak tu jindy už
 bývá těmi časy.

Ještě strop okolo,
 kudy se sem vejde.

opletu břechanem —
ale že pak nejde!

Snad se mu některé
jehně zatoulalo
a tak jej v roklinách
dlouho omeškalo.

Tichounký měsíčku!
rci mu v záři bledé,
jaký zde Lilida
nářek pro něj vede.

Pro Bůh ach! jestli on
mezi vlky padne,
tedy zde Lilidin
život hořem svadne.

107. Mařenka.

Má zlatá Mařenko,
pozoruj to,
když stojím před frontem,
jsem-li já to?
Jak já umím bubnovat
a tebe Mařenko milovat.

Počekj jen, dej pozor,
 až na tě zavolám :
 Má zlatá Mařenko,
 Mářo !
 Mařenko roztomilá !

Kdož by tě Mařenko
 nemiloval,
 vždyť jsi tak jak by tě
 vymaloval :
 červené tvářičky jak růže,
 kdož pak tě milovat nemůže ?
 Počekj jen, dej pozor,
 a t. d.

108. Vávra.
 (Čelakovský.)

Běží Vávra z Poličky,
 nese v mošně hrozničky ;
 zpívá sobě cestičkou,
 že má mošnu plničkou.

Ale blízko u Brodu
 zlou měl chudás nehodu :
 vojáci ho potkali,
 hrozničky mu pobrali.

Běží Vávra od Brodu,
pláče pro svou nehodu,
nařiká si cestičkou,
že má mošnu prázdnickou.

Vojáci ho potkali,
tuzé ho litovali;
v pole zašli, kde co našli,
do mošny mu nandali.

Běží Vávra hopky, kopky,
nese v mošně kozí bobky;
zas si zpívá cestičkou,
že má mošnu plničkou.

109. Laštovička.

(Hanka.)

Laštovička lítá, lítá,
povídá že svítá:
bychom vstali, chválu vzdali
slavíc božskou moc
za přečkalou noc.
Doma, v poli vždy šveholí,
pěje slyš i slyš:
„Já jsem vstala, posnídala,
a ty ještě spíš.“

Laštovička lita, lita,
 a vesnu k nám vítá:
 krásná záře v ranní páře
 vede mladý den,
 pudic plachý sen.

Doma, v poli jen šveholí,
 pěje slyš i slyš:
 „Já jsem vstala, posnídala,
 a ty ještě spíš.“

Laštovička lita, lita,
 hnízdečko si splítá:
 hledá, shání pro své stání,
 co kde může snést,
 v práci pilna jest.

Doma, v poli vždy šveholí,
 pěje slyš i slyš:
 „Já jsem vstala, posnídala,
 a ty ještě spíš.“

110. Strašáček.

Nuže bratři, v kolo sem!
 ať si tu zapějem,
 ať oblaží mladou krev
 víno a zpěv;

na trampoty ještě čas,
ty dost časně najdou nás.

Zapějme,
nalejme,
na hodiny nedbejme!

111. Matka u kolébky.
(K. z Radostova.)

Spi mé drahé nevinňátko,
dřímej libý, tichý sen;
tobě duše mé poupátko
nerozsvitnul ještě den.

Zrosí tebe nevinňátko
mnohou sizou ještě máf,
než se outlé mé poupátko
počneš různě zardívat.

Často ještě nevinňátko
na prsou se zahřeješ,
nežli drahé mé poupátko
v ladný kvítek dospěješ.

Spi mé drahé nevinňátko,
dřímej libý, tichý sen!
Mzohý tobě mé poupátko
strastný přijde ještě den.

112. Píseň lovčí.

(Vinařický.)

Do pole, háje, muži, jonáci!
 honiti naše je potěšení,
 [na lodi, pasecc, poli a louce
 honiti naše je potěšení.

Do pole, háje, muži, jonáci!
 honiti naše je potěšení.

U lesa tenata my položíme,
 a uvidíme
 co se lapí.]

K utěšenému lovu se mějme,
 loviti naše je potěšení.

[Na laně, jeleny si počekáme,
 běhy zajíci nepomohou.

Do pole, háje, muži, jonáci!
 a t. d.]

113. S Bohem!

(Hanka.)

S Bohem buď a pamatuj!
 Hleď mē v mysli zachovati,
 když mnē milost nesmíš dáti,
 osud tomu nechce můj.

S Bohem buď a pamatuj!
 Věčně drahá srdci mému,
 myslím na tě k hoři svému,
 až smrt schvátí život můj.

S Bohem buď a pamatuj!
 Až se dosti vykvílíme
 a zde všecko přetrpíme,
 pak se splní oučel tvůj —
 s Bohem buď a pamatuj!

114. Polednice.

(Erben.)

U lavice dítě stálo,
 z plna hrdla křičelo.
 „Bodejž jsi jen trochu málo,
 ty cikáně mlčelo!“

„Poledne v tom okamžení,
 táta přijde z roboty:
 a mně hasne u vaření
 pro tebe, ty zlobo, ty!“

„Mlč! hle husar a kočárek —
 hrej si! — tu máš kohouta!“ —

Leč kohout, vůz i husárek
bouch, bác! letí do kouta.

A zas do hrozného křiku —
„I bodejž tě sršeň sám —!
že na tebe, nezvedníku,
Polednici zavolám!“

„Pojď si proň, ty Polednice,
pojď, vem si ho zlostníka!“
A hle, tu kdos u světnice
dvěře zlehka odmyká.

Malá, hnědá, tváři divé
pod plachetkou osoba;
o berličce, huáty křivé,
blas — vichřice podoba.

„Dej sem dítě!“ — „Kriste pane!
odpusť hříchy hříšnici!“
Div že smrt ji neovane,
ejhle tuť — Polednici!

Ke stolu se plíží tiše
Polednice jako stín:
matka hrůzou sotva dýše,
dítě chopíc na svůj klín.

A vinouc je, zpět poklíží —
běda, běda dítěti!

Polednice blíž se plíží,
blíž — a již je v zápětí.

Již vztahuje po něm ruku —
matka tisknouc ramena:

„Pro Kristovu drahou muku!“
klesá smyslů zbavena.

Tu slyš! jedna — druhá — třetí —
poledne zvon udeří;
klika cvakla, dvéře letí —
táta vchází do dveří.

Ve mdlobách tu matka leží,
k nádrám dítě přimknuté;
matku zkrísil ještě s těží,
avšak dítě — zalknuté.

115. Plaché dívčiny.
(Hanka.)

Proč se upejpáte,
plaché dívčiny?
proč se ukrejváte
jako nevinny?

Vímť já vaše spády,
že jste s hochy rády;
proč se upejpáte,
plaché dívčiny?

Znám já všecky vaše
podvody a lsti,
jimiž srdce naše
jemná střela mstí;
známť vás, milé holky,
známť i vaše spolky,
známť já všecky vaše
podvody a lsti.

Vždyť vy chodíváte
jako ličeny,
námi pohrdáte,
jsouc v tom cvičeny;
a když žádný nejde,
tu vás hrdost přejde,
tu pak chodíváte
hořem sklíčeny.

Jen se upejpejte,
plaché dívčiny!
jen se ukrejvejte,
jako nevinny;

vímť já vaše spády,
že jste s hochy rády;
jen se npejpejte,
plaché dívčiny!

116. **Básník a babička.**

(Šnaidr.)

S tebou babičko mám sedět
v chládečku a pít?
hledět na tvé suché prsty,
kterak umí šít?
o předobřých starých časech
s tebou rozmlouvat,
a snad posléz se — o jerum!
s tebou milovat?

Milá babičko, nežádej,
co nemůže být!
Sedět v chládečku chci s tebou,
rozmlouvat i pít;
ale *milovat* — o slunce!
kde pak lásku vzít?
Mlčiž babičko a nechtěj,
co nemůže být!

117. Děvče a starý básník.

(Šnaidr.)

Co mám v chládku s tebou dělat,
milý tatičku?

Ty mne ovšem snažně prosíš
jen o chvíličku;

ale co u tebe počnu?

Víno nepiju,
a když slunce za les zajde,
pak již nešiju.

Že mně zazpíváš? Aj arci,
písně miluji —

ale jen když ze rtů mladých,
různých zaznějí;

tvé však, tatičku, že jsou již
svadlé, nalézám —

budiž tedy s Pánem Bohem,
pí a zpívej sám!

118. Hanácká I.

(Chmelenský.)

Aj, což na světě mi schází
v kraju Hany bohatém?

Děvče rádo očkem hází
po klobučku kulatém.

Tož můj klobúček hezúčký,
 fintěn kvítím, pentlami;
 tož kabát můj zeleňúčký
 se žlutými sponkami.

A což červené ty spodky,
 hezčích nemá jenerál;
 modrý plášť a černé botky,
 pás, jak by ho maloval.

Nač se starat o své pole?
 Starost zbytečný je kříž;
 zaseju-li oves v role,
 sklízím seno nebo rýž.

A mé koně, bujné koně,
 aj, proč by včil orali?
 Zde dost pastev, honem pro ně,
 buďme jak jsme bývali.

Tak to bylo jakoživo,
 tak vždy bude, já jsu jist;
 pastva, koně, děvče, pivo —
 to hanácký čtverolist.

119. Hanácká 11.

Přineste mi vojenské mondóre,
 a hned hovidíte, co bude z Jóre;
 klobouk přemovaný
 kolem na vše strany
 Mandě na vzdore.

Lepší je ostrohe noseť na botó,
 nežli se chrtoseť s mrchó robotó,
 holstrn s pistolama,
 kabát s knoflíkama,
 nežli třet psoto.

Není-li to hoduo na vojno se dáť,
 každý mi musí říkať: pane soldát;
 sedlák se pokoří,
 jak přindo do dveří,
 bode se mue bát.

Když přindo k mozice, na boko palaš,
 břenknem ostrohama jako Mikoláš;
 Jóra řekne: trunk vain,
 šenkářovi: šenk ain,
 co nejlepší máš.

Oufkšout! Júra jsu zde, hodstupte
 • chaso!
 a kdo nehodstupí, tomu vyèešo;
 šenkár víno nalej,
 ty moziko mi hrej
 deškant i baso.

Nebodo já více na břucho lehať,
 ale jako páni za stolem sedať;
 šoške s jeletama
 a hrách s oškarkama
 já bodo jédať.

Nebodo já více mluviť hanacke,
 ale budu deškorovať německe:
 Jura fon dr Veškov,
 onvait fon Prostějov
 cum lont moravske.

Počkej nehóvidíš mě Mando více,
 až já přeč pojedu na Turka hranice,
 do světa širého,
 a to dalekého —
 až do Skalice!

120. Hanácká III.

Za horama svítá,
 bude brzy deň;
 Józa z pece hlídá
 a kóká se ven,
 kola bruca obskakuje
 a po jedné vetahuje:
 „Pojďte šeske ven!“

121. Hanák v úzkostech.

Jak so živ nezapomeno,
 jak se tehďá se mnou dělo:
 prajske hosar s dragónem
 povedale, že so béval špehónem.
 ach! špehónem.

Vzale mē na hexamente!
 Pověz, pověz, lagramente —
 flochte Hanak, švére nóť!
 A já decke po německe: Leber Gott!
 ach! leber Gott!

Klanico od voza vzale,
 tři dvacětke ran mnē dale,

tře dvacétke a deset,
 a potom mě také chcele hoběset,
 ach! hoběset.

Já nepškna roženec loskám,
 veslyš, veslyš, smutně šoškám
 k Bohu mému v tě době,
 a te svaté krocefosko, pros za mne!
 ach, pros za mne!

122. **Drátenická.**

(Jablonský.)

Já jsem drotar od Trenčina,
 Júra Kos mi říkají;
 naše panny jak varhany
 těžce za mnou vzdychají.

Daleko jsem od svých Tater,
 a přec mi se nestýská;
 v českém kraji jako v ráji,
 zde si každý zavýská.

Zde mé milé slovenčině
 každé dítě rozumí,
 jenom s panem hastrmanem
 Slovák mluvit neumí.

A ty české hospodyňky
 tlukou hrnek za hrnekem;
 od nich vyjde, kdy jen přijde,
 každý drotar s výdělkem.

Dejte si co zadržovat,
 jsemť já dues pln ochoty!
 za hubičku, za kytičku
 dám se do své roboty.

Dejte si co zadržovat,
 rád bych něco vydělal;
 měl jsem dráty jak dukáty,
 na těch však jsem prodělal.

Dratoval jsem jednu mísu,
 byla pro dva Bachusy;
 ale vkrátce — škoda práce!
 rozpadla se na kusy.

Co má v sobě lucipera,
 to je těžko sdrátovat,
 od takého ducha zlého
 Pánbůh rač nás zachovat.

123. Lovecká.

(R.)

Hej zhůru, lovci, v pole ven,
 hle již se blíží jasný den!
 Když lovec dům opouští
 a překvapí zvěř v temné houšti,
 pak mívá kořist bohatou.
 Tu honci les nám obejdou,
 v něm zvěř si ještě odpočívá,
 a kolem hlahol jich zaznívá:
 Haló! haló!

Tu laň, tu liška, tu jelen,
 vše strach vyhání z lesa ven;
 tu zajíc z huštiny vybíhá,
 a hromem rána ránu stíhá,
 a rachot zní skrz celý les.
 Tu klesá zvěř a lovců ples
 po háji hlasně se ozývá,
 a každý volá, každý zpívá:
 Hurá! hurá!

124. Pijácká.

Nic netrvá na světě věčně,
 praví nám minulý čas;

každý tu pobude chvílku,
a již se stěhuje zas.

Co jich tu před námi bylo,
jenž hráli a smáli se dost:
uprostřed hraní a smíchu
přišel ten nezvaný host.

Co jich tu po nás zas bude,
jenž hráti a smáti se budou:
sotva tu pobudou chvílku,
již zas za námi půjdou.

My máme se všickni tak rádi,
i protož se veselme teď,
Počněme po znovu zpívat,
každý své sklenice hleď!

My máme se všickni tak rádi,
dán jest nám radostný čas;
neb kdo ví, zda přes rok všickni
zde budem seděti zas.

A jestliže na přes rok zase
nám popřeje štěstí se sjít,
tu na zdraví celého spolku
počneme poznovu pít.

125. Pívečko.

Tys má láska jediná,
 skleničko má pěnivá!
 tobě jsem se vždy věnoval,
 tebou těšil a radoval —
 tys má láska jediná,
 skleničko má pěnivá!

Což já víc o štěstí dbám,
 jen když tebe pivko mám:
 základ je můj plný žháněk,
 když mi teče v krku chládek;
 o co já o štěstí dbám,
 jen když tebe pivko mám!

Dnes se krásný sen mi zdál,
 Pánbůh mě do nebe vzal,
 tam jsem, ach! při vodě vzdychál,
 a zas na zem sám pospíchal;
 líp při pivě člověkem,
 než při vodě andělem.

Sklenko má, ty jsi můj ráj,
 v zimě v létě květe máj;
 ať na nebi hromobití,
 z tebe přec mi slunko svítí.

Sklenko má, ty jsi můj ráj,
v zimě v letě květe máj.

Až já umru, vše co mám,
věrně vlasti zauechám,
jenom, sklenko má, ach tebe
vezmu já s sebou do nebe,
neb nás osud spojil sám,
samou tě zde nenechám.

126. Kmotr Bumbal.

Když já jdu z hospody domů,
sloupům — pům — pům,
pům — pům — sloupům,
sloupům dávám pozdravení.

Na nohou státi nemohu,
tu levou přes pravou,
tu pravou přes levou,
překládám jednu přes druhou.

Lidé se koukají okněm ven,
myslejí, myslují,
myslejí, myslují,
myslejí — že jdou s medvědem;

a oni, a oni,
 a oni, a oni,
 oni jdou s kmotrem Bumbalem!

127. **Připíte k.**

Pijem ti, bratříčku, na zdraví,
 na tvoje i na naše:
 Glo-glo-glo — — — gloria!
 tak se to pivečko pívává.

128. **Sladovnická.**

(Erben.)

Hbitě, bratři, k práci hbitě,
 pivo v kotli se vaří,
 hbitě avšak ostražitě!
 ať se várka podaří.

Málo přísad, hodně chmele,
 slad z dobrého ječmene;
 sládek sobě chválu stele,
 má-li pivo zdařené!

Z výborné moučky sladové
 sladičká teče šťáva,

a chmel z dobrého plemene
jí hořkosti dodává.

Jen buďte v práci pilní;
hoj, chaso, vesele!
po várce nás posilní
pivečko z plného korbele.

129. N a b a s u.
(Macháček.)

Baso, baso, bruč!
Komu srdce v těle,
ať se těší směle,
skákati ho uč!

Jestli komu žluč
kypí na jiného,
vyhoukej ji z něho,
baso, baso, bruč!

Houkej, houkej, hluč!
Bruky tvé ať brání
všemu pomlouvání,
baso, baso, bruč!

Baso, baso, bruč!
 At tu políbení
 dívky slyšet není,
 baso, baso, bruč!

Illukem toho muč,
 kdo se štítě noty
 bloudí do samoty,
 baso, baso, bruč!

Do uší mu huč,
 jak vesel kdo bývá,
 věku používá,
 baso, baso, bruč!

130. Křepelice.
 (Ivan B. Staněk.)

Křepelice volá:

„Pojď pod mez! pojď pod mez!“
 Jenom moje milá
 nepověz, nepověz,
 kdyby se matinka ptala,
 žes semnou pšeničku žala,
 nepověz, nepověz!

Křepelice volá :

„Pojď pod mez ! pojď pod mez !“
 Jenom moje milá
 nepověz, nepověz,
 kdyby se matinka ptala,
 jestlis mi hubinku dala,
 nepověz, nepověz !

Křepelice volá :

„Pojď pod mez ! pojď pod mez !“
 Jenom moje milá
 nepověz, nepověz,
 žes mi své srdénko dala
 a za to moje si vzala,
 nepověz, nepověz !

Křepelice volá :

„Pojď pod mez ! pojď pod mez !“
 Jenom moje milá
 všem pověz, všem pověz,
 aby to věděli všude :
 „Veselka, veselka bude
 ještě dnes, ještě dnes !“

131. Děvy slovans é.

(Chmelenský.)

Děvy *ruské*, děvy *panské*,
 kdož by vám nesloužil rád?
 Vy *Britanky* jste *slovanské*,
 sluha váš se rád chci zvat.
 Sotva ohněm zplápoláte,
 již zas ůadra kryje led;
 teď jednáním nás bodáte,
 teď zas ránu léčí zhled.

Děvy *polské*, děvy *sladké*,
 kdož by vás nelibal rád?
 Váš mrav něžný, řeči *sladké*
 nám i náš ošlechtí pád.
 Jste vy sestry se lesknoucí
 lehkorouché *Francie*,
 děvy *vábné*, jež *kvetoucí*
 pěstí jen *Arabie*!

Děvy *srbské*, děvy *zpěvné*,
 kdož u vás by nedlel rád?
 Vaše krásy *polozjevné*
 jen milenci možno znát.
 Vy *slovanské* jste *Italky*;
 kdož té krásě odolá?

Avšak láska jen Vestalky
v nádrách vašich plápolá.

Děvy naše, děvy české,
kdož by vám se nevzdal rád?

Vy jste obrazy nebeské,
vám chci srdce, duši dát!

Vy jste děv slovanských růže,
jež rozvíjí záhy máj:

kdož ty písňě popsat může,
jež slýchává český háj?

Vy nemáte v světě rovuých,
vtělení jste andělé,

líbezností nevýslovných
Češka v život nastele.

Ať je dcera, ať je máti,
ať je sestra, choť milá:

všude dívčí šlechtu znáti,
vždy je Češka spanilá!

132. Slovíčko „Nikoli“.

Dříve než jsem Minku seznal,
chodil jsem s ní do školy,
ať jsem ptal se nebo prosil,
vždy mi řekla: nikoli.

Jednou sedím s ní pod lípou
 v čarokrásném údolí,
 prosím o malou hubičku,
 ona řekla: nikoli.

Vedle v háji právě slavík
 o své lásce šveholí;
 já se ptám, zda cítí lásku?
 Ona řekla: nikoli.
 I obrátím rychle slova,
 ptám se v lásky nevoli:
 „Tedy mám tě věčně mjet?“
 Ona šeptla: nikoli

Tu jí k srdci vinu, tiskou,
 líbám, až to hlaholí;
 pak se ptám jí, zda se hněvá?
 Ona řekla: nikoli.
 Teď jsem učený již dosti,
 nic mé srdce nebolí,
 jak dřív trpké, tak teď sladké
 je mi slovo: nikoli.

133. Láska nad bohatství.

(Jan z Hvězdy.)

On: Aj, děvinko, blaho moje!
 mně daruj to srdce svoje,
 jehož cenu znám;
 stojí za tisíce —
 já však ještě více
 tobě za ně dám:
 já tě za tvou lásku,
 spanilý obrázku,
 zlatem zasypám!

Ona: Ach, netrapte srdce moje!
 jiné dejte zlato svoje —
 já již hoča mám!
 On nemá tisíce,
 chud je — však co více,
 když ho radá mám?
 Jemu čistou lásku,
 něžnou srdci pásku
 věrně dochovám.

134. Bětulinka.

Když já spatřil Bětulinku,
 o jak se tu semnou dalo:
 ve dne v noci se mi zdálo
 jenom o té rozmilé!

Arci hezká jest i Minka,
 Terinka i Karolinka:
 [ale pražská Bětulinka
 nade všecko laskavá.]

Ve Francouzích nepokojných
 jsme co vítězové stáli;
 tam se dívky na mne smály
 ve městech i na venku.
 Arci hezká jest i Minka,
 Terinka i Karolinka:
 [ale pražská atd.]

Ve Vlaších já ležel dlouho;
 děvčata v tom parném kraji
 také rozpalovat znají,
 nikoli však milovat! —
 Arci hezká jest atd.

Z Prahy dodáno mi lístku,
 ve kterém mi sladce touží,
 že se beze mne tam souží
 a že bude věčně mou.
 Arci hezká jest atd.

135. Mazadlo na boty.

Až já půjdu z roboty,
 zastavím se u milé Doroty,
 aby dala,
 nemeškala —
 kousek sádla na boty.

136. Co je po tom komu?
 (Zábavy večerní.)

Má milá se vracela
 večer z pouti domů,
 vyšel jsem jí naproti —
 co je po tom komu?

Přišli jsme tak pospolu
 košatému k stromu,
 pod nímž jsme si usedli —
 co je po tom komu?

Co mi z pouti, tak se ptám,
 neseš, dívko, domů?
 „Z marcipánu srdíčko“ —
 co je po tom komu?

„Z marcipánu srdíčko,
 a to svoje k tomu,
 ta jsou tvé teď obě dvě“ —
 co je po tom komu?

137. **Radostné cestování.**

(Čelakovský.)

O radostné cestování,
 jaké mají velcí páni!
 Čtvero pánů na vozíku,
 jeden spí a druhý dřímá,
 třetí zívá, čtvrtý dýmá,
 vozka kleje na kozlíku.
 O radostné cestování,
 jaké mají velcí páni!

O radostné cestování,
 jaké mají velké páni!
 Kvetoucími doly těmi,
 kolem této tvrze šedé
 vůz tu zabeďněný jede,
 ověšen jsa krabicemi.
 O radostné cestování,
 jaké mají velké páni!

138. Pokažené dostaveníčko.

Když jsem k vám chodíval,
 pes na mě vrčel;
 já mu dal kurčičku,
 jen aby mlčel:
 Kuráž, Kuráž!
 kurčičku tu máš,
 jen na mne neštěkej,
 až půjdu od vás!

Sotva jsem na okno
 jednou zaklepal,
 tu na mne šeredný
 Kuráž zaštěkal.

Kuráž, Kuráž!
 kurčičku tu máš,
 jen na mne neštěkej,
 až půjdu od vás!

Má drahá Kačenko,
 zlato, ach zlato!
 Kuráž však: haf, haf, haf!
 nedbal nic na to.
 Kuráž, Kuráž!
 kurčičku tu máš,

jen na mne neštěkej,
až půjdu od vás!

Najednou pantáta
ze dveří vyšel,
honil mne po dvoře,
řka, bych zas přišel!—
Kuráž, Kuráž!
ty lásku nezuáš,
sic bys byl neštěkal,
když chodím od vás.

Vždyť jsem já neštěkal,
já jsem jen vrčel;
kdybych to byl věděl,
byl bych radš mlčel.
Kuráž, Kuráž!
kurčičku tu máš,
po druhé neštěkej,
až půjdu od vás.

Až ty se, miloušku,
přiloudáš zas k nám,
jen mi hoď kurčičku,
já tě hned poznám.

Kuráz, Kuráz!
 kurčičku tu máš,
 po druhé neštěkej,
 až půjdu od vás.

139. Když už všecko spočívá.
 (Hanka.)

Když už všecko spočívá
 v tiché noční době,
 jde hoch tvůj a zāzpívá
 pod okénkem tobě:
 Dobrou noc, spi dívčinko!
 spi má milá Růžinko!

Usni libě, libě spi,
 hájej boubelafá!
 o kým se ti o mně sní,
 dívčinko má zlatá!
 Spi má milá Růžinko,
 dobrou noc, spi dívčinko!

140. Hezký ženich.

Poslechněte sestřičky,
 mám hezkého hochu,
 šenkýřovic Honzíčka:
 tohle bude trefa!

Ke všemu je šikovný,
 kdo ho k čemu žádá:
 kde ho večer postaví,
 najde ho tam z rána.

Vyhlíží jak andílek,
 když z pece vyletí,
 je trošinku hrbatý
 a na oko slepý.

Hezky umí tancovat,
 jako sochor v pytli;
 kdybyste ho viděly,
 pukli byste smíchy.

Umí také muziku
 a na kůru zpívá,
 píská jako kvíčela,
 vole si nadýmá.

Hezky chodí po módě,
 klobouk má bez střechy,
 kalhoty ucourané,
 na kolenou fleky.

Kabát má bez rukávů,
 při něm šosy žádné;

když do hospody přijde,
 má vždy kapsy prázdné.

Za portýra může být,
 každý se ho zhrozí:
 vždyť je jako Rybrcol
 z Krkonošské hory.

Nebudem se oněj prát,
 budem tahat losy;
 jestli zbude na ocet,
 může strašit sovy!

141. Domácí lékař.

(Jan z Hvězdy.)

Aj vy páni! co děláte,
 že do roka sílu peněz
 daremně za léky dáte?
 Já jináče poradím,
 lékaře vystrnadím,
 a že mi za pravdu dáte,
 o to se vsadím.

Já jsem také postonával
 a při každém zakašlání
 lékaře na radu brával;

tu mne hlava bolela,
 tu zas noha brněla,
 nemoc, ač jsem polehával,
 z těla nechtěla.

Teď jsem ale — věz to světe! —
 zdráv a čerstvý jako ryba,
 mladost mi na tváři kvete;
 lékaře teď v domě mám,
 jenž mě léčí sám a sám;
 já mu za to — poslechněte! —
 krejcaru nedám.

Jen že z pouhé náklonnosti
 vždy jej u tabule mívám;
 jen když vzácní přijdou hosti,
 tuť on trochu se zdráhá.
 Ač do mísy nasahá,
 ale jídla slušně dosti
 ztrávit pomáhá.

Arci žeť je patron chladný,
 a než jsem se s ním seznámil,
 věru nebyl tuze vнадný;

zvlášt' nahoru — již ho znám —
 nikdy nechce chodit sám ;
 však tu vím prostředek snadný :
přinést ho dám.

Jeho lahodě a vnaďe
 zvláště v létě se podávám.
 Scházímeť se na zahradě
 a co dobří přátelé
 libáme se vesele,
 až i k jeho moudré radě
 jdu do koupele.

Co jsem za pivo a víno
 jindy do roka vyházal,
 teď to všecko ušetřino ;
 on co vládne v domě mém,
 nepořádku není v něm ;
 já pak — s chloubou buď pravíno —
 zdráv jak řípa jsem.

On chladí, on též zahřívá ;
 jeho rady kdo užívá,
 vždycky jasné myslí bývá. —
 Allons ! kde je sklenička ?
 Zdráv buď doktor Vodička !
 Jemu ke cti ať se zpívá
 tato písnička.

142. Útěcha starcova.

(Šnaidr.)

Když jsme staří, ať jsme staří!
 jak si pomůžem?
 Kolo času zastaviti
 ovšem nemůžem;
 ale proto ještě mnohá
 radost nám květe,
 a bychť byl sebe starší —
 rád jsem na světě!

Budmež tedy spokojeni
 tím co Bůh přeje,
 přítom veselí, až někdy
 hrob nás ukryje.
 A když utíká pan Mílek,
 — bodejž vos ho pích'! —
 zůstaneť nám místo něho
 víno, žert a smích.

143. Píseň Šalomounova.

(Šnaidr.)

Bývával jsem švarný hošík,
 všeho míval vždycky dost;
 s lyrou zlatou, zpěvem, žertem,
 na všech stranách milý host.

Bohyně se na mne smály,
 vždy mne k sobě lákaly:
 jako včely vůkol květu
 okolo mne lítaly.

Ale ach! to štěstí věru
 malé mělo stálosti!
 jen jsem s jednou k oltáři šel,
 již byl konec radosti:
 ostatní panenky nad mnou
 nosičky hned krčily,
 zůstal-li jsem přes moc u nich,
 ze dveří mne honily.

Stav se vdovcem zas sem minul
 starou cestou kráčetí,
 holky ale nechtěly už
 na mne ani hleděti;
 ač jim stokrát vypravuju,
 jaký jsem byl někdy hoch —
 každá praví: „S Pánem Bohem!
 z jara květe jenom hloh!“

Bodejž vás! — což starý básník
 u vás nic už neplatí?
 myslíte, že mladíkové
 umějí jen zpívati? —

Nechte si tedy ty hejsky,
 já vám jich nezávidím!
 s lyrou raděj a sklenkou se
 do chládečku uklidím.

Tam se rozložím jak čtyři
 na kolébku drnovou,
 vesele si počnu zpívat
 píseň Šalomounovou.
 Však můj osud i vás čeká,
 přestanete též hráti
 a počnete chtěj neb nechtěj
 Šalomounskou zpívatí.

144. Studentská.

Gaudeamus igitur,
 juvenes dum sumus;
 post jucundam juventutem,
 post molestam senectutem
 nos habebit humus.

Ubi sunt, qui ante nos
 in mundo fuere?
 Vadite ad superos,
 transite ad inferos,
 ubi jam fuere.

Vita nostra brevis est,
brevi finietur,
venit mors velociter,
rapit nos atrociter,
nemini parcetur.

Vivat academia,
vivant professores ;
vivat membrum quodlibet,
vivant membra quælibet,
semper sint in flore.

Vivant omnes virgines,
taciles, formosæ ;
vivant et mulieres
teneræ, amabiles,
bonæ, laboriosæ.

Vivat et respublica
et qui illam regit,
vivat nostra civitas,
mæcenatum caritas,
que nos hic protegit.

Pereat tristitia,
pereant osores,

pereat diabolus,
 quivis antiburschius
 atque irrisores!

145. Píseň o kometě.

(Jablonský.)

(Zpívána o jmeninách p. V. Kuneše v Kra-
 kově r. 1857.)

Vojtišku, Vojtišku!
 což jest to smutná věc —
 ach jak srdce bolest cítí,
 když se musí rozloučiti
 s tím světem mládenec.

My se tu bavíme,
 váš svátek slavíme,
 ale máme z Němec vědy,
 že to jest již naposledy —
 a my též věříme!

Nešťastná kometa,
 co hvězdy zametá,
 přijde třináctého juny,
 smete planety a luny —
 bude konec světa!

O strašné leknutí!
 bude to zkríknutí,
 až kometa svoji tlamu
 roztáhne jak velkou jámu
 a ten svět pohltí!

O divné znamení!
 jak se vše promění.
 až kometa začne mlaskat
 a v nás budou kosti praskat—
 bude to k zbláznění!

Kdež budem potom brát:
 „Kde a kdy to máš rád?“
 Kde budeme pivo píti,
 kde se budem veseliti
 a panny celovat?

Adio krajané!
 již všecko přestane;
 až kometa chvostem šlehne,
 zem se svalí jako jehně
 a již nepovstane.

Adio, pane Franc!
 vše bude pak na dranc;

čerti vezmou vaši kasu,
kartami pak z vašich pasů
hrát budou preferanc.

Adio, Boháčku!
vy věčný zpěváčku!
nebudete zpívat „bubu“,
kometa vám zamkne hubu,
zrobí z vás omáčku.

Adio, Barcale!
jak všecko nestálé!
i ta písma vašich soudů
promění se v trochu troudu
a bude po bále!

Adio, muži ty,
jenž měříš planety!
Čerti vezmou hvězdy vaše,
bude z nich jen trochu kaše
v žaludku komety.

Ach vzácná paničko!
maličko, maličko,
a musíme vodu píti,
na věky pak opustiti
to rajské kafičko.

Ach Marto, Marto má!
 bude to chvíle zlá,
 až nás místo úst tvých sladkých
 jak hedvábný sátek hladkých,
 kometa zulíbá!

Aničko, Aničko!
 vy zlatá dušičko!
 ach nebudem jísti více
 vaše dobré jitrnice
 i chutné zeličko!

Nuž, milí přátelé
 s Vojtiškem na čele!
 užijeme tedy světa,
 dokud nepřijde kometa,
 bavme se vesele!

146. Šampaňská.

Pět set tisíc litých čertů
 z pekla vyšlo na rozkoš,
 ale žádný z těch pobertů
 neměl v kapse ani groš.

Vší pomoci jsouce prázdní,
jeden skučel, druhý klel,
avšak kudy kam, to žádný
ze všech čertů nevěděl.

Starý Satan smál se tomu,
až se za břich popadal:

„Bodejž do vás tisíc hromů!
kam jste každý rozum dal!“

Čerti nevědí si rady,
vtip jim zamrz na chladě:

všickni troubí tu i taďy,
jak strašáci v zahradě;

tu se zvedne Šotek malý:

„Hloupí chlapi, pojďte sem!
jen já jsem ďas dokonalý,

já vím kudy z bryndy ven!

Žízeň máte — to vám věřím,
na sucho je těžko mlít!

Věřte, že kam já zaměřím,
můžem darmo se napít.

V panském sklepě tam se svítí,
tam se dáme na kvartýr,

ukážem, jak známe pítí

rejnské, české i španhelské
malvazír!“

Ač si dvěře zavírají —
 čerti malou skulinou
 do sklepů se provlíkají,
 to od klíče šterbinou.
 „Hura ďasi! zdráv rarášek,
 ten nám dobrou radu dal!“
 A hned deset tisíc flašek
 sbor těch čertů vychlastal.
 V jedno řvalo pásmo běsů:
 „Nad víno nic na světě!“
 a tak pili v sladkém plesu
 zdraví pekla knížete. —
 Když se čerti všickni zpili,
 kohout k ránu zazpíval:
 všecky flašky prázdný byly,
 Satanáš k nim zavítal.
 Za trest všecky čerty, vzteklý,
 do těch flasek zabeđnil;
 aby pak mu neutekli,
 špunty drátem upevnil. —
 Pět set tisíc litých čertů
 do flašek je vbedněno,
 a co kypí z těchto flašek,
 to Šampaňské má jmeno.

Když pak špunty zhůru lítaj',
 krev se vínem rozpění,
 veselé nás zpěvy vítaj',
 věru, tu se čert žení!

147. **Kolébavka.**

(Hanka.)

Hajá, hajá,
 poupátko drahé!
 a já, a já
 budu ti zpívati,
 abys mohlo spáti
 v té době blahé;
 poupátko drahé,
 hajá, hajá.

Hajá, hajá,
 poupátko milé!
 a já, a já
 budu tě chrániti
 a mocně brániti
 každické chvíle;
 poupátko milé,
 hajá, hajá.

Hajá, hajá,
 poupátko krásné!
 a já, a já
 budu se starati
 jako dobrá máti,
 bys bylo šťastné;
 poupátko krásné,
 hajá, hajá!

148. V e č e r.

Červenaj' se kopce,
 stádo běží z obce,
 ptáci zpívat přestávaj';
 slunéčko zachází,
 večer nám přichází,
 večerní mhy nastávaj'.

Na zoraném poli
 odpřahujou voly;
 vítr teploučký věje.
 Žádný nepracuje,
 neb se mha zvracuje,
 tma již všecko přikreje.

Pes u domu vrčí,
 a korotev crčí
 na osení tam v rose ;
 sůva smutně hučí,
 bukáč také bučí
 na rybníce v rákose.

Chřastal křičí tuze
 na palouce v struze ;
 kalous teprv teď vstává.
 Měsíc jasně svítí,
 zavřelo se kvítí,
 vůni již nevydává.

149. Při měsíčku.
 (Rubeš.)

Svit měsíčku jasně,
 ať vidím ty kraje,
 kde si s moji milou
 libý spánek hraje ;
 věj větěrku mírně
 po tom pustém lomě,
 nezbud' mou milenku,
 snad se jí zdá o mně.

Má drahá milenka
 je děvčátko české,
 srdéčko má dobré,
 tvářinky má hezké;
 srdéčko má dobré,
 tváře jako růže:
 kdož takové dítko
 nemilovat může?

Dívko srdce mého!
 rád na tě myslívám,
 a když na tě myslím,
 vždycky se rmoutívám;
 vždycky se rmoutívám
 jak po velké ztrátě,
 a přec nejraději
 myslím, dívko, na tě. —

Někdo se rád směje,
 někdo zpívá, skáče;
 někdo si zas nejradš
 v samotě zapláče.
 Pláč ulehčí srdci,
 slzinka nehřeší;
 přejtež mi mé slzy,
 když mě slzet těší.

Měsíčku, měsíčku,
 rád se na tě dívám,
 a když na tě patřím,
 vždycky si myslívám,
 jestliže to přece,
 co bylo a není,
 v skutečnosti bylo,
 neb jen blahé snění.

Nebyl to sen žádný,
 nebylo to snění;
 sen jest co se zdává,
 sen tak živý není.
 Byl-li však to přelud
 obraznosti vřelé,
 tedy je sen dlouhý
 žití naše celé.

Když jsem já svou milou
 ponejprv uviděl,
 ona se mě bála,
 já jsem se jí styděl;
 potom semnou často
 o samotě stála,
 já se styděl stydět,
 ona bát se bála.

Měsíček se díval,
 když jsem s milou stával,
 když jsem na dobrou noc
 hubinku jí dával.
 Dával jsem, ach, dával,
 nechtěla však bráti;
 o hubinku prosil,
 nechtěla ji dáti. —

Když sem já svou milou
 milovati učil,
 ach, co jsem já se jí
 i sebe namučil!
 Častokrát mě přitom
 velmi rozzlobila,
 nechtěla se učit,
 přec se naučila. —

Ach, co je to za lid?
 Všecko se mi směje,
 že mi modrooké
 české děvče přeje;
 kdyby ji jen jednou
 v jasné očko zřeli,
 zas by mi ji všickni
 jistě záviděli.

150. **Píseň ponocného.**
(M. Příbyl.)

Blahý, kdo dle povolání
Bohu slouží, vlasti své!
Zde jej čest, tam smilováui
milostivě k sobě zve.
Blahá vlast, kde povinnosti tíže
věrně nese sluha jako kníže;
tam spí věčně hřích a vina.
Chval každý duch Hospodina!

V sladkém snu teď odpočívá
tělo, které zmořil den.
Kdo na lůžku leže zívá,
nejspíš hřích mu zkazil sen.
Blazí, kterým srdce tiše bije,
mysl z hvězd jim ve snu věnce vije;
těmto přeju hlasným rohem:
Spěte, bratři, s Pánem Bohem!

Právo dobré i zlé mívá
černým rouchem krytá noc;
nebe, peklo rozesílá
mezi lidstvo svoji moc;

běda, kdo se rouhá statkům, lásce,
opustí ho s želem anděl strážce;
hněvát nebe každá vina.

Chval každý duch Hospodina!

Teď spi také lež i váda,
jen při lampě mudrc bdi;
nejspíš že se s Bohem hádá,
když již v světě všecko ví! —
Jak se lekám, když kde světlo vidím!
Pročez bdícím zpěv svůj takto řídím:
Opatrujte světlo, oheň,
ať žádnému není škoden! — —

Měsíc bledne, hvězdy hasnou,
již vychází slunce zář:
vstaňte, bratři, s myslí jasnou,
v potu broďte svoji tvář;
nebudeť vám nebe dne vždy přát,
jednou budem dlouho, dlouho spát —
až pak zazní hlasným rohem:
Vstaňte, bratři, s Pánem Bohem!

151. **Píseň hrobníková.**

Já jsem sice hrobník chudý,
solva že tak vycházím,

rovnám kosti, sbírám hrudy,
 když na hřbitov přicházím,
 a má mocnost zná se všudy,
 ač jen s rýčem zacházím.

Na hřbitově zdám se býti
 pánovitým vladařem,
 nebo mně se podrobiti
 musí žebrák s mocnářem,
 žádný se nemůže skrýti
 před smrtí a hrobařem.

Mudrc, co se s Bohem hádal,
 v hrob se s bláznem uloží;
 hrdina, jenž sobě žádal
 celý svět za podnoží,
 žádnému se nepodkládal,
 lopatě se podloží.

Násilník ať věže boří
 bezpravě a podvody,
 ohavností sváry tvoří
 všelikými důvody,
 před ním ať se hrůzou koří
 třebaš celé národy:

Já se jeho moci směju
 a sám myslím u sebe:

Světské slávy tobě přeju,
 vynes se třeba do nebe,
 proto ti přec hrob vyreju,
 přijde smrt i pro tebe.

Smrt také chytrého sklátí,
 není platna jeho lest,
 moc i hodnost stejně zvrátí,
 nespomůže sláva, čest;
 já ho hlinou, můž' se státi,
 jako červa zahrnu.

Spravedlivě všecko řídím,
 nehledím na ozdobu,
 když na márách tělo vidím,
 neptám se na osobu,
 jednostejně všecko klidím
 pryč ze světa do hrobu.

Svárlivého, jenžto brojí
 hněvem proti bližnímu,
 lopata má snadno zkrotí,
 srazí křídla pyšnému.
 Zde lakomec nelakotí,
 přeje v hrobě každému.

Jednostejný byt všem strojím,
 boháči i chudému,
 obyčdného s krásným spojím,
 starou vložím k mladému;
 tak když všecko upokojím,
 nedám vstáti žádnému.

Zde se celá sláva trati,
 jako vidíš svadlý květ
 nikdy víc se nenavráti,
 byt jsi dával celý svět;
 rozkoš v marnost se obrátí,
 když dokonáš tento věk.

Mocnářové v tmavém hrobě
 bez strachu zde ležejí,
 nemaj' vojska, nemaj' zbroje,
 žádnému nehrozejí;
 zanechání jsouce sobě
 v tmavých hrobech bydlejí.

Mnozí kněži v důstojenství
 skvěli se zde před světem,
 mnoho tisíc na starosti
 měli duší v stádu svém:
 smrt nedbajíc na hodnosti
 uvrhla je v tuto zem.

Tolikere jsou zde stavy,
 rozličného umění;
 každý doufal dle své hlavy
 naléztí své spasení.
 Nikdo je zde nerozsoudí
 nežli Bůh sám na nebi.

Lopata mi z ruky padá,
 obě nohy klesají,
 rýč můj farář odevzdává
 novému hrobařovi.
 Ouve, ouve! to se stává,
 i já beru skončení.

152. **Poutnice.**

(Z Bürgera.)

Šlo krásné děvče k klášteru,
 byl právě strašný den.
 Když k fortně přišlo, zvonilo,
 čímž vrátného ven loudilo,
 a ten hned přišel ven.

„Pochválen buď Pán Ježíš!“ dí
 „Až na věky!“ on řek’.

Co se mu stalo, nevěděl,
když do očí jí pohleděl,
tak náramně se lek'.

Tu děvče stydlivě se ptá
své hladíc kadeře:

„Ach vašnost milý panáčku!
snad víte o mém miláčku,
zda jest v tom klášteře?“ —

„A kterak pak jest milý tvůj,
mé dítě, k poznání?“ —

„Ach po hábitu škrablavém
a pásu hrozně pichlavém
je snadno k poznání!

Pak po zrůstu a po tváři:
jest štíhlý, milostný,
má vlasy rusé, přehezské,
a oči barvy nebeské,
jest věrný, líbezný!“ —

„Mé dítě! dávno jest ten tam,
jeť dávno zakopán;
na hrobě jeho tráva je,
již dávno lnuje v rakvi své —
tenť dávno pochován.

Viz zarostlé to okénko
 dle oné štěpnice!
 Tam bydle kvítil, stále chrad'
 až umřel, a to vinou snad
 své milé dívčiee.

Šest mládenečků spauilých
 jej neslo ku hrobu,
 pak při truchlivém zpívání
 a při srdečným plakání
 byl vložen do hrobu.“ —

„Ach, ouve! — tak je po tobě?
 je z tebe zem a kost?
 Ty's toho vinno, srdce mé!
 a bys pak bylo z kamene,
 přec nejsi tvrdé dost.“ —

„Mé dítě, přestaň plakati,
 raděj se modli víc!
 Vždyť zdrtíš srdce soužením
 a zrak si zkazíš kvílením;
 mlč! bude ti zle sic.“ —

„Ach, otče! nepokládejte
 mi za zlé lítost mou!

On srdco mého poklad byl,
 on ze všech hochů pro mne žil,
 jenž na tom světě jsou.

Ó nechte mne si naříkat
 a vzdychat srdce mé,
 až dosáhne můj kalný zrak,
 a jazyk můj až vyřkne pak:
 Již dokonáno je!“ —

„Mé dítě, neplač, nermuť se!
 zle učiníš si sic.

Chceš, řeka slz by vzkřísila
 tu růži, již jsi zrušila? —
 Ta neujme se víc!

Vždyť radost lita před námi
 co vlašťovka sem tam;
 proč v sobě žalost zdržujem
 a nadarmo se sužujem?
 Nech býti vše to tam!“ —

„Ach, otče můj — ach nechte mne,
 bych hodně kvílela!

Však mohouc proň vše trpěti,
 co může děvče snášeti,
 bych málo trpěla.

Tak do smrti jej nespatří
 již více oko mé?“ —

„Ne, ne! Hrob tmavý kryje ho;
 sníh padá, prší na něho,
 a nad ním tráva je.“ —

„Kde čisté modré oči jste?
 vy krásné líce kde?
 kde pysky, jenž jste voněly
 jak květ? — Ach, v hrobě zetlely!
 a já se trápím zde!“ —

„Mé drahé dítě, nermuť se,
 znáš mužské pohlaví!
 Teď jednu nejvíc milují,
 pak srdce jiným slibují,
 jsouc v lásce vrtkaví.

I on by při vši lásce tvé
 byl v losu viklavý.
 Neb zdali mladík nevětrí?
 Tak jako v dubnu povětrí
 je v slibech vrtkavý.“ —

„Ach, nercete víc toho! — Můj
 té chyby nemíval.

Kdož nad něho byl cnostnější,
kdo čistější a věrnější?

Jen pravdu mluvíval.

Ach, jestliže to pravdivé,
že jest již ze světa,
tak se chci domu zhostiti
a celý život ztráviti
jdouc vždy dál do světa.

Dřív ale kleknu nad hrobem; —

jen povězte, kde jest? —

Tam od vzdychání, líbání
a tisíc mých slz kapání
má tráva zase kvést.“ —

„Dřív zde si, dítě, odpočiň;
máš všecko co chceš mít.

Slyš, jak se bouře vztěkají,
jak kroupy lítě padají,
i kam teď můžeš jít?“ —

„Ach, otče dobrý, ctihodný,
ach, nezdržujte mne;

nechať mne kroupy pobijí:
však všechny deště nezmyjí
přec provinění mé.“ —

„Teď hejsasa! — teď zůstaň zde,
a těš se, milá má!

Do tváří, zlatá má, mi hleď:
ach, znáš-li frátera již teď?
Tvůj milý, ach, jsem já!

Když's mi svou lásku odpřela,
jsem tak se ošatil.

Již brzo by v to vězení
můj život a mé želení
slib věčný ztratil!

Ach, do roka mé zkoušky teď
mně schází ještě den;
zdaž jsi teď pravdu vyznala,
a kdybys mou být žádala,
dnes ještě šel bych ven!“ —

„Dík Bohu! Pryč vše trápení!
Jak přešťastná jsem já! —
Ach, vítám tě, můj spanilý,
pojď, obejmi mne, rozmilý!
Jen smrt nás loučit má!“

153. Hrob milenců.

Na blízku za městem, tam spatříš
hrob,
kdo koho miluje, slzmi jej skrop;
[Mnislav a Běla v něm spějí.]
Štěstí jim nechtělo na světě přát,
smrt však jim popřála pospolu spát;
[jak divné věci se dějí!]

Obadva krásnější než jarní květ,
hořeli láskou již od mladých let,
[obadva sličností jati.]
Čekali určitý blížít se čas,
v tom zase určitý svatební kvas,
[rozličné závazky svatí.]

„Musím pryč odejít na krátký čas,
rozmilá Bělinko, však přijdu zas;
[otec jest nemocen těžce.]
Aby mne požehnal, to jest můj cíl,
prodlévat nebudu pro jiný díl,
[odejdeť na věčnost lehce.]

Řekni mně, abych měl pokojný sen,
zdali mne samého miluješ jen,
[zdaliž já doufati mohu?“ —

„Pověz mi, jestliže Bělu svou znáš,
proč pak se na věci takové ptáš?
[Přisahám poznovu Bohu!]

Nesluší zkoumati slib ženských slov,
hořících plamenů nejdražší kov,
[zdali se jasní neb černá?]
Smejším-li s tebou jen dost malou
lest,
ať na mne sešle Bůh přehrozný trest;
[buď jen *tvá* láska vždy věrná!“]

Nato se líbali upřímně zas,
věrnost si slíbili na věčný čas,
[smáčeli slzami líce.]
Mnislav když na koně vsednul a jel,
měli oba v srdci přehrozný žel,
[jak by se nesešli více.]

Slunéčko rozvíjí zavřený květ,
rozhřívá sních a též rozpouští led,
[dokud jej paprsky pálí.]
I ženská stálost je jak jarní sních,
mívají v hromadě pláč a hned smích,
[častěji slzami šálí.]

Z blízka i z daleka, z rozličných měst
přišli milovníci, vzdávali čest,

[žádali od Běly lásky.]

Odbyla každého — odešli pryč,
dlouhý čas neměla se žádným nic,
[chránila svaté ty svazky.]

Lomelín zchytralý, jsa plný lsti,
faleše a podvodu, zrady a msty,

[sličností její byl jatý.]

Stavěl se přátelsky, v srdce se vkrad';
sváděl na Mnislava přehrozných vad,
[jakoby sám byl již svatý.]

Aby však moh' lepší známost s ní mít,
pilně navštěvoval sám její byt,

[chtěje své srdce jí dáti.]

Uctěn jsa od ní vždy co vzácný host,
hleděl jen oklamat bohatstvím cnost,
[a počal bezbožně lháti.]

„Kdyby mně chtělo to štěstí jen
přát,

bys se naučila mé srdce znát,
[ó ty můj anděli krásný !]

Statek můj, panství mé bylo by tvé,
 tobě bych odevzdal bohatství své,
 [pak bych byl ve světě šťastný!]

Jídla by čekala vždy na tvůj hlad,
 skvostný a panský bys nosila šat,
 [s koňmi bys jezdila šesti.]
 Hodlám se tebe jen upřímně ptát,
 zdaliž bys chtěla mně ruku svou dát,
 [dovršit tím moje štěstí?"]

Lomelín laskavě na Bělu vzhled',
 slova jeho byla jak sladký med,
 [když počal bezbožně lháti.] —
 Běla si povzdechla, neřekla nic,
 srdce jí tlouklo vždy více a víc;
 [nechtěla jemu sluhu dáti.]

Ach, co se jí stalo, pravda je zas,
 Muislava svého přec po dlouhý čas
 [jedině v mysli své nesla.]
 V srdci měla stále přehrozný boj,
 lákal ji panský stav, bohatý kroj —
 [tak věrnost Bělanky klesla.]

A když se přiblížil svatební den,
 vyjeli k svatému Vojtěchu ven;
 [ženich pln radosti, smíchu.]

Nevěsta ale se nechtěla smát,
červ počal nevěrné srdce jí žrát,
[nebo se přec bála hříchu.]

Když dále přijeli na malý vrch,
kolo se zlámalo, kočár se zvrch';
[tak jsou poraněni lehcě.]
Nevěsta nechtěla v kočáře být,
Lomelín hleděl ji přec k tomu mít;
[vstoupila vzdychajíc těžce.]

V tom čase Mnislav již domů se bral.
Celé bohatství po otci svém vzal,
[nyní chtěl žití vést sladké.]
Když spatřil u města krásný ten háj,
který jej potěšil co pravý ráj,
[nevěděl, jak štěstí hladké.]

A když přijel k domu Bělinky blíž,
ucítil na srdci velikou tíž,
[nedal však zármutku znáti.]
Bělyny služky se dychtivě ptá:
„Co dělá — zdráva-li Bělinka má?
[Jestli pak o mě co dbala?]

Pověz mně, co dělá — snad ještě
spí ?

Veď mne do pokoje nahoru k ní.

[Často-li na mne se ptala ?“] —
„Nehrubě ; — měla zde ženichů dost
pro sličnost, způsoby a svoji cnost ;
[vždyť pak dnes právě má svatbu.]

Chceš-li to očitě viděti sám,
můžeš si pospíšit za nimi tam ;

[poznáš pak, že mluvím pravdu.“] —
Pravdu tu stvrdil mu též jiný lid.
V zoufání života svého jsa syt,
[nechtěl být na živě déle.]

Pravil : „Podvodnice, jste samá lest !“
Tu cítil na srdci tížící trest.

[„O, jak mám nyní se mstíti ?“]
Obrátil svůj kůň a na něho vsed',
nahoru pustil se za nimi hned ;
[nezapomněl svůj meč vzíti.]

Roznícen přijel na ženichův hrad,
nedbal nic na lůzu u jeho vrat ;
[projel též srdnatě bránu.]

Zaslechl veselý svatební zvuk,
zpívání, výskání, hostinský hluk,
[měl v srdci zas novou ránu.]

Všichni hned seznali na něm hněv,
zlost.

„Proč pak sem přichází způrný ten
host?“

[Přestalo smíchu a vejsku]

Hudba hned přestala vesele znít ;
sklenice pouštěli, chtějí z nich pít,
[přestalo tlachání hejsků.]

Ženicha odstrčil Mnislav a sed'
k nevěstě, an ženich co stěna zbled'.

[„Nevěsto, na vaše zdraví!]

To je zachovaná věrnost a čest?
Poznala's *na mně* ty podvody a lest?
[Co tomu srdce tvé praví?“]

Nevěsta omdlela, upadla zpět,
ženich omámený ještě víc bled',
[když u něj spatřil meč nahý.]

Svolal své sloužící a četnou stráž,
by mohl obhájit život svůj snáz,
[neb mu byl krátký čas drahý.]

Mnislav dí: „Bídníci, ustupte pryč!
 I kdyby vás bylo zde ještě víc,
 [všickni jste synové smrti!“]
 Zavraždil ženicha, poranil stráž,
 řka: „Teď, bídníče, Mnislava poznáš,
 [jenž musí podvod tvůj mstiti.“]

A když byl unaven, co štvaný lev,
 přešla ho všechna zlost a hrozný
 hněv;

[dal pak se svázati volně.]

Přiveden ku právu, odsouzen jest,
 že musí podstoupit smrtelný trest;
 [teď slze prolévá bolně.]

Druhý den byl k němu poslaný kněz,
 který mu strašlivé poselství nes,
 [že musí se světa sjíti!].

„S radostí chci umřít, to jest má řeč,
 dříve však, nežli dám hlavu pod meč,
 [musí zde Bělínka býti.“]

Nevěstu z té mdloby vzkřísili zas,
 řekli jí, co se dělo po ten čas;
 [s hlavy si trhala vlasy.]

Nešťastný příběh ten hlavu jí zmát',
nechtěla ženicha více již znát:

[„Ať se víc ke mně nehlásí!“]

Nemohla nic jisti, nemohla spát,
po Mnislavovi se počala ptát;

[rce se jí: „Je ve vězení!“]

By mohla mluvit s ním posledně snáz,
slzavě oslovila jeho stráž:

[„Chci od něho odpuštění!“]

Když byla vpuštěna potají tam,
kde ležel Mnislav ukovaný sám,

[líbala okovy jeho.]

„Těch já, přenešťastná, příčinou jsem,
tebe má nevěrnost přivedla sem,

[želím provinění svého.“]

Mnislav dí: „Kterak moh' tvůj čistý
duch

před knězem, kde v chrámě živý jest
Bůh,

[beze všeho strachu lháti?]

Brzy ti vypadl ze srdce slib,
to byl pro mé srdce přeostřý šíp;

[chtěla jsi s přísahou hráti!]

Ó, kých bych tě raděj byl nepoznal,
anebo tvým slovům víry nedal,

[nešťasný práh tvůj nepřešel!]

Co hrozný zločinec v mladosti své
nebyl bych na místě popravním zde
[od kata ohavně sešel!]

Já musím v krátce již se světa jít,
tou smrtí ohavnou odplatu vzít:

[Bůh ti to odpustit ráčí!]

Nemohu na světě prodlévat dýl,
blíží se života poslední cíl,

[odejdi — smrt ke mně kráčí!“]

Bělínka plakala, kráčela pryč,
slova nemluvila k nikomu víc,

[byla pomatena v mysli.]

Zpívala, vejskala jen krátký čas,
za malou chvílenku plakala zas,

[když jsou k ní přátelé přišli.]

A když se přiblížil popravní den,
vyvedli Mnislava za město ven;

[k popravě smutně on kráčí.]

Z blízka i z daleka sbíhá se lid,
každý musí nad ním outrpnost mít,

[an se po Běle otáčí.]

Běla jej viděla, jak smutně šel,
oči jak do země sklopené měl,
[za ním si pospíšit chtěla.]
Dveřmi jí bránili, byl krátký čas,
oknem vyskočila, zlámala vaz; —
[konec tak přesmutný vzala.]

S krku mu odvázal hedvábný šat,
zavázal oči a vytáh' meč kat,
[oddělil od hlavy tělo!]
Běla si žádala blíž jeho hrob,
nyní je kryje jen jediný strop,
[kryje je obydlí jedno.]

[A jako mráz kazí vždy jarní květ,
tak faleš odplácí podvodný svět,
tak se všem nevěrným děje.]

154. Tys bratr náš.
(Parodie od K. Havlíčka.)

Za dnů mladosti kdo radostné
již za děvčaty rád chodiš,
a jak se ti na bradě octne
jen první vous, hned se ženíš,

a *tak* se hodláš k světu míti,
že dva kněží nestačí křtíti:

[tys bratr náš!]

ty umíš hráti mariáš.

Kdo na hrobech praotců slavných
kalamajku tancuješ,

a ve čtyrech slovanských hlavních
nářečích brebencuješ;

kdo piješ kvas a slivovici

a chodíš v kozácké čepici:

[tys bratr náš!]

věř, nadělí ti Mikuláš.

Kdo věren Bohu, církvi, králi,

co pravý Čech a vlastenec

„Schumachermeistera“ v peci spálí

a nad krám píše: „Já jsem švec“;

kdo každý pátek, každou středu

novou vymejšlíš abecedu:

[tys bratr náš!]

tys vlastenecký Goliáš!

Kdo párky vlastenské přikrýváš

svatební ódou v posteli,

a velké iliády zpíváš

ke cti Žižkově košili;

kdo k naší milé české vlasti
 vždy přirýmuješ slasti, masti:
 [tys bratr náš!]
 tu máš věnec, tu máš, tu máš!

Kdo ráno, večer při klekání
 za vlast se modlíš otčenáš,
 a Němce pereš na potkání,
 kdo „Včelu“, „Květy“ odbíráš;
 kdo raděj *doma* jídáš buchty,
 než bysi *jinde* zpíval s kruchty:
 tys bratr náš, ty jsi kubík!
 hej, hárum, hárum! mik, mik, mik!

155. Kadryla z národních písní.
 (Čtverozpěv.)

I.

Jsem, jsem z Rakovníka,
 mám tam milovníka.
 Jakýho?
 Hezkýho
 tovaryše krejčího. —
 V tom našem sádečku
 je mnoho modráčků,

žala tam má milá
 zelenou travičku ;
 ouve ! ouve !
 zelenou travičku.
 Když trávy nažala,
 sedla na cestičku :
 Pojď, já tě pohladím,
 můj zlatej Jeníčku ! —
 Jsem, jsem z Rakovníka atd.

II.

Já husárek malý,
 botky rozedrany,
 nepojedu na tu vojnu,
 až budu mít novy. —
 Jestli mne ráda máš,
 vyprodej kde co máš,
 abys mne z té vojny
 vyplatila ;
 jestli mne vyplatíš,
 na mně to neztratíš,
 zato ty zas budeš
 moje milá. —
 Já husárek malý atd.

III.

Pytala se kočka kočky, ..
 má-li kocúr pazúry?
 Jak jsi stará, tak jsi hlúpá,
 jak by vlízal do dŕúry. —
 Žezuličko, kde jsi byla,
 žes tak dlouho nekukala?
 Kukuku, kukuku!
 seděla jsem na buku. —
 Pytala se kočka kočky,
 má-li kocúr kofata?
 Jak jsi stará, tak si hlúpá,
 dyť je to náš pantáta. —
 Žalost mám, nic nedbám,
 veselost si koupím,
 pro tebe, můj milej,
 srdce nezarmoutím. —
 Pytala se kočka kočky atd.

IV.

Ode mlýna k háječku
 cesta ušlapána;
 kdo tu cestu ušlapal,
 ten mlynářku miloval. —

Chovejte mne má matičko
 jako míšenské jablíčko,
 chovejte mne má matičko
 jako z růže květ;
 jen až vy mne vychováte,
 pak se na mne podíváte,
 jak mně bude pěkně slušet
 bílej kabátek. —
 Ode mlýna k háječku atd.

V.

Koulelo se, koulelo
 červené jablíčko,
 jen se na mne nehněvej,
 mé zlaté srdéčko. —
 Jaké je to kořeníčko
 kapradí?
 Povezou tě, má panenka,
 do Prahy;
 povezou tě, má milá,
 kdes jak živa nebyla,
 povezou tě, má panenka,
 do Prahy. —
 Je-li pak to prvda nebo ne,
 že plyne dudáček po vodě? —
 Koulelo se, koulelo atd.

VI.

Když jsou naši pívávali,
 tak i my pít budem;
 oni málo zachovali,
 my nic mít nebudem. —
 Pi synáčku pomaličku,
 pi synáčku pomalu,
 máš maličkou stodoličku,
 máš maličkou stodolu. —
 Aj, šel Franta mezi Franty,
 prodal kabát, koupil karty;
 lepší karty nežli kabát,
 v karty si můžeme zahrát. —
 Když jsou naši pívávali atd.

156. Míchanice.
 (Šnaidr.)

Jeruzalem velké město,
 Loučná Hora malá ves;
 láska, rozmilá nevěsto,
 kouše někdy hůř než pes.

Kozli mají dlouhé fousy,
 delší kmotr Brydolin;
 kdo chce krájet, nůž ať brousí —
 lži patřejí do novin.

V létě bývá slunce parné —
 stehlik není strakapoun;
 „Všecko je na světě marné!“
 zpíval moudrý Šalomoun.

Dobré pivečko se pění —
 papír kapsu nedere;
 smrt je darmo, kde nic není,
 ani ona nebere.

Svatba byla, budou křtiny —
 o bouřce se blejskává;
 kdo upadne mezi trní,
 ten si sotva vejskává.

V zahradě se včely rojí —
 sedlák není hrabětem;
 koho doktor Purclík hojí,
 ať se žehná se světem.

Dobrý lhář lže jen se práší —
 raci mají klepeta;
 staré bábě hubu zaší,
 ona *nosem* štěbetá.

Raky lovil, chytil žábu
 učitelův mládenec;
 kdo bere pro měšec bábu,
 má mít vejprask, ne věnec!

Ševci potřebují šídla —
 v radě bývá hádání;
 komu Pápbůh nedal křídla,
 ten ať nechá lítání.

Bětka nerozumí žertu —
 rytíř chodí v brnění;
 bratříčku! čiň dobře čertu,
 peklem se ti odmění.

Sedláček se bojí drába —
 kachna chodí na vodu;
 „čím dál, tím hůř!“ řekla bába,
 když padala se schodů.

Liška chytrá, ryba němá —
 had neuštkne ještěra;
 děvče, které peněz nemá,
 ať jde teď do kláštera!

Voda teče, vítr fouká —
 jelen skáče přes potok;
 Andulka mrzutě kouká,
 že — je starší zas o rok.

Kočka na psa zlostně hledí —
 z jara kvetou fialky;
 tomu kdo v rákose sedí,
 lehce dělat píšťalky.

V parném vedru růže vadne —
 kráva potřebuje chlív;
 kdo *kmotřinkám* pod meč padne,
 tomu Bůh buď milostiv!

Med si hledá v kvítku včela —
 příze není hedbáví;
 vdova, která *tři* už měla,
 čtvrtého *těž* udáví!

V sejtě nenos nikdy vodu —
 v mlejně o koláč je hej!
 Měl-lis, milý brachu, škodu.
 o posměch se nestarej!

Otava se rovná seuu —
 vichr vyvracuje dub;
 Honzík pravil bera ženu:
 Padni oko nebo zub!

Sadař mívá boudu v sadě,
 pes pod stájí má pelech;
 raděj, nežli děvče mladé,
 budu hlídat pytel blech.

Pán si přeje zrní v slámě,
 děvče len a vinutí,
 mnohý zeť své panímámě
 lehké odpočínutí!

S kordy nejsou žádné špásy —
 s nožem nesmí dítě hrát;
 škoda, Andulko, tvé krásy,
 že ji kdes uštípl had!

Honzík v krčmě propil kabát
 a zastavil kalhoty;
 mladý chce-li bábu si brát,
 naleje si do boty.

V Praze prý je tomu blaze,
 kdo má v kapse peníze;
 z komína padají saze,
 ať tam prášek neleze!

Na světě jsou samé psoty —
 dítě ospalé zívá;
 kdo nenosí ouzké boty,
 kuří oka nemívá.

Skalou ani vichry nehnou,
 nechť si bouří jak chtějí;
 Děvčata, dřív než si lehnou,
 ještě blešky honějí.

Všecko trvá zde jen chvíli —
 vodu dává studnice;
 od počátku světa byly
 ženské mužů svůdnice.

Ráno vstává sedlák z lůže —
 starý pes rád zavrčí;
 rarášek kam sám nemůže,
 starou bábu nastrčí!

Potok teče, vítr věje —
 štěně zrodí se slepé;
 kdo se naposledy směje,
 ten se směje *nejlépe!*

157. Pijácká.

Blahoslavený sládek,
 který první pivo vařil:
 ale zlořečená šelma,
 který ho první platil.
 Sbor: Sicut erat in principio,
 et nunc, et semper
 et in sæcula sæculorum,
 amen.

Blahoslavený šenkýř,
 který pijákům věří:
 ale zlořečená šelma,
 který jim pěnu měří!
 Sbor: Sicut erat in principio atd.

Blahoslavený šenkýř,
který pijákům čeká:
ale zlořečená šelma,
který jim čepice smeká.

Sbor: Sicut erat in principio atd.

Písně prostonárodní.

158. Ach, já tu nebudu,
já odtud pryč půjdu,
ach, já tu nebudu,
já půjdu pryč:
já půjdu do světa,
kde růže rozkvětá,
tam sobě vyberu,
co budu chtít.

Měl jsem já panenku
jako holubinku,
měl jsem já panenku
jako obraz,
anděla na nebi,
a růži na zemi:
když jsi mě nechtěla,
vem si tě ďas!

159. Ach, není tu, není,
co by mne těšilo,
ach, není tu, není,
co mne těší.

Co mne těšivalo,
vodou uplynulo ;
ach, není tu, není,
co mne těší!

Jaké je vorání
bez pluhu, bez koní,
jaké je vorání
bez koleček?
Takové vorání
jako milování,
jako milování
bez hubiček!

Pořád mně dávají,
co se mně nelíbí,
pořád mně dávají,
co já nechci:
dávají mně vdovce,
ten má jen půl srdce ;
půl ho dal nebožce,
půl by dal mně.

160. Adámku náš!

co pak děláš?
na louce ti pasou,
ty jsi mezi chasou,
[ty nic nedbáš.]

Adámku můj!
v slovu mně stůj,
co jsi mi sliboval,
když jsi mne miloval,
[že budeš můj.]

„Andulko má!
není možná;
počkej jen do jara,
až bude fíjala,
[pak budeš má.]

Andulko má,
roztomilá;
do smrti nejdelší
moje nejmilejší —
[žádná jiná.“]

161. Andulko, mé dítě,
 vy se mně líbíte!
 Andulko, mé dítě,
 já vás mám rád.
 Ani mi to lidé nopřejou,
 že chodím za tebou,
 ani mi to lidé nepřejou,
 že chodím k vám.

162. Ani vy to sobě,
 rodičové moji,
 nemyslete,
 abych sobě vzala,
 co se mně nelíbí,
 co vy chcete:
 ale to co já chci,
 to mně přejte,
 vždyť při mně do smrti,
 rodičové moji,
 nebudete.

163. Až já půjdu z krčmy:
 moje ženo, mlč mi!
 Až já půjdu opilej,
 ty mne, ženo, podpírej.

164. Chodíval k nám, chodíval
z kanceláře písař,
klobouček premovanej,
jako nákej císař.

V jedné ruce kalamář,
v druhé ruce péro ;
chtěl, abych ho zapsala
do srděčka svého.

Kdybys ty byl mládenec,
jako já jsem panna,
dala bych ti ten věnec,
kterej nosím sama.

Můj zelenej věneček
na hlavičce skáče ;
a ta tvoje poctivost
na kolíbce pláče.

165. Co pak mne, má ženo,
neznáš, neznáš,
když jsem já z Podmoklé
bednář, bednář.

Pobívám na pivo
 sudy, sudy,
 znají mne šenkýři
 všudy, všudy.

166. Co ten ptáček povídá,
 co na dubě sedá?
 Která panna hocha má,
 že je vždycky bledá.

Mlč, ty ptáčku! mlč ty lžeš,
 nepovídáš pravdu:
 a já taky hocha mám,
 a mám přece barvu.

167. Co to máš, má milá,
 co to máš za čelo:
 jak jsem ho políbil,
 celé se zardělo.

Co to máš, má milá,
 co to máš za oči:
 když do nich pohlédnu,
 svět se se mnou točí!

168. Černé oči jděte spát,
však musíte ráno vstát.

Časně ráno, raničko,
dřív než vyjde sluničko. —

Sluničko už vychází,
má milá se prochází.

Prochází se po rynku,
přinese nám novinku.

To novinku takovou,
že na vojnu verbujou.*)

Když verbujou, budou brát,
škoda hochů nastokrát!

Ty hezké nám poberou,
ti chromí nám zůstanou.

*) Jiní počínají odtud:

Když verbujou, budou brát,
já se půjdu taky dát.

Na koníčka vyskočím,
 bílým šátkem zatočím.

Adie buď, má milá,
 zejtra bude zas jiná.

169. Červená, modrá fiala —
 kdes ji, má milá, trhala?

„Trhala jsem ji v zahrádce,
 zabořilo mě mé srdce.

zelené, bílé ořeší —
 ach, kdo mé srdce potěší!

Zarmoutil mně ho leda-kdo,
 potěšit nemá žádný-kdo.“

170. Čí jsou to koníčky
 na tom našem ouhoře?
 Oni se tam pasou
 od samého poledne.

Kdybych já věděla,
 že jsou mého milého,
 já bych je zahrála
 do jetele bílého.

Kdybych já věděla,
že jsou mého Jeníčka,
já bych je zahrála
do pěkného zelíčka.

171. Čtyry koně jdou
tamhle za vodou
pro mou nejmilejší.
Tamhle za vodou
čtyry koně jdou
pro mou milou.

172. Dej, Bože! Barboře
Martina s kosou,
aby jí nasekal
travičku s rosou.

Než trávy nasekal,
kosa mu spadla;
než kosu nasadil,
tráva mu zvadla.

173. Dej nám Pán Bůh zdraví
v tom Chrudimském kraji,
dej nám Pán Bůh zdraví, dej!

174. Hajho husy ze pšenice,
hajho husy ze žita!
Lepší je ta malá holka,
nežli je ta veliká.

Ta malá se sama točí,
a ta velká nemůže;
ona čeká na chasníka,
až jí chasník pomůže.

175.

Hněvej ty se na mne, nebo nehněvej,
jen když mne potkáš, pozdravení dej;
hněvej ty se na mne, nebo nehněvej,
jen mi pozdravení dej:
a když mne potkáš, pozdravení dáš,
budou lidi myslit, že se nehněváš;
hněvej ty se na mne, nebo nehněvej,
jen mi pozdravení dej.

Zelená se louka, zelená se les,
jen ty, má milá, na mne nepověz,
zelená se louka, zelená se les,
jen ty na mne nepověz.

A jestli povíš, povíš na sebe,
 že já bez hubičky nejdu od tebe;
 zelená se louka, zelená se les:
 jen ty na mne nepověz!

176. Holka modrooká,
 neseďávej u potoka,
 holka modrooká,
 neseďávej tam:
 v potoce je velká voda,
 vezme-li tě, je tě škoda;
 holka modrooká,
 neseďávej tam!

Holka modrooká,
 neseďávej u potoka,
 holka modrooká,
 neseďávej tam:
 v potoce se voda točí,
 podemele tvoje oči;
 holka modrooká,
 neseďávej tam!

177. Horo, horo, vysoká jsi!
 má panenka, vzdálená jsi,
 vzdálená jsi za horama —
 vadne láska mezi náma.

Vadne, vadue, až uvadne!
 není v světě pro mne žádné,
 není žádné potěšení
 pro mne více k nalezení!

178. Hrály dudy u Podudy,
 já jsem je slyšela —
 dávali mně zahradníka,
 já jsem ho nechtěla;
 a já radši krejčího,
 to je něco lepšího:
 ušije mně šněrovačku
 z portele něčího.

179. Hrbatá se s krejčím hádá,
 že jí ušil křivý záda.

„Mlč, hrbatá! nehádej se,
 vem zrcadlo, podívej se.“

Hrbatá se zlostí třese,
jako ta osika v lese.

„Nic ty se mi nevysmívej,
však jsi taky celej křivej!“

180. Já jsem holka mladá,
vdala bych se ráda:
když nemám povlaky,
peří do nich taky,
jaká pro mne rada?

„Na to nic nedbejme,
jen se přece chtějme:
sešiješ podslamky,
nasypeš řezanky,
nic si nestejskejme!“

181. Já jsem z Kutny Hory,
z Kutny Hory
koudelníkův syn:
já mám v Praze tři domy,
až je koupím, budou my;

já jsem z Kutny Hory,
z Kutny Hory
koudelnikův syn.

182. Já mám chaloupku
na vršku bez došků
otrhanou:
až já se opiju,
já si ji pošiju:
hra-hra-hra-hra-hra-hra-
hrachovinou.

My jsme sedláci
v naší vsi jako psi
oškubaní;
kdyby byl rychtář pes,
kantor pes, šafář pes,
bylo by psů, psů, psů
plničká ves.

Já mám valacha,
valacha lenocha,
on se pase:
až on se napase,
potom mě donese
k mej milej, rozmilej
v krátkém čase.

Já mám klisiuku,
 ona má lisinku
 pěknou bílou;
 až já jí ovsa dám,
 Já si ji osedlám:
 ona mě ponese
 za mou milou.

183. Já mám holubičku,
 můj zlatej Jeníčku!
 já mám holubičku, mám;
 přijď ke mně, můj milý,
 až den se nachýlí,
 já ti holubičku,
 můj zlatej Jeníčku!
 já ti holubičku dám.

184. Já mám koně, vrany koně,
 to jsou koně my:
 když já jim dám ovsa,
 oni skáčou hopsa!
 Já mám koně, vrany koně,
 to jsou koně my.

Já mám koně, vrany koně,
 to jsou koně my:
 když já jim dám obroku,
 oni skáčou do skoku;
 já mám koně, vrany koně,
 to jsou koně my.

Já mám koně, vrany koně,
 to jsou koně my:
 když já jim dám jetele,
 oni skáčou vesele;
 já mám koně, vrany koně,
 to jsou koně my.

185. Já nechci žádného,
 jenom Honzu mého,
 já nechci žádného,
 jenom Honzu!
 Honza, ten mě bude
 vozit v krytém vozu,
 v krytém vozu, čtyřma koňma,
 ach! můj milý Honza, Honza.

186. Já tu nebudu, věru nebudu,
 nebudu tu sloužit;
 přijde má milá, holka rozmilá,
 bude po mně toužit.

Já tu nebudu, věru nebudu
 tu cestičku šlapat;
 přijde má milá, holka rozmilá,
 bude pro mne plakat.

S Bohem, má milá, holka rozmilá !
 na koníčka vsedám;
 snad tebe více, mé milé srdce,
 nikdy neuhlídám.

187. Jede, jede
 poštovskej pacholík,
 jede, jede
 po poště pán:
 má vrany koníčky,
 přední dva šimlíčky;
 jede, jede
 po poště pán.

188. Jedna hodina
s půlnoci bila,
když mne má milá
vyprovodila:
„Přes ten zelený háj
jdi jen, můj milý, sám,
s Bohem!“ pravila.

Není na nebi
tolik hvězdiček,
co mně má milá
dala hubiček,
není a nebude,
co svět světem bude,
tolik hvězdiček.

189. Jeničku bloudíš,
že za mnou chodíš,
já už mám jiného,
ty to dobře víš.

Která je hodná,
víc hochů nemá,
má svého milého
a je mu věrná.

190. Jen se mně, má milá,
dobře chovej,
koupím ti šáteček
damínovej.

„Já, se ti, můj milej,
dobře chovám:
dal jsi mně prstýnek,
já ho nemám.

Já jsem si v potoce
ruce myla,
tam se ho do vody
upustila.“

191. Jen se ty, šátečku,
vesele toč:
můj milej se hněvá,
já nevím proč?

Když hněvá, ať hněvá,
já nic nedbám;
takového štěstí
všude dost mám.

Takové štěstí mně
 všude květe :
 pod našima okny
 v zimě, v letě.

192. Jen ty mně, šenkýřko,
 pivo nalej!
 na to se nekoukej,
 že jsem malej!
 Nalej pivo,
 dokud teče,
 dokud ti vejždělek
 neuteče.

193. Jestli mne ráda máš,
 vyprodej, kde co máš,
 abys mne z ty vojny
 vyplatila.
 Jestli mne vyplatiš,
 na mně to neztratiš :
 za to ty pak budeš
 moje milá.

„Můj zlatej holoubku!
 kdybys měl chaloupku,

ještě bych si na tě
 pomyslíla :
 ale to prodruží,
 to mne všecko mrzí,
 to mně má matička
 nedovolí.“

194. Ještě mi jednou zahrajte
 za zdraví mého děvčete,
 za zdraví děvčete,
 za zdraví mé,
 to že se upřímně
 milujeme.

Také :

Za zdraví všechněch,
 kteří jsou zde.

195. Jeteličku, jeteli!
 má panenka, chcete-li,
 půjdem spolu na procházku,
 na kancelář pro ohlášku;
 jeteli, ach jeteli!

Jetelíčku, jeteli!
 má panenka, chcete-li,
 půjdem spolu před faráře,
 ten nám štolou ruce sváže;
 jeteli, ach jeteli!

196.

Kde je sládek, tam je mládek,
 tam je taky pivovárek;
 kde se pivo vaří,
 tam se dobře daří;
 pojďme tam a píme ho
 až do rána bílého!

Pivo píme, ať to zvíme,
 zdali sobě rozumíme;
 máme-li se rádi,
 jsme-li kamarádi;
 pojďme tam a píme ho
 až do rána bílého!

Pivo píti, vesel býti,
 hezké děvče milovati:
 to nás, bratři milí,
 blaží každon chvíli;

pojďme tam a píme ho
až do rána bílého!

Pivo píti, vlasti žíti,
řeč a krále slušně ctíti:
tak zní naše právo,
Česko ať je zdrávo!
Pojďme tam a píme ho
až do rána bílého!

197.

Kdydy mně to Pán Bůh dal,
aby si mne dudák vzal!

Dudy bych mu nosila,
chleba bych mu prosila;
kdyby mně to Pán Bůh dal,
aby mně jen zadudal!

198. Kdyby moje milá
samé pentle byla,
a všem se líbila,
a já si ji přece nevezmu.

Vezmu já si upřímnou dívčici,
 třeba měla jen jednu kytlici,
 modré oči, jako já,
 ach! jako já.

199. Kdybych já věděla,
 co dělá Matěj,
 já bych mu poslala
 na pivo zlatej;
 na pivo zlatej,
 pěkněj kulatej,
 aby se nabumbal
 můj zlatej Matěj.

200.

Kdybys měla, má panenko, sto ovec,
 a já jenom za kloboukem jalovec,
 nebudeš má,
 není možná,
 ani ti to má panenko, Pán Bůh nedá!

Kdybys měla, má panenko, celej lán,
 a já jenom zahrádečku jako dlaň,

nebudeš má,
 není možná,
 ani ti to, má panenko, Pán Bůh nedá!

Kdybys měla, má panenko, sto dvorů,
 a já jenom otrhanou stodolu,
 nebudeš má,
 není možná,
 protože jsi, má panenko, neupřímná.

201. Když jsem husy pásala,
 zimou jsem se třásala;
 nynčko když hus nepasu,
 už se zimou netřesu.

Když jsem byla maličká,
 chovala mne matička;
 nynčko když jsem veliká,
 potřebuju ženicha.

202.

Když jsem já k vám chodíval,
 pejsek na mne štěkával;
 já mu házel z kapsy kůrky:
 Pusť mě, pejsku, do komůrky!

Do komůrky jsem se dostal,
 vaši dceru jsem poboskal*);
 vaše dcera velmi pyšná,
 ani za mnou ven nevyšla.

Nedělali na mne klevet,
 že jsem já měl děvčat devět;
 a já nemám jenom jednu,
 ta je hezká, tu si vezmu.

203. Když jsem já sloužil
 to první léto,
 vysloužil jsem si
 kuřátko za to.
 A to kuře krákoře,
 chodí po dvoře;
 má panenka pláče
 doma v komoře.

Když jsem já sloužil
 to druhé léto,
 vysloužil jsem si
 husičku za to.

*) Po moravsku místo zlíbal.

A ta husa trávu kusá,
 a to kuře krákoře,
 chodí po dvoře;
 má panenka pláče
 doma v komoře.

Když jsem já sloužil
 to třetí léto,
 vysloužil jsem si
 vepřika za to.
 A ten vepř jako pepř,
 a ta husa trávu kusá,
 a to kuře krákoře,
 chodí po dvoře;
 má panenka pláče
 doma v komoře.

Když jsem já sloužil
 to čtvrté léto,
 vysloužil jsem si
 telátko za to.
 A to tele hubou mele,
 a ten vepř jako pepř,
 a ta husa trávu kusá,

a to kuře krákoře,
 chodí po dvoře;
 má panenka pláče
 doma v komoře.

Když jsem já sloužil
 to páté léto,
 vysloužil jsem si
 kravičku za to.

A ta kráva mléko dává,
 a to tele hubou mele,
 a ten vepř jako pepř,
 a ta husa trávu kusá,
 a to kuře krákoře,
 chodí po dvoře;
 má panenka pláče
 doma v komoře.

Když jsem já sloužil
 to šesté léto,
 vysloužil jsem si
 volečka za to.

A ten vůl jako kůl,
 a ta kráva mléko dává,
 a to tele hubou mele,
 a ten vepř jako pepř,
 a ta husa trávu kusá,

a to kuře krákoře,
 chodí po dvoře;
 má panenka pláče
 doma v komoře.

Když jsem já sloužil
 to sedmé léto,
 vysloužil jsem si
 děvčátko za to:
 To děvčátko jak poupátko,
 a ten vůl jako kůl,
 a ta kráva mléko dává,
 a to tele hubou mele,
 a ten vepř jako pepř,
 a ta husa trávu kusá,
 a to kuře krákoře,
 chodí po dvoře;
 má panenka stele
 postel v komoře.

204.

Když jsem já ty koně pásal,
 přišla na mne dřímota.
 dřímo-dřímo-dřímotinka,
 koně vešli do žita.

Přišel na mne šelma sedlák,
 toho žita hospodář :
 „Co ty šelmo, co tu děláš,
 že ty koně v žitě máš?“

A já nejsem žádněj šelma,
 já jsem hodné matky syn ;
 kdyby mně to jinej řekl,
 tomu bych se postavil!

Sedum let jsem u vás sloužil,
 a nic jsem vám neztratil,
 jen jedinkej zákolníček,
 a ten jsem vám zaplatil.

Sedum let jsem u vás sloužil,
 a nic jsem vám neukrad,
 jen jedinkou homoličku,
 a pro tu jsem s půdy spad.

Sedum let jsem u vás sloužil,
 a nic jste mně nedali.
 jen jedinkou košiličku,
 a tu jste mně zas vzali.*)

Já jsem synek zachovalej,^e
 žádněj na mne nic neví —
 jenom vaše Bětulinka,
 a ta na mne nepoví.

Kdyby chtěla pověditi,
 pověditi nemůže;
 neb mne sama vodívala
 do zahrádky na růže.

*) Také:

Jen tu starou kamizolku,
 a pro tu jste plakali.

205.

Když jsem k vám chodíval přes ty lesy,
 ach ovej! přes ty lesy
 bývala's, má milá, veselejší,
 ach ouvej! veselejší:
 ale teď jsi, holka, bledá,
 ale teď jsi, holka, bledá;
 snad se ti srdéčko vyspat nedá,
 ach ouvej! vyspat nedá.

Když jsem k vám chodíval přes kaluže,
 ach ouvej! přes kaluže,
 bývala's, má milá, jako růže,
 ach ouvej! jako růže:
 ale teď jsi, holka, bledá atd.

Když jsem k vám chodíval pod okýnko,
 ach ouvej! pod okýnko,
 bývala's, má milá, krev a mlíko,
 ach ouvej! krev a mlíko:
 ale teď jsi, holka, bledá atd.

Když jsem k vám chodíval na dvoreček,
 ach ouvej! na dvoreček,
 chodíval za tebou mysliveček,
 ach ouvej! mysliveček;
 mysliveček šel za lesy,
 mysliveček šel za lesy:
 nynčko má panenka smutek nosí,
 ach ouvej! smutek nosí.

206. Když jsem plela len,
 nevěděla jsem,
 co mě mé srdéčko bolí;
 že muě můj milej vypoví,
 nevěděla jsem.

Když jsem plela mák —
 škoda nastokrát,
 škoda toho milování,
 že netrvá do skonání.
 škoda nastokrát!

207. Když jsem šel do Prahy
 za jednou pannou,
 ona mi ustlala
 ovesnou slamou:
 ovesná sláma —
 tak hezká panna!
 Když jsi si ustlala,
 lehni si sama.

Ať je tak, nebo tak,
 přec nějak bude;
 pro jedno stvoření
 svět nezahyne.
 Pro jedno kvítí
 slunce nesvítí,
 však já tě, má zlatá,
 nemusím mítí.

Myslilas, má milá,
 že budu plakat,
 až já k vám nebudu
 cestičku šlapat?
 Pro jednu pannu
 klobou na stranu!
 Za tebe, má zlatá,
 pět jich dostanu.*)

Zima je, zima je,
zimou se třesu;
otevři, má milá,
něco ti nesu:
nesu ti lásku
v šátku svázanou,
abysi věděla,
že mám už jinou.

*) Někteří skončují:

Však já tě, má zlatá,
přece dostanu.

208. Když jsem šel po Praze
po Malé straně,
potkal jsem děvčátko
vyšperkované;
já na ni česky,
ona německy:
bodejž tě kozel vzal,
děvčátko pesky!

209. Když jsou naši pívávali,
 taky my pít budem;
 oni málo zachovali,
 my nic mít nebudem;
 pobudem nebudem,
 světa nepřebudem;
 a co po nás zůstane,
 kdo ví, kdo to dostane!

Však já nevím mnoho-li?
 Živ jsem, nevím dlouho-li?
 Umřu, nevím brzo-li?
 doma nebo na poli:
 a co po mně zůstane,
 veselým se dostane —
 však já nevím, mnoho-li?

210. Koulelo se, koulelo
 červené jablíčko —
 jen se na mne nehuňvej,
 má zlatá holčičko!

Já se na tě nehuňvám,
 ale je mi líto,
 že za jinou chodíváš
 přes zelené žito.

Žito, žito, žitečko!
 kdo tě bude žíti?
 Můj milej je daleko,
 musím pro něj jíti.

Žito, žito, žitečko!
 kdo tě bude vázat?
 Můj milej je daleko,
 musím pro něj zkázat.

Trávo, trávo, travičko!
 kdo tě bude kosit?
 Můj milej je daleko,
 musím smutek nosit.

211. Koulelo se, koulelo
 červené jablíčko —
 komu ty se dostaneš,
 má zlatá holčičko?

Koulely se, koulely
 dvě naproti sobě —
 komu bych se dostala,
 než, Jeničku, tobě?

Komu bych se dostala,
 než, Jeníčku, tobě:
 ty jsi hezkej, já taky,
 šikneme se k sobě.

212. Letí, letí pták
 přes zelený sad;
 nad dvorem se točí,
 zdvihá k nebi oči,
 Andulko volá.

Andulko milá,
 Jeníček volá:
 bys nebyla pyšná
 a trochu ven vyšla
 sama jediná.*)

Ona nevyšla,
 poslala posla:
 „Jdi, můj milý posle,
 viřid' mu to slušně,
 že nejsem sama.“

Posel v hrdlo lhal
 a sám namlouval;

ach, já přenešťastná,
že jsem ven nevyšla
sama jediná!

*) Jiní začínají:

Leť měsíčku, leť
přes ten celý svět,
leť měsíčku s vejší,
k mojí nejmilejší
kolo udělej.

Kolo udělej,
ven ji vyvolej:
není-li tak pyšná,
aby ke mně vyšla
sama jediná.

213. Lidi povídali,
že se od hor mračí:
a to' se černají
mé panence oči.

Lidi povídali,
že se od hor září:
a to se zardělo
mé panence v tváři.

Lidi povídali,
že se rozednělo:
a to se svítilo
mé panence čelo.

214. Loučení, loučení,
což je to těžká věc,
[když se musí rozloučiti,]
s panenkou mládenec.

Když jsme se loučili,
oba jsme plakali,
[oba jsme si bílým šátkem],
oči utírali.

Když jsme se loučili
půd zeleným stromem:
vždycky jsem ti říkávala,
že ta láska není stálá,
že svoji nebudem.

Až já půjdu lesem,
budu plakat hlasem;
dám si klobouček na stranu,
na panenku zapomenu
a budu zas vesel.

215. Má milá, má milá!
 černé oči máte;
 jenom mně povězte,
 čím je umejváte?

„Já je neumejvám
 za den jenom jednou
 v tom našem potoce
 vodičkou studenou.“

U potoka stála,
 napájela páva:
 Povězte, má milá,
 kdo s vámi sedává?

„Nevím, sama nevím,
 ale dnes se dovím:
 přijďte k nám z večera,
 jistotně vám povím.“

216.

Měj mě, Jeničku, měj mě rád,
 koupíme sobě vinohrad:
 ty budeš vorat a já žít,
 budem se spolu dobře mít.

217. Měl jsem tě, holka, rád,
 už tě má kamarád,
 měl jsem tě, holka, rád,
 už tě nechci;
 takovou opici
 najdu na ulici,
 jako ty, jako ty,
 jako ty jsi.

218. Měltě Adam sedum synů,
 sedum synů měl;
 nejedli, nepili,
 jenom takhle dělali.

(Jeden dělá rozličné posuňky, ostatní
 všickni po něm.)

219. Mně se, mně se, mně se,
 mně se všecko zdá,
 že moje milá
 modré oči má;
 mně se, mně se, mně se,
 mně se všecko zdá,
 že modré očičky má.

Modré očičky,
 růže tváříčky,
 bílé ručičky,
 pěkné střevíčky :

Mně se, mně se, mně se,
 mně se všechno zdá,
 že Anđulka bude má.

Škoda je tě, děvče,
 že mé nebudeš,
 že ty jiného
 těšivat budeš ;

škoda je tě, děvče,
 že mé nebudeš,
 že jiného miluješ.

Moje myšlení
 v lítost se mění,
 moje mínění
 není k splnění :

Škoda je tě, děvče,
 že mé nebudeš,
 srdce mé zarmucuješ.

220. Muzikanti! co děláte?
 pivo máte a nehráte.

Zahrajte mně na housličky,
rozveselte ty holčičky.
Zahrajte mně na tu basu,
rozveselte všecku chasu.
Zahrajte mně na ty dudy,
rozveselte všecky všudy.

221. Na Bílé hoře
sedláček oře,
má hezkou dceru,
dej mi ji Bože!
Hej, župy, župy,
dej mi ji Bože!
Hej župy, župy, žup.

Kdybych ji dostal,
což bych si vejskal:
tři sta tolarů
bych si vyzejskal!
Hej, župy, župy atd.

Hezká ženuška!
tři sta tolarů,
dal bych ji vozit
v krytém kočáru!
Hej, župy, župy atd.

Lokaje napřed,
 lokaje za ní;
 dal bych jí říkat:
 urozená paní!
 Hej, župy, župy atd.

222.

Napí se, bratříčku, napí se,
 však on to pan šenkýř napíše;
 napí se, bratříčku, napí,
 dokud tě tatiček šatí:
 až on tě přestane šatit,
 sotva se budeš moct napít.
 Napí se, bratříčku, napí se,
 však on to pan šenkýř napíše!

223. Na tej louce zeleny
 pasou se tam jeleni,
 pase je tam mysliveček
 v kamizolce zeleny.

Počkej na mne, má milá,
 žastřelím ti jelena,
 aby se ti zalíbila
 kamizolka zelená.

224. Na tom pauském mostě
rozmarinka roste;
žádněj ji tam nezalívá,
ona neporoste.

Až já tudy půjdu,
zalívat ji budu:
Zelenej se, rozmarinko,
já se vdávat budu.

Také:

Jestli se mně zazelená,
já se vdávat (ženit) budu.

225. Nechce mne panenka žádná,
že je má kapsička prázdná.

Půjdu od panenky k vdově,
naplním kapsičky sobě.

Do jedné nasypu hráchu,
nadělám paneukám strachu.

Do druhé si nacpu zelí,
aby mne panenky chtěly.

226. Nejsi, nejsi,
 jak jsi se dělala,
 nejsi, nejsi,
 jak se děláš;
 falešné srdce máš,
 nic se mne nevšímáš,
 jednou, jednou
 v tom se shledáš!

„Nedbám, nedbám,
 že mě nemiluješ,
 nedbám, nedbám,
 že mě nechceš:
 takových chasníků
 na každém hřebíku,
 jako, jako,
 jako ty jseš!“

227. Neradím žádnému
 kamarádu svému,
 by šel k panence,
 když ona nechce,
 po schodech nahoru.

Jen jsem tam jednou vlez,
 byl jsem bit jako pes
 lískovon holí,
 ach, jak to bolí!
 Nepůjdu tam podnes.

228. Nestarej se, ženo má!
 kde je pivo, tu jsem já;
 nestarej se, ženo má,
 kde mne najdeš?
 Kde je pivo, tu je sládek,
 tu je taky pivovárek:
 nestarej se, ženo má!
 kde je pivo, tu jsem já;
 nestarej se, ženo má,
 tu mne najdeš!

229. Nestarej se, ženo má!
 že my nic nemáme:
 zabijeme komára,
 masa naděláme.

Půl ho dáme do komína,
 půl ho uvaříme:
 nestarej se, ženo má,
 že se nenajíme!

230. Nestůjte mládenci pod okny,
 pojdte radš do sednice;
 jestli vás nožičky bolejí,
 sedněte na lavice.

My jsem k vám nepřišli posedět,
 my jsme k vám přišli postát;
 vy máte tři hezké dcerušky,
 my chceme jednu dostat.

Neber si, Jeníčku, takovou,
 která je tuze pyšná;
 neb ona by ani za tebou
 ze dveří ven nevyšla.

Neber si, Jeníčku, takovou,
 která je zamračená;
 neb ona by se ti mračila
 od rána do večera.

231.

Nic nedbám, jen když mám
 pod okny zahrádku,
 nic nedbám, jen když mám
 pod okny štěp.

Jsou na něm jablíčka,
trhá je Ančička,
jsou dobry, jsou sladky,
jsou jako med.

V sádečku pod okny
travička zelená,
v sádečku pod okny
tráva roste.

Až tráva vyroste,
Ančička doroste;
až tráva vyroste,
pak bude má.

232. O Velvary, o Velvary!
kde jsou mé tolary?
Jed jsem, pil jsem, hodoval jsem,
hezké holky miloval jsem:
o Velvary, o Velvary!
kde jsou mé tolary?

233. Pane Bože všemohoucí!
Umřel sedlák v Holomouci.
V Prostějově mu zvonili,
do Brna ho pohřbili.

V Kyjově mu truhlu dali,
 z Jihlavy přinesli máry,
 příkrov z města Kojetína,
 hrobař přišel od Budína.
 Kněze vzali z Hustopeče
 a kantora od Proseče,
 ministranty ze Dřevíče,
 chlapce s křížem z Meziříče.
 Ti pak, kteří jsou ho nesli,
 byli ráci, že se sešli:
 tři byli až od Krakova,
 čtvrtý ponocný z Pacova.

234. Pí, Honzíčku, pí,
 šak jen platíš ty:
 dybys propil stouku,
 šak máš eště louku;
 pí jen, Honzo, pí!

235. Píme pivo pomaloučku,
 dokud teče ze soudečku;
 píme pivo, píme je,
 šenkýřka nám naleje.

Třebas já byl otrhánek,
 jen když já mám piva žbánek;
 pivo, pivo červený,
 to je mé potěšení!

236. Píme pivo s bobkem,
 jsme bedrník,
 nebudeme stonat,
 nebudeme mřít:
 tak ta bába říkávala,
 když do lesa chodívala
 na ten bedrník-ník-ník,
 na ten bedrník.

237. Pí, synáčku, pomaličku,
 pí, synáčku, pomalu:
 máš maličkou stodoličku,
 máš maličkou stodolu.
 Pivo sem, pivo tam!
 muzikanti hrajte:
 však já vám zaplatím,
 nic se nestarejte!

238.

Pivo, pivo! kdo tě bude pít?
 kdo tě bude, pivo, pít,
 až já budu v hrobě hnit?
 Pivo, pivo! kdo tě bude pít?

Bratři, bratři, vy budete pít;
 kdo ho ale bude pít,
 až i vy budete hnit?
 Bratři, bratři, kdo ho bude pít?

Fak ho budou naši kluci pít;
 ti zas budou kluky mít,
 ti též budou pivo pít.
 Pivo! ty se věčně budeš pít!

239. Pod dubem, za dubem
 měla jevna dvě
 červené jablíčka,
 dala jedno mně;
 nechtěla mně obě dát,
 začala se vymlouvat,
 že nemá, že nedá,
 že je o ně zle.

Pšeničku jsem zasil,
 nebudu ji žít;
 pivo jsem dal nalejt,
 nebudu ho pít;
 holku jsem si namluvil,
 jinej mně ji odloudil,
 a tak lásce naší
 konec učinil.

240. Pořád mně dávají,
 co se mně nelíbí,
 pořád mně dávají,
 co já nechci:
 dávají mně starou,
 ošklivou, bublavou;
 co se mně nelíbí,
 toho nechci!

Lepší je, tatičku,
 na vraném koníčku,
 lepší je, tatičku,
 na vojnu jít,
 nežli se oženit,
 škaredou ženu mít;
 lepší je, tatičku,
 vojákem být.

241.

Pověz mně, má milá, rozmilá!
 proč ti paňmáma brání?
 „Brání mně pro tebe,
 potěšení moje,
 že nemáš pole žádné.“

Ač nemám políček ani luk,
 přece jsem na světě rád:
 může mně Pán Bůh dát,
 že budu milovat
 děvče jak karafiát.

Když jsi mne pro lásku nechtěla,
 pro statek já tě nemám;
 když jsi mne nechtěla,
 bude mne chtít jiná,
 pošlapu cestu jinam!

242. Proto jsem tě nechtěl,
 žes tuze ospalá,
 proto jsem tě nechtěl,
 že tuze spíš:

já jsem k tobě přišel,
zase jsem odešel,
dal jsem ti hubičku,
ty nic nevíš.

243. Rostou, rostou, rostou
konopě za cestou,
a jsou pěkné zelené;
mezi nimi roste
černooké děvče;
až vyroste, bude mé.

Mládenečku mladý,
poslechni mé rady,
zanech toho ženění;
oženíš se jednou,
tvářičky ti zblednou,
krása se ti promění.

244. Sedlák, sedlák, sedlák,
ještě jednou sedlák,
sedlák, sedlák, sedlák
je velkej pán :

on má pás na břiše,
 a na svém kožiše
 tuli- tuli- tuli-
 tu- tulipán.

Koukej, koukej, koukej,
 jak je sedlák hloupej,
 koukej, koukej, koukej,
 jak je hloupej:
 on jede na pole,
 má hodinky dvoje;
 koukej, koukej, koukej,
 jak je hloupej.

245. Skřivánek, malý pták,
 nikdy nezahálí:
 ve dne v noci pracuje,
 Pána Boha chválí.

Dělejme my taky tak
 jako ten skřivánek:
 v jedné ruce panenku,
 v druhé ruce žbánek.

246. Spi, Jeničku, spi,
 zamkni očka svy:
 Pán Bůh bude s tebou spáti,
 andělíčky kolibati;
 spi, syuáčku, spi!

Spi, Jeničku, spi,
 zamhuř očka svy:
 až se zbudíš za chvíličku,
 dá ti mamička kašičku;
 spi, srdéčko, spi!

Spi, Jeničku, spi,
 zamkni očka svy:
 dá ti buben a housličky,
 nedá tě za svět celičký;
 spi, dušičko, spi!

247. Šel Jukel na pivo,
 na dobré pivečko;
 šla žena pro Jukla,
 aby už domů šel:
 Jukel nechce domů jít,
 že má ještě appetýt
 na to dobré pivo,
 na dobré pivečko.

Poslala pak pro psa,
 aby pes Jukla kousal:
 pes nechce Jukla kousat,
 Jukel nechce domů jít,
 že má ještě appetýt
 na to dobré pivo,
 na dobré pivečko.

Poslala pak pro kej,
 aby kej psa mlátil:
 kej nechce psa mlátit,
 pes nechce Jukla kousat,
 Jukel nechce domů jít atd.

Poslala pro oheň,
 aby oheň kej páčil:
 oheň nechce kej pálit,
 kej nechce psa mlátit,
 pes nechce Jukla kousat atd.

Poslala pro vodu,
 aby oheň hasila:
 voda nechce oheň hasit,
 oheň nechce kej pálit,
 kej nechce psa mlátit atd.

Poslala pro vola,
 aby vůl vodu pít:
 vůl nechce vodu pít,
 voda nechce oheň hasit,
 oheň nechce kej pálit atd.

Poslala pro řezníka,
 aby řezník vola bít:
 řezník nechce vola bít,
 vůl nechce vodu pít,
 voda nechce oheň hasit atd.

Poslala pro babu,
 aby baba čarovala:
 baba nechce čarovat,
 řezník nechce vola bít,
 vůl nechce vodu pít atd.

Poslala pro čerta,
 aby čert babu vzal:
 čert nechce babu brát,
 baba nechce čarovat,
 řezník nechce vola bít atd.

Poslala pro hroma,
 aby hrom čerta tlouk:

hrom začne čerta tlouct,
 čert začne babu brát,
 baba začne čarovat,
 řezník začne vola bít,
 vůl začne vodu pít,
 voda začne oheň hasit,
 oheň začne kej pálit,
 kej začne psa mlátit,
 pes začne Jukla kousat,
 Jukel chce už domů jít,
 že už nemá appetýt
 na to dobré pivo,
 to dobré pivečko!

248. Trávo, trávo, trávo zelená!
 Kdo tě bude trávo žít,
 až já budu v hrobě hnít?
 Trávo, trávo, trávo zelená!

Pivo, pivo, pivo červené!
 Kdo tě bude pivo pít,
 až já budu v hrobě hnít?
 Pivo, pivo, pivo červené!

Děvče, děvče, děvče rozmilé!
 Kdo tě bude milovat,
 až já budu v hrobě spát?
 Děvče, děvče, děvče rozmilé!

249. Už ho vedou, Martina,
 kapsa se mu ztenčila:
 hrajte mu, trubte mu,
 zahrajte mu marš!

Už ho vedou přes zahradu,
 táta napřed, máma vzadu:
 hrajte mu, trubte mu,
 zahrajte mu marš!

250.

Už mou milou do kostela vedou:
 tenkrát jsi, má panenko,
 tenkrát jsi má! —
 „Ještě nejsem, můj nejmilejší,
 ještě jsem paňmámína.“

Už mou milou k oltáři vedou:
 tenkrát jsi, má panenko,
 tenkrát jsi má! —

„Ještě nejsem, můj nejmilejší,
ještě jsem paňmámina.“

Už mou milou od oltáře vedou:
tenkrát jsi, má panenko,
tenkrát jsi má! —

„Už jsem tvoje — ach, už jsem
tvoje,
už nejsem paňmámina!“

251. Vlašfovička litá,
povídá že svítá,
svítá, svítáníčko:
vstaň, má Anduličko!

„Kdybych měla klíče
od toho svítání,
nedala bych svítat
zejtra do snídání.

Kdybych měla klíče
ode due bílého,
nedala bych svítat
do rána plného.“

252. Však nám tak nebude,
 až se oženíme,
 však nám tak nebude,
 až se vdáme:
 dáme si dělati
 kolíbkou pro děti;
 však nám tak nebude,
 jak se máme.

253. Vzдор na vzdor někomu
 do našeho domu,
 vzdor na vzdor někomu
 do našich vrat:
 rostou tam dvě růže,
 žádnej k nim nemůže,
 žádnej je nemůže
 pomilovat.

254. Zadudej, dudáčku, zadudej!
 nebo mi ty zlaté dudy dej.

„Než bych já ty zlaté dudy dal,
 radši bych ti na ně zadudal.“

Zadudej, dudáčku, jak umíš,
však ty tomu dobře rozumíš.

„Kterakpak bych dobře zadudal?
ještě jsem pivíčka nebumbal!

Až já se pivíčka nabubám,
potom teprv dobře zadudám.“

255. Záhon petržele,
záhon máku:
nechoďte k nám, hoši,
do baráku.

Záhon petržele,
záhon zeli:
nechoďte k nám, hoši,
až v neděli.

Záhon petržele,
záhon mrkve:
nechoďte k nám, hoši,
až se smrkne.

256. Zahrajte mně mou
Lito-Lito-Lito-Lito-
Litoměřickou :
za zdraví Kačeny,
že má krávy stračeny,
sukni zelenou.
-

257.

Zelená se louka, zelená se les,
jen ty, má milá, na mne nepověz,
zelená se louka, zelená se les :
jen ty na mne nepověz.
A jestli povíš, povíš na sebe,
že já bez hubičky nejdu od tebe.
Zelená se louka, zelená se les :
jen ty na mne nepověz!

258. Žádnej noví, jak je mně,
když mne starej obejmě :
jak bych šťovík, trnky jedla,
do ostrého trní lehla,
tak je mně, ach! tak je mně.

Žádnej neví, jak je mně,
 když mne mladej obejmě:
 jak bych cukr, mandle jedla,
 do prachových peřin lehla,
 tak je mně, ach! tak je mně.

259. Žaly jsou travičku
 nad struhou,
 pomáhala jedna
 na druhou.

Stáلتě tam Jeniček
 za dubem,
 hodil po Andulce
 žaludem.

Neházej, neházej
 žaludem,
 neb my žádná tvoje
 nebudem.

260. Žežulička kuká —
 na buku v lesy —
 kuku!

Ozvi se, má milá,
ozvi se, kde jsi?

Kuku!

Ty jsi jenom ta jediná,
co jsi srdce mé ranila,
ozvi se, kde jsi?

Kuku!

Zazpíval slaviček
v hájku zeleném,
že my už, má milá,
svoji nebudem;
nebudem už spolu chodit,
nebudem se spolu vodit,
ach, už nebudem!

„Měla jsem holoubka,
ten mi uletěl;
že já budu plakat,
na to nezpomněl,
uletěl mně do kapradí,
snad se už víc nenavráti —
ach, nenavráti!“

S l o v e n s k é.

261. Stesk Slovanů.

Bože muoj, otče muoj,
ak je ten svet zmotaný!
Čo vystojí, čo vystojí
ubohý poddaný!

Každý ho sužuje,
platu něpopravuje,
bo sa každý tak nazdává,
že večně panuje.

Jak sedlák tak i pán,
každý musí umříti,
každý musí v čjernej zemi
uhníti, uhníti!

Vy páni zemani!
my jsme vaši poddaní,
my budeme v čjernej zemi
srovnání, srovnání!

262. Nitra.

Nitra milá, Nitra,
 ty vysoká Nitra!
 kdeže sú te časy,
 v ktorých si ty kvitla?
 Nitra milá, Nitra,
 ty slovenská máti!
 čo pozrem na tebe,
 musím zaplakati.
 Ty si bola někdy
 vseckých krajin hlava,
 v ktorých tečie Dunaj,
 Visla i Morava;
 ty si bola bydlo
 krále Svatopluka,
 keď tu panovala
 jeho mocná ruka;
 ty jsi bola svaté
 město Methudovo,
 keď tu našim otcom
 kázau božíe slovo.
 Včilek tvoja sláva
 v tuoni skryta leží;
 tak sa časy meňá,
 tak tento svet beží!

263. Bojácna.

Široký jarčok bystrá vodička —
napoj mi milá mého konička.

„Veru nenapojím,
lebo se ho bojím,
že som maličká.

Tvooj koník vraný, ostrokovaný
pokopal by mě podkovičkami,
já bym nenarosla
a za muž nepošla
mezi horami.“

264. Mladá žena.

Já ty volky nepoženu,
já mám doma mladú ženu;
kdybych já ty volky bonil,
někdo by mi k ženě chodil.

Já mám ženu nekáranú,
kúpím já si tatar na ňu;
budu já ji tatarovať,
ona bude vyskakovať.

Kdo má ženu nekáranú,
 ať jí dá k obědu slámu
 a k večeri otep sena,
 pak z ní bude dobrá žena.

Kdybych já měl korbel piva,
 a po pivě pohár vína,
 a po víně děvče mlady,
 pak by to šlo dohromady.

265. Ztracená mladost.

Zahučaly hory,
 zahučaly lesy ;
 kam ste sa poděly
 moje mladé časy ?

Moje mladé časy
 neužily krásy ;
 moje mladé leta
 neužily sveta.

Mladost, moja mladost,
 ak som sa premárnil !
 ako bych bol kameň
 do vody zahodil.

Eště se ten kameň
 ve vodě obrátí ...
 ale moja mladost,
 ta sa nenavrátí.

266. Kalendár a ne farár.
 (Čelakovský.)

Synu milý, bodaj zvažal,
 co pan farár dněska kázal!
 Kázal: Pomni, človeče,
 na smrť, nežli priteče;
 ver, ta tvoje mladost
 skoro uteče.

„Ej, čo já dbám na farára,
 já se trímám kalendára;
 napred máme masopost,
 potom teprv přijde puost;
 na memento mori
 ešče času dost.“

267. Šablenka.

Šablenka brušená,
 to je moje žena,
 ona mě vyseká,
 až bude potreba.

Šablanka brušená
na obě dvě strany,
ona mě vyseká
z Uher do Moravy.

Neumrem na sláme,
umreme na poli,
a keď s koňa spadnem,
šablenka zadzvóní.

268.

Slovan jsem a Slovan budu,
černé čizmy nosit budu,
černé čizmy od čizmára,
ostruhenky od kovára.

269.

Ej mosela's mně počarovac,
ej mosela's mně podzelac,
ej mosela's mně do pagáčka
ej do pagáčka čosi dac.

Ej nědala som, můj synečku,
ej nědala som, nědala ;
ej ani som ca, můj synečku,
ej ani dobre něznala.

270.

Keď komára ženili,
krapky vína nemali.

Priletěl k nim slavičok,
naljal im on žajdličok.

Tak sa oni napili,
že komára zabili.

Komár leží na dvore —
muška pláče v komore.

Neplač, muška, nič ti je ;
veď ti komár ožije.

„Horké jeho ožití,
keď je na smrť zabitý.“

Sádlo z něho vybrali,
za sto zlatých predali.

a kožtičku za meru —
na moj pravdu a věru!

Ze zpěvů her.

271. Don Juan.

Leporello.

Ve dne v noci tak se hnát,
 v dešti, bouři dál se brát,
 povždy sít a nikdy žát,
 špatně jíst a málo spát —
 já chci sám na pána hráti,
 nechci dýl ve službě stát,
 ne, ne, ne, ne, ne,
 ne, ne dél ve službě stát.

Vašnost tať se může smáti,
 tam se s dívčinou vyráží.
 Našnost má tu stát na stráži!

Já chci sám a t. d.

Aj co to? kdo to doráží —
 uvidět nesmím se dát,
 o, uvidět nesmím se dát,
 ne, ne, ne, ne, ne,
 uvidět nesmím se dát.

Hle, slečinko, tu panenky zapsány,
 co kdy od něho jsou milovány;
 všechny sám v knihu poznamenávám;
 pozorujte, co vám čísti dám!

Ve Vlaších je pět set padesáte,
 v Němcích dvě stě a pak šedesáte,
 sto ve Francku, patnáct je v Turecku,
 však ve Španělich jest tisíc a šest!

Upejpavé vesničanky,
 chytré panské a měšfanky,
 hrabinky a baronezky,
 vojvodinky a princezky,
 jak to roste, vzácné, sprosté
 [pána vábí napořád!]

Na bělounké prý ho dopálí
 touha vroucná a mírné cnosti;
 na snědounké víru chválí
 očko krásné rozmilosti.

V zimě ptá se po tlustfounké,
 v létě slídí po štíhlounké;
 táhne pána krásně táhlá,
 i malinká je milována.

Těž po zvadlých on se shání,
 svá by hojně poznámenání;
 ale potěšení vroucí,
 totě mladice květoucí!

Všecky chválí, bohatá-li,
 skoupá, hloupá, rozmilá-li;
 bohatá-li, hloupá, rozmilá-li,
 rád po každé pásně pálí,
 [a pak víte co dělá!]

272. Sedlský millionář.

M l a d o s t.

[Bratříčku můj!]
 jen se velmi nesužuj,
 [bratříčku můj!]
 jen se nesužuj;
 i slunéčka zář mladá
 každodenně zapadá;
 [bratříčku můj!]
 jen se nesužuj.

K o ř í n e k.

[Bratříčku můj!]
 na zisk jen pohlédni svůj,
 [bratříčku můj!]
 na zisk pohlédni svůj:
 sto dukátů dostaneš,
 pak snad u mne zůstaneš;

[bratříčku můj!]
na zisk pohlédni svůj.

M l a d o s t.

Ne, ne, ne
[Bratříčku můj!]
jen dost málo rozvažuj,
[bratříčku můj!]
jen to rozvažuj,
zlato král je na světě,
mláď však dvakrát nekvěte ;
[bratříčku můj!]
jen se rozlučuj.

M l. { Bratříčku, již tě opustit mám.
K o ř. } Bratříčku, já tobě jít nedám.

M l a d o s t.

[Bratříčku můj!]
nevylej hněv na mne svůj,
[bratříčku můj!]
nevylej hněv svůj.
Když u tebe nebudu,
hned tvé lásky pozbudu.
[Bratříčku můj!]
jen se nesužuj.

K o ř í n e k.

[Bratříčku můj!]
 jen své pokrytectví zuj,
 [bratříčku můj!]
 své pokrytectví zuj.
 Nechceš-li rád u mne být,
 tehdy můžeš po svých jít;
 [bratříčku můj!]
 můžeš po svých jít.

M l a d o s t.

Ne, ne, ne, ne, ne,
 [bratříčku můj!]
 spokojen se rozlučuj,
 [bratříčku můj!]
 jen se rozlučuj;
 pomni na mnohou radost,
 nedováděj na mladost;
 [bratříčku můj!]
 teď mě poceluj.

273. S t ř e l e c k o u z e l n í k.

K a š p a r.

Čert by byl živ na světě
 v bídě té a v té psotě,
 na světě bez vína.

Protož dokud může chřtán,
vínem buď jen prolejván,
starost zapuzína.

Jedno, jednoť, tři jsou troj,
protož přijde ještě dvoj,
má-li být co z tebe.

Karty též ke sklenici,
boubelatou dívčici,
to ti pravé nebe.

Bez té krásné trojnosti
neáí v světě radosti,
tedy poží směle.

Neopust mne sklenice,
karty, buclá dívčice,
dokud duše v těle.

274. Kouzelná fletna.

T a m i n o.

Ten obraz má cos vábného,
co zrak neshléduul žádného!
Poznávám, tou že krásotou
nadán novou jsem sladkotou;

nemožno sic jmenem to zváti,
 než ohněm cítím to zde pláti!
 Zda cit ten název „láska“ má?
 O má! Toť láska jest sama.
 O kéž mně jí najíti přáno,
 o kéž dle ní mě státi dáno;
 ve slasti bych tě já —
 což by já? —
 Ve slasti já by měl plynouti,
 kdybych ji k sobě moh' vinouti:
 a pak by byla věčně má.

M o n o s t a t o s .

Všecko kol plesá v milosti,
 svádí, hrá i milkuje;
 já nemám té znát blahosti,
 černocho ošklivý že je.
 Což tu nic necítím pláti?
 Vždyť i krev a maso mám.
 Sám vždy bez ženušky státi
 rovno pekla jest mukám.

Tak chci, an mi žíti dáno,
 svádět, líbat, smát se, hrát!
 Jen luou nebuď mi láuo,
 mámtě bílou holku rád!

Krásná jest, musím jí přátí.
 Ach! schovej se, luno ctná,
 jestli zlost to má tě státi,
 radši zamkni očka svá.

Sarastro.

Zde v těch kobkách svatosti
 stan pomsta zlá nemá,
 milost, kdo pad v slabosti,
 jej k dobré cestě má;
 druh mu v tu vlast vedoucí dán,
 kterou chová volenci pán.

Zde v těch kobkách svatosti
 kocháme každého,
 zlým dány jsou milosti,
 zde zrádce žádného;
 komu ta pravda jest nemá,
 ten člověkem se zvat nemá.

275. Car a tesař.

Píseň carova.

S žezlem jsem si hrával,
 s hvězdnou korunou,
 mečem jsem již mával
 rukou dětinnou,

jen soudruh neb sluha
 znal mé hrozby hled,
 a já v otce náruč
 se vrátil hned zpět;
 ten mne zlibav říkal:
 Pojď, rozkoši má.
 [O blaho, o blaho,
 jen dítě tě má!]

Teď hvězdy rozdávám
 a vládnu co král,
 vše blaho ruskému
 bych národu přál,
 jej světlem a slávou
 bych ozářil rád,
 však ocovskou péči
 nechce žádný znát;
 teď v carské mi slávě
 že sám jsem, se zdá.
 [O blaho, o blaho,
 jen děcko tě zná.]

Až skončím svůj oukol
 a strast udolám,
 jen kámen památní
 za náhradu mám;

v srdcích má památka
 je snad krátko jen,
 světská moc a sláva
 prchá jako sen.
 Až dočkám já čas ten,
 kde Pán zavolá,
 [dosáhnu zas blaha,
 jež dítě jen zná.]

276. Z a m p a.

Mně je všecko poddáno,
 neznám já vzdory žádné;
 [co ženou je nazváno,
 tím láska moje vládne.]

Ha! co vidím,
 co mne těší,
 tam nebo zde,
 to hned je mé.

Mně je všecko poddáno,
 neznám já vzdory žádné,
 každá dívka hned je má,
 je má, mně poddána!
 Mám dívky rád bělounké,
 co laňky jsou lehounké;

[však jen na krátký čas,
 pak je rád opustím zas.]
 Po slečnách jen se sháním,
 když mne lákají zpíváním;
 však jak zvuky pomínou,
 pospíchám za jinou.
 I komorná, ba i panská,
 děva z města, vesničanka
 Zampy lásku mocnou zná;
 jak se jí bránit má?
 Mně je všecko poddáno atd.
 to musí býti mé.

277. **Marnotratník.**

V o j t ě c h.

Lidé se vždycky hádají,
 oč váží štěstí víc,
 jiné za hloupé mívají,
 sami nevědí nic.
 Boháči bydlo přebídné
 se často pěkným zdá,
 osud na hoblík pohlidne
 a všecko vyrovná.

Mermomocí chce mládež jen
 ve všem vždy šťastna být,
 však sotva dohasíná den,
 vše přestáváme ctít.

Když mě žena notně tepá,
 myslím, vaď ty se, vaď:
 hoblík se pěkně vyklepá,
 tak zlost i ona ztraf.

Až přijde-li ta smrt bledá,
 jeuz ráda k sobě zve,
 na to se pozoru nedá,
 zacpu si uši své;
 řekni-li však: Dej život svůj,
 slyš, já to poroučím!
 odložím rychle hoblík svůj,
 s světem se rozloučím.

278. Ďáblův podíl.

(Litněnský.)

Neznámý mladík stojí sám
 a hledí stále v dálku tam,
 odkud dívčinka milá
 přijít mu přislíbila.

Již vůkol temno je,
 dvanáctá duchy zve
 na křížovou tu dráhu —
 a on sní jen o blahu.

Co na něj čeká, kdož to ví?
 Marné jest jeho čekání,
 milenka doma dlí;
 neb teta bez ustání
 nad dívkou pilně bdí.

Tu chudás, nedočkav se jí,
 si vzdychne z srdce hluboka:
 Ach vzpomeň na mne, dívko má!

Aj smutné nivy, smutný háj,
 kde dívka hledí v dálný kraj,
 milého očekává
 a luny se poptává,
 kdy přijde mladý pán,
 od ní tak milován.

Ach doufá, pořád doufá,
 div v touze si nezoufá,
 neb nejde milenec.

Nadarmo je vše čekání,
 nepřijde mladý pán,
 neb k jiné v celování
 je láskou opoután.

Tu dívka smutně zastená,
až opakuje ozvěna —
a zvolá z srdce hluboka:
Nevděčný! to je věrnost tvá?

O b s a h.

	Str.
Ach, já tu nebudu	239
Ach, není tu, není	239
Ach, vy oči	124
Adámku náš!	241
Aj, bledý měsíčku	87
Aj, což na světě mi schází	156
Aj, děvinko, blaho moje!	174
Aj vy páni! co děláte	182
Andulko, mé dítě	242
Ani vy to sobě	242
Až já půjdu z krčmy	242
Až já půjdu z roboty	176
Baso, baso, bruč!	168
Bětulinko boubelatá	101
Běží Vávra z Poličky	146
Blahoslavený sládek	235
Blahý dům, kde řídí	128
Blahý, kdo dle povolání	201
Bože muoj, otče muoj	306
Bratříčku můj	315
Bratři píme, ať to zvíme	30
Bratři, rozveselme se	52
Buď s Bohem, krásná vlasti má	68

	Str.
Bývali Čechové	62
Bývával jsem švarný hošík	185
Chodíval k nám, chodíval	243
Co jsem chtěla, Bůh mi dal	103
Co mám v chládku s tebou dělat	156
Co pak mne, má ženo	243
Co ten ptáček povídá	244
Co to máš, má milá	244
Čechové jsou národ dobrý!	33
Čechy, Čechy! klenot drahý	58
Černé oči jděte spat	245
Červenaj' se kopce	196
Červená, modrá fiala	246
Čert by byl živ na světě	317
Česká krev a srdce české	22
Čí jsou to koničky	246
Čím as to je, že u milosti	111
Čtyry koně jdou	247
Dej Bože Barboře	247
Dej nám Pán Bůh zdraví	247
Děvy ruské, děvy panské	171
Doorávám, dokonávám	132
Do pole, háje, muži, jonáci!	150
Dříve než jsem Minku seznal	172
Ej mosela's mně počarovac	311
Gaudeamus igitur	187
Gdě je slavská domovina	10
Gdě stanak moj?	5
Hajá, hajá	195
Hajho husy ze pšenice	248
Hbitě, bratři, k práci hbitě	167

	Str.
Hej bratři! buďme veselí	75
Hej Slované, ještě naše	17
Hej zhůru, lovci, v pole ven	163
Hněvej ty se na mne, nebo nehněvej	248
Hoj, mládenci, pějmě písňě	21
Hoj, Sokolíci, mužně vpřed	64
Holka modrooká	249
Horo, horo, vysoká jsi!	250
Hrály dudy u Pobudy	250
Hrbatá se s krejčím hádá	250
Já jsem děvče jako lusk	120
Já jsem drotar od Trenčína	161
Já jsem holka mladá	251
Já jsem jonák z Miletína	115
Já jsem sice hrobník chudý	202
Já jsem švarná dívka z mlejna	93
Já jsem švarný jonák český	94
Já jsem z Kutny Hory	251
Jako krajina nebeská	45
Jak pokojně měsíček	125
Jak se ten měsíček	143
Jak so živ nezapomeno	160
Já mám chaloupku	252
Já mám holubičku	253
Já mám koně, vrany koně	253
Já nechci žádného, jenom Honzu	254
Já tu nebudu, věru nebudu	255
Já ty volky nepoženu	308
Jede, jede poštovskej pacholík	255
Jedna hodina	256
Jeníčku bloudíš	256

	Str.
Jen se mně, má milá	257
Jen se ty, šátečku	257
Jen ty mně, šenkýřko	258
Jeruzalem velké město (míchanice)	229
Jestli mne ráda máš	258
Ještě mi jednou zahrejte	259
Ještě na těch našich horách . . .	31
Jetelíčku, jeteli!	259
Je to chůze po tom světě	104
Jsem český dělník, dělník Čech .	73
Jsem, jsem z Rakovníka	225
Jsou, jsou po Slovanech Češata .	42
Kde domov můj?	4
Kde je sládek, tam je mládek .	260
Kde můj je kraj, kde má je vlast	9
Kde vlast je má?	6
Kde vlast je má, kde domov můj?	7
Kdybych já věděla	262
Kdyby mi tak osud kázal	50
Kdyby mně to Pán Bůh dal . . .	261
Kdyby moje milá	261
Kdybys měla, má panenke, sto ovec	262
Když já jdu z hospody domů . .	166
Když já spatřil Bětulinku	174
Když jsem husy pásala	263
Když jsem já k vám chodíval .	263
Když jsem já sloužil	264
Když jsem já ty koně pásal . . .	267
Když jsem k vám chodíval	178
Když jsem k vám chodíval přes ty lesy	269

	Str.
Když jsem plela len	270
Když jsem svou Lidušku	90
Když jsem šel do Prahy	271
Když jsem šel po Praze	272
Když jsme staří, ať jsme staří	185
Když jsou naši pívávali	273
Když mne má matička chovávala	123
Když měsíček spanile svítil	134
Když už všecko spočívá	180
Keď komára ženili	312
Komu, bratři, zazpíváme?	57
Komu Bůh dal k zpěvu sílu	54
Koulelo se, koulelo	273
Koulelo se, koulelo	274
Krásná Minko, musím jíti	99
Krásnější mi v světě není podívaná	112
Krásně slovo české zní	38
Křepelice volá	169
Laštovička lítá, lítá	147
Letí, letí pták	257
Lidé se vždycky hádají	323
Lidi povídali	276
Lidko, kdy pak řeč žádosti	118
Lízinka — ach to je děvče!	97
Loučení, loučení	277
Luna jasně svítí	84
Má milá, má milá!	278
Má milá se vracela	176
Má milenka je dívenka	82
Má tys láska jediná	113
Má zlatá Mařenko	145

	Str.
Měj mē, Jeníčku, mēj mē rád . . .	278
Mě! jsem tě, holka, rád	279
Měltě Adam sedum synů	279
Mně je všecko poddáno	322
Mně se, mně se, mně se	279
Moravo, Moravo, Moravičko milá	24
Muzikanti! co děláte?	280
My jsme bratři od Šumavy	80
Na Bílé hoře	281
Na blízku za městem	213
Nad Berouňkou pod Tetínem	108
Napí se, bratříčku, napí se	282
Naprej zastava slave!	67
Na tej louce zeleny	282
Náš tatíček nebožtíček	63
Na tom panském mostě	283
Nechce mne panenka žádna	283
Necht velebí Vlach své ráje	23
Nejsi, nejsi	284
Není muže nad kováře	71
Neradím žádnému	284
Nespi, nespi, dívko krásná	86
Nestarej se, ženo má!	285
Nestarej se, ženo má!	285
Nestůjte, mládenci, pod okny	286
Neznámý mladík stojí sám	324
Nic nedbám, jen když mám	286
Nic netrvá na světě věčně	163
Nitra milá, Nitra	307
Nuže bratři, v kolo sem!	148
Nuže, nuže, milí bratři	55

	Str.
Oč jsem prosil, Bůh mi dal	139
O hvězdo má! o slunce mé!	107
O radostné cestování	177
O Velvary, o Velvary!	287
O vlasti má, ty krásná země	12
Pane Bože všemohoucí!	287
Pějme písně liboplynné	4
Pěkně na chodníček	106
Pět set tisíc lýtých čertů	192
Pijem ti, bratříčku, na zdraví	167
Pí, Honzíčku, pí	288
Píme pivo s bobkem	289
Píme pivo pomaloučku	288
Píseň česká slavně znívá	40
Písně dcery ducha mého	3
Pí, synáčku, pomaličku	289
Pivo, pivo! kdo tě bude pít?	290
Pod bezem, za jezem	141
Pod dubem, za dubem	290
Pořád mně dávají	291
Poslechněte sestřičky	180
Poslechněte sestřinky	96
Pověz mně, má milá, roztomilá!	292
Pověz pak mi, roztomilá	88
Přicházím přímo z Moravy	26
Přineste mi vojenské mondóre	158
Praho má, Praho má!	48
Praho, Praho, máti měst	47
Proč se upejпáte	153
Proto jsem tě nechtěl	292
Rostou, rostou, rostou	293

	Str.
S Bohem buď a pamatuj!	150
Sedlák, sedlák, sedlák	293
Sedněme si k stolu	92
Se srdcem divno hrát	116
Sil jsem proso na souvrati	109
Skřivánek, malý pták	294
Sláva ti, vlasti má!	49
Slovan jsem a Slovan budu	311
Složno, složno, bratjo mila	66
Spi Havlíčku v svém hrobečku	81
Spi, Jeníčku, spi	295
Spi má zlatá, boubelatá	119
Spi mé drahé nevinňátko	149
S tebou babičko mám sedět	155
Sviť měsíčku jasně	197
Svornost je ta mocná páska	35
„Svorný duch!“ buď vaše heslo	37
Synu milý, bodaj zvažal	310
Š žezlem jsem si hrával	320
Šablenka brušená	310
Šel Jukel na pivo	295
Širá vlasti Slovanů	70
Široký jarčok bystrá vodička	308
Šlo krásné děvče k klášteru	206
Tam kde věnčí modré hory	16
Tam pod těmi Krkonoši	77
Tam v dáli, tam za hájem	122
Tážete se, proč jsem Slovan	32
Ten obraz má cos vábného	318
Těšme se blahou nadějí	41
Ti jonáci z Podskalí	78

	Str.
Trávo, trávo, trávo zelená! . . .	298
Ty český sedláčku	142
Tys má láska jediná	165
U lavice dítě stálo	151
Už ho vedou, Martina	299
Už mou milou do kostela vedou	299
Vane větrík po lučinách	88
V borovém na skále háji	136
V Čechách tam já jsem zrozena .	27
Ve dne v noci tak se hnát	313
Vlasta ze růží uvila věnce	131
Vlasti své buď, Čechu, věrný . . .	18
Vlast! jaké to sladké jméno . . .	28
Vlašťovička lítá	300
Vltavo, řeko Čechů, řeko síly . . .	52
Vojtíšku, Vojtíšku!	189
Však nám tak nebude	301
Všecko an už spočívá	85
Vystavím si skrovnou chaloupku	129
Vzdor na vzdor někomu	301
Za dnů mladosti kdo radostné . . .	13
Za dnů mladosti kdo radostné . . .	223
Zadudej, dudáčku, zadudej	301
Záhon petržele	302
Za horáma svítá	160
Zahrajte mně mou	303
Zahučaly hory	309
Zasvit mi ty slunko zlaté	69
Z českých hor zaznívá zpěv	60
Zelená se louka, zelená se les . . .	303
Zhurta, bratři, k těloeviku!	66

	Str.
Zpěv a píseň milujem	15
Zpívej, zpívej, tak voláte	60
Zvolna vodičko	132
Žádnej neví, jak je mně	303
Žaly jsou travičku	304
Že mne Češka zrodila	44
Že peníze světem vládnou	126
Žežulička kuká	304

